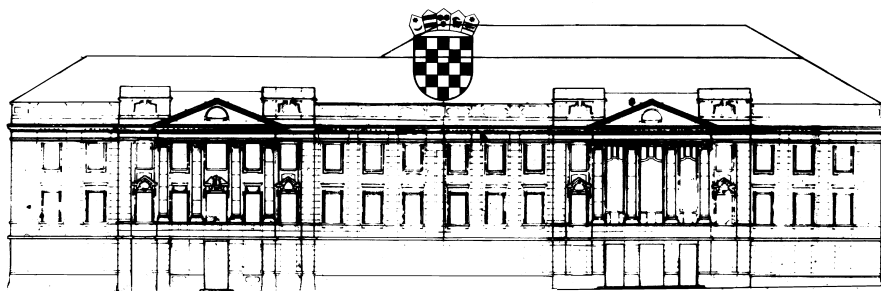

izvješća HRVATSKOGA SABORA

ISSN 1845-9404

GODINA XVII.

BROJ 452

ZAGREB, 28. XI. 2006.

20. SJEDNICA HRVATSKOGA SABORA

DONESEN ZAKON O ŠPORTU

- KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ŠPORTU <i>Cjelovito zakonsko uređivanje športa i pratećih djelatnosti</i> V.Žugaj 3 - KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SPREČAVANJU NEREDA NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA <i>Cilj - veća sigurnost svih sudionika na športskim natjecanjima</i> S.Šurina 16 - PRIJEDLOG ZAKONA O ZAKLADI HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI <i>Rješenje za materijalno najugroženije hrvatske branitelje</i> M.Krakić 20 - PRIJEDLOG NACIONALNE STRATEGIJE RAZVITKA ZDRAVSTVA 2006-2011. GODINE <i>Jačanje preventivnih aktivnosti</i> D.Krmpotić; J.Šarlija; M.Kozar 22	- IZVJEŠĆE O PROVEDBI PLANA RAZMINIRANJA HRVATSKOG DRŽAVNOG PROSTORA I UTROŠENIM FINACIJSKIM SREDSTVIMA ZA 2005. GODINU <i>Nepovoljni vremenski uvjeti onemogućili izvršenje plana</i> I.Čerkez 32 - INTERPELACIJA O ODGOVORNOSTI VLADE REPUBLIKE HRVATSKE ZA STANJE DRUŠTVA "VJESNIK" D.D. I "VJESNIK NAKLADA" D.O.O. <i>Odgovornost za poslovne rezultate „Vjesnika“</i> A.Favro 34 - PRIJEDLOG ZAKLJUČKA KOJIM SE VLADA REPUBLIKE HRVATSKE OBVEZUJE NA PODNOŠENJE DETALJNOG IZVJEŠĆA O POLITICI KOJU DONOŠENJEM, ODNOSNO NE DONOŠENJEM POJEDINIHIH PODZAKONSKIH AKATA PROVODI <i>Uredbe i provedbeni propisi ne smiju mijenjati smisao zakona</i> J.Šarlija 35

PRIKAZ RADA:

- DVADESETE SJEDNICE HRVATSKOGA SABORA ODRŽANE 10, 11, 12, 17, 18, 24, 25, 26. I 31. SVIBNJA TE 1, 2, 6, 7, 8. I 9. LIPNJA 2006.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ŠPORTU

Cjelovito zakonsko uređivanje športa i pratećih djelatnosti

Predloženi zakonski tekst uputila je Vlada Republike Hrvatske želeći na cjeloviti način urediti sustav športa i športskih djelatnosti. Predlagatelj je ocijenio da važeći propisi o športu nisu ponudili odgovarajuća rješenja, te se nametnula potreba za donošenjem novih propisa. Njima bi se na cjeloviti način definirali svi temeljni poslovi vezani uz športski sustav i obavljanje pratećih djelatnosti.

O PRIJEDLOGU

Osim cjelovitog definiranja svih temeljnih pratećih djelatnosti u športu, uređuju se i pripadajući stručni poslovi, športska natjecanja, financiranje športa, poslovi nadzora kao i ostala pitanja od značaja za ovu djelatnost. U općim zakonskim odredbama utvrđeno je načelo dobrovoljnosti i jednake pristupačnosti svima, bez obzira na dob, rasu, spol, vjeru, nacionalnost, društveni položaj, te političko i drugo uvjerenje. Istovremeno je utvrđeno da je ova djelatnost od osobitog značaja za Republiku Hrvatsku koja će razvoj športa promicati izgradnjom i održavanjem športskih građevina, školovanjem i usavršavanjem stručnih kadrova, znanstvenim projektima, gospodarskim mjerama, stimuliranjem partnerstva Vladinih i nevladinih organizacija, te privatnog poduzetništva i financiranjem športa sredstvima države, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba. Utvrđen

je i Nacionalni program športa kojega na prijedlog Vlade Republike Hrvatske donosi Hrvatski sabor, a koji između ostalih vrijednosti mora sadržavati i programe stvaranja uvjeta za postizanje vrhunskih rezultata hrvatskih športaša na međunarodnim natjecanjima.

Godišnji programi i izvješća o njihovom provođenju

Osim toga, potrebno je planirati i programe stvaranja uvjeta za rekreativno bavljenje športom radi zaštite i poboljšanje zdravlja građana Republike Hrvatske i stvaranje uvjeta u odgojno-obrazovnom sustavu.

Na temelju Nacionalnog programa športa, Nacionalno vijeće za šport donosi Godišnji program realizacije, raspoređuje financijska sredstva i dostavlja godišnje izvješće nadležnim tijelima. Najviše stručno tijelo koje se brine za razvoj i kvalitetu cjelokupnog športa u Republici Hrvatskoj je Nacionalno vijeće za šport. Ono između ostalog raspravlja o svim pitanjima od važnosti za šport, te predlaže i potiče donošenje mjera za njegovo unapređenje. Ujedno daje svoje mišljenje i Vladi Republike Hrvatske, utvrđuje prioritete, elaborate i studije za njihovo financiranje, kao i smjernice za utvrđivanje propisa o kategorizaciji športaša. Bavi se i utvrđivanjem normativnih akata vezanih uz izgradnju i kategorizaciju športskih objekata na razini države, a sukladno

mrežama športskih građevina na lokalnoj razini. Važan segment obveza ovoga tijela svodi se i na davanje mišljenja i preporuka na nove propise i na izmjene i dopune važećih propisa u športu, te na mišljenje o mreži športskih građevina u Republici Hrvatskoj.

U nastavku predloženoga teksta utvrđuju se detalji vezani uz imenovanje i razrješenje članova Nacionalnog vijeća za šport, te odgovornost, administrativni poslovi i zakonske obveze oko podnošenja godišnjih izvješća pred Hrvatskim saborom. Posebno je razrađen i preciziran sustav športa i športskih djelatnosti, te utvrđeno da njegov sustav tvore: fizičke i pravne osobe, te školska športska društva koja se osnivaju bez pravne osobnosti. Fizičke osobe u sustavu su športaši, treneri, osobe osposobljene za rad u športu, osobe koje sudjeluju u organizaciji i vođenju športskog natjecanja (športski sudac, delegat i povjerenik), te menadžeri u športu. Pravne osobe dijele se na udruge, trgovačka društva i ustanove. U nastavku predloženog zakonskog teksta precizno se razrađuje pozicija, ovlasti i dužnosti svih navedenih aktera u športu i športskim natjecanjima, njihove zakonske obveze, preoblikovanje klubova ili udruga u športsko dioničko društvo, te razni oblici udruživanja. Razrađuje se osnivanje, ovlasti i zaduženja; Nacionalnog športskog saveza, športskih zajednica, Hrvatskog olimpijskog odbora, udruga invalida, Hrvatskog paraolimpijskog odbora i Odbora

gluhih, studentskih športskih udruga, Hrvatskog sveučilišnog športskog saveza, te športskih udruga za rekreaciju.

Sustav športskih natjecanja

Predlagatelj je utvrdio načela i osnovne elemente sustava športskih natjecanja u Republici Hrvatskoj, te uvjete sudjelovanja hrvatskih športaša i športskih klubova na međunarodnim športskim natjecanjima, gdje važnu ulogu ima Hrvatski olimpijski odbor. Tako primjerice sam sustav, uvjete i organizaciju športskih natjecanja u pojedinom športu utvrđuje nacionalni športski savez u skladu s načelima i elementima sustava koje je utvrdio Hrvatski olimpijski odbor, a prema pravilima športa i normama međunarodnih športskih udruženja. Sustav natjecanja mora se donijeti najmanje jednu godinu prije njegove primjene, a odluku o organiziranju sustava športskih natjecanja za područje više država ili regija, te odluku o sudjelovanju športaša iz Hrvatske donosi nacionalni športski savez. Uređena su i pitanja oko sudjelovanja stranih državljana u športskim natjecanjima, time da status stranca ne obuhvaća državljanice članice Europske unije i Europskog ekonomskog prostora.

Pri kraju predloženog zakonskog teksta razrađuju se i zakonske pretpostavke vezane za izgradnju, uređenje i opremanje športskih građevina, zdravstvenu zaštitu u samim natjecanjima, borba i mjere protiv dopinga u športu, financiranje športa i športskih natjecanja, te državne nagrade za najviša dostignuća i vrhunske športske rezultate. Uređeni su i postupci vezani uz inspekcijski nadzor, kaznene odredbe, te prijelazne i završne odredbe, kojima se uređuju i preciziraju pojedini poslovi vezani uz šport i športska natjecanja.

RADNA TIJELA

O predloženom zakonskom tekstu očitovala su se i nadležna radna tijela Hrvatskog sabora. **Odbor za zakonodavstvo** podupro je donošenje Zakona, a na tekst Konačnog prijedloga uputi-

lo više amandmana kojima se precizira zakonski tekst i uređuje nomotehnički izričaj.

Odbor za obitelj, mladež i šport razmotrio je predmetni zakonski tekst u svojstvu matičnog radnog tijela, a na samoj sjednici je upoznat i s amandmanima Olimpijskog odbora koji su i dodatno obrazloženi. U uvodnom izlaganju predstavnik predlagatelja istaknuo je da je većina primjedbi koje su upućene na Prijedlog zakona o športu prihvaćena. Najveće razlike odnose se na obvezno preoblikovanje udruga u športska dionička društva. Novina je i u tome da vjerovnici, ukoliko žele svoju tražbinu pretvoriti u ulog športskog dioničkog društva mogu ostati vjerovnici športskog dioničkog društva. Nadalje, u Konačnom prijedlogu zakona o športu propisuje se tko se smatra menadžerom, a radi ostvarenja dugoročnih interesa Republike Hrvatske propisuje se i donošenje Nacionalnog programa športa. On će se donositi za razdoblje od osam godina, a njime će se utvrditi ciljevi i zadaće razvoja športa, potrebne mjere za realizaciju ciljeva, te nositelji razvoja i propisanih aktivnosti. Nisu prihvaćene primjedbe Odbora upućene na raspravu u prvom čitanju, oko mogućnosti poreznih olakšica u slučajevima ulaganja u šport, niti prijedlog ostvarivanja prava povlaštene mirovine zaslužnim športašima.

Navedeno je i obrazloženje da je u postupku osnivanje Zaklade hrvatskih športaša koja će pomagati egzistencijalno ugroženim športašima.

Zakladu za pomoć egzistencijalno ugroženim športašima

Nakon uvodnog izlaganja provedena je rasprava u kojoj je podržano donošenje Zakona o športu, prije svega zbog stvaranja preduvjeta da se stanje i otvorena pitanja što hitnije počnu rješavati. Ocijenjeno je da je osnivanje Nacionalnog vijeća za šport dobar potez, a izražena je i nada da će ono kroz planiranje i izradu strategije razvoja športa

pridonijeti poboljšanju statusa športaša. Iznijeto je i mišljenje da bi za školska športska društva dio sredstava trebala osigurati država, jer se ne mogu sve vrijednosti temeljiti samo na entuzijazmu pojedinaca koji imaju smisla za rad s nadarenom djecom. Iznijete su primjedbe i prijedlozi oko modela privatizacije klubova, te upozoreno da je učinjena nepravda manjim klubovima koji su i do sada uredno izvršavali svoje obveze i čije je poslovanje bilo u skladu s važećim zakonskim propisima. U raspravi je bilo govora i oko statusa trenera, instruktora i voditelja u športu, te je ponovno istaknuta načelna primjedba da sredstva koja se za šport izdvajaju nisu dostatna za zadovoljenje svih potreba u ovoj djelatnosti.

Nakon provedene rasprave Odbor je jednoglasno predložio Hrvatskom saboru donošenje Zakona o športu, uz amandman kojim se uređuje stavak 11. Predložili su da se u navedenom članku, iza stavka 1. doda stavak 2. koji glasi: "Športski sudac iz stavka 1. ovoga članka koji sudjeluje u organiziranju i vođenju športskog natjecanja u športovima za koje je, sukladno ovome Zakonu, propisana obveza preoblikovanja športskih klubova-udruga za natjecanje u športska dionička društva (u daljnjem tekstu: š.d.d.) kao i osoba koja je to bila u posljednje tri godine, ne može biti:

- član tijela športskog kluba-udruga za natjecanje kao ni član uprave ili nadzornog odbora š.d.d.-a
- član saveza iz članaka 46. i 47. ovoga Zakona
- osoba ovlaštena za zastupanje športskih klubova-udruga za natjecanje, š.d.d.-a i saveza iz članaka 46. i 47. ovoga Zakona".

Ženski šport slabije vrednovan

Odbor za ravnopravnost spolova proveo je raspravu o predloženom zakonskom tekstu u svojstvu zainteresiranog radnog tijela. Odbor je raspolagao i pisanim mišljenjem i amandmanom koje su zajedno podnijeli: Ženska mreža Hrvatske i pravni tim Iskoraka i Kontre. U uvodnom izlaganju člano-

vi Odbora upoznati su s glavnim razlikama predloženih rješenja u odnosu na prvo zakonsko čitanje. Istaknuto je da se predloženim rješenjima na jasan i nedvosmislen način definira sustav športa i športske djelatnosti, pravnih osoba kao i način financiranja ove djelatnosti. Iznijeto je mišljenje da ženski športovi nisu dovoljno medijski popraćeni, a i postignuti vrhunski rezultati športašica financijski se manje vrednuju. Odbor se posebno osvrnuo na odredbu članka 1. ovoga Zakona. Članovi smatraju da se stavkom 3. koji izrijeком propisuje jednaku dostupnost svima, mora i osobama istospolne orijentacije osigurati takva zaštita. Time bi se onemogućila diskriminacija u djelatnosti športa, tim više jer se ova djelatnost definira kao djelatnost od osobitog značenja za Republiku Hrvatsku. Dio članova Odbora je prilikom rasprave o Prijedlogu zakona o registriranom partnerstvu izrazio sugestije da se izmjenama pozitivnih propisa može poboljšati pravna zaštita osoba istospolne orijentacije, te da nije potrebno donošenje cjelovitog zakona o zajednici života osoba istospolne orijentacije. Iznijeto je mišljenje Odbora po kojemu se "spolna orijentacija" može podvesti pod pojam "drugo uvjerenje". Nakon provedene rasprave, Hrvatskom je saboru jednoglasno predloženo donošenje Zakona o športu.

Ujedno je većinom glasova, Odbor odlučio predložiti donošenje amandmana na članak 1. gdje se u stavku 3. iza riječi "spol" dodaju riječi: "spolnu orijentaciju".

RASPRAVA

Ugrađena vlastita iskustva i tradicija europskog športa

Prijedlog zakona uvodno je obrazložio ministar znanosti, obrazovanja i športa **Dragan Primorac**. Naglasio je da je ovaj Zakon u izradi bio ukupno oko šest godina, te je obuhvatio najpozitivnija iskustva hrvatskog, ali i tradiciju europskog športa, tako da su potporu ovom Prijedlogu dale mnoge nacionalne

organizacije vezane uz šport. Ministar je nadalje izložio ključne momente novog zakona kojim se podrobno uređuje pitanje vlasništva športskih klubova, Nacionalni program športa, športska medicina i zdravstvena skrb, razvoj športa u djece i mladeži, plan izgradnje športskih objekata, te definiranje stručnih poslova u športu i potrebnih kvalifikacija za njihovo izvođenje. Zaključio je izlaganje rekavši da smatra da ovaj zakon predstavlja iznimno čvrst temelj za daljnji razvoj športskih djelatnosti u RH te da nije izostavljen niti jedan bitan segment u njegovoj izradi. Također je izrazio nadu da će hrvatski športaši nakon primjene ovog zakona postizati još bolje rezultate na svjetskim natjecanjima i tako biti najbolji ambasadori RH u svijetu.

Prva u raspravi govorila je zastupnica **Biserka Perman (SDP)** u ime **Kluba zastupnika SDP-a**, koja je u uvodnom dijelu upozorila na nedorečenost i nepotpunost nekih važnih segmenata ovog Prijedloga zakona. Status vrhunskih športaša, upozorila je, svakim je novim prijedlogom zakona dodatno ograničavan, pa tako i ovime, kojime vrhunski športaš i dalje ima samo deklarativna prava, a ne rješavaju se njegova osnovna statusna i egzistencijalna pitanja. Nadalje, kada se govori o stručnim poslovima u športu predložena rješenja bi teoretski bila dobra u idealnim uvjetima, upozorila je zastupnica, no u realnom stanju u športu takvi uvjeti ne postoje. Ako se zadrži odredba da stručne poslove u športu obavljaju samo osobe s visokim i višim obrazovanjem, više od 50% športskih klubova i škola morat će se zatvoriti, jer Hrvatska ne raspolaže financijskim sredstvima za obrazovanje svih osoba koje imaju znanja, volje i sposobnosti za rad u športu, te je zastupnica predložila da treba zadržati mogućnost školovanja putem Hrvatske olimpijske akademije. Zastupnica je u ime Kluba podržala odredbu prema kojoj se razlučuju obveze profesionalnih i amaterskih klubova, a prema kojoj se amaterskim športskim klubovima omogućava odgoda naplate dugovanja prema državi ili jedinicama lokalne samouprave, no oštro se uspro-

tivila članku 44. koji govori da u prvom krugu vlasnik kluba može postati jedinica lokalne samouprave što bi značilo da bi dug tog kluba automatski bio zaboravljen. U nastavku izlaganja Biserka Perman je predložila adekvatnije uređenje odredaba o članstvu u tijelima športskih klubova, skupštinama i izvršnim tijelima športskih saveza kako bi se osigurala stručnost tih kadrova, a ipak se ne bi otvorila mogućnost zlorabe položaja i rezultata natjecanja. Predloženi amandman Kluba zastupnika SDP-a trebao bi osigurati izbjegavanje diskriminacije prema neolimpijskim športovima koja se pojavljuje u ovom Prijedlogu zakona, te je upućen prijedlog da se definiraju i minimalni standardi izdvajanja za šport iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalnih samouprava. Povećanje izdvajanja sredstava za šport moguće je ostvariti i stimulacijom ulaganja gospodarskih subjekata u šport kroz porezne olakšice. Na kraju izlaganja, zastupnica se osvrnula na izrazito loše stanje u športskoj medicini koja oskudijeva stručnim kadrom, a potrebe za zdravstvenom zaštitom športaša su sve veće. Klub zastupnika SDP-a uputio je na ovu temu tri amandmana koja imaju za cilj osnivanje hrvatskog instituta za športsku medicinu pri HOO-u koji bi imao ulogu prevencije športskih ozljeda i edukacije športskih djelatnika i samih športaša. Davanje podrške ovom Prijedlogu zakona, zastupnica je uvjetovala prihvaćanjem predloženih amandmana.

Kritika jezičnim pogreškama i manjkavim rješenjima

Slijedeći u raspravi, u ime **Kluba zastupnika HSP-a**, govorio je zastupnik **Pejo Trgovčević (HSP)**. Uputivši kritiku izostanku lektoriranja teksta zakona, zastupnik je uvodno naznačio kako Klub zastupnika HSP-a podržava razvoj športa posebno u djece i mladeži što se ovim Prijedlogom zakona uređuje. Podržavši i osnivanje Nacionalnog vijeća za šport kao najvišeg stručnog tijela koje ima zadaću brinuti se za razvitak i kvalitetu cjelokupnog športa u RH, zastupnik je uputio kritiku na način

izbora predsjednika i članova tog vijeća, gdje bi Hrvatski sabor i ministarstvo imali velik utjecaj, a zanemarili bi se športski savezi. Zastupnik je nadalje podržao i osnivanje Nacionalnog športskog saveza, no naznačio je da su iz njega ispuštene općine koje u nekim slučajevima imaju velik broj športskih klubova, te bi ovaj propust također trebalo ispraviti. Kako se prema ovom prijedlogu športska društva mogu preoblikovati u dionička društva i udruge građana, zastupnik je upozorio na mogućnost dovođenja u neravnotežan položaj športskih dioničkih društava koja bi imala puno veće financijske obveze, a ista prava. Osvrnuvši se na problem vlasništva športskih građevina, predložio je rješavanje imovinsko-pravnih odnosa na ovom području koji bi omogućili plansku izgradnju, održavanje, upravljanje i obnovu tih objekata, te uređivanje ovlasti kako ministarstva tako i njihovih vlasnika. U nastavku izlaganja zastupnik je otvorio pitanje kvalitetnijeg uređenja kaznenih odredbi u ovom segmentu, te je naznačio nedostatak kvalitetnih rješenja za probleme športa, zbog činjenice da se ovaj Prijedlog previše usmjerio na uređenje odnosa unutar pojedinih športskih udruga, saveza i zajednica, što nije dovoljno jer se ne uređuje kvalitetno i transparentno financiranje športa u RH. Zastupnik je zaključio izlaganje podržavši ovaj Prijedlog zakona, ali uz napomenu da je dosta manjkav i zahtijeva ozbiljnu doradu.

Rad u interesu športaša i športa

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorili su zastupnici **Franjo Arapović (HDZ)** i **Perica Bukić (HDZ)**. Prvi je govorio zastupnik **Franjo Arapović** koji je uvodno podržao ovaj Prijedlog zakona i pohvalio rad Vlade na njemu, posebno iz razloga jer se prilikom uvrštavanja dodatnih prijedloga i primjedbi nije obraćala pažnja na stranačku pripadnost predlagatelja, već se radilo isključivo u interesu hrvatskih športaša i športa općenito. Nadalje se osvrnuo na primjedbe da se ovim zakonom

oprašaju dugovi pojedinim športskim klubovima, na što je uzvratilo protupitanjem kako naplatiti dug od nekoga tko ga nema odakle vratiti. Ovaj prijedlog zakona, između ostalog, ponuđen je i zato da bi klubovi mogli početi raditi prema njemu, te bi se na taj način zaustavilo daljnje zaduživanje. Što se tiče situacije u školskom športu, zastupnik je upozorio na neadekvatnu opremu, prostore i nedostatak kadra, te je u tom okviru predstavio amandmane Kluba zastupnika HDZ-a kojima bi se dao rok od 5 do 8 godina da se doškoluje kadar koji trenutno radi s djecom, a nema adekvatno obrazovanje.

Slijedeći je govorio zastupnik **Perica Bukić** koji je izrazivši zadovoljstvo što je ovaj Zakon pred usvajanjem, rekao da je nerealno očekivati da će se njime svi problemi u športu odmah riješiti, no da će se, bez sumnje, stvoriti čvrsti preduvjeti za njihovo rješavanje posebno ako se posveti dovoljno pažnje njegovoj kvalitetnoj i punoj primjeni u praksi. Zastupnik je nadalje dao potporu donošenju nacionalnog programa za šport, s utvrđenim razvojnim ciljevima za razdoblje od 8 godina koji predstavlja osnovu dugoročne politike razvoja športa u RH. Podržavši ovaj Prijedlog zastupnik je naglasio da očekuje da će neke teme koje nisu obuhvaćene njime doći uskoro na dnevni red kroz rad Nacionalnog vijeća za šport i drugih nadležnih organizacija.

Protiv prebacivanja obveza profesionalnih klubova na lokalnu razinu

Nakon njega riječ je preuzeo zastupnik **Damir Kajin (IDS)** u ime **Kluba zastupnika IDS-a**. Zastupnik se oštro suprotstavio prebacivanju obveza profesionalnih klubova na lokalnu samoupravu. Naglasio je kako se u posljednje vrijeme na lokalnu samoupravu prebacuje velik teret, te da mali proračuni kojima jedinice lokalne samouprave raspolažu nisu nikako dostatni da bi pokrili i obveze profesionalnih klubova, te da je takav potez neodgovoran i neozbiljan jer se uz

financiranje npr. nogometnih klubova nužno mora otvoriti rasprava i o financiranju županija. Zastupnik je, također, kritizirao intenciju Vlade da se spašavaju profesionalni nogometni klubovi koji duguju, prema procjeni ministra Primorca, oko 700 milijuna kuna, dok se zapuštaju bolnice, starački domovi i javna poduzeća. Naglasivši da je ovaj Zakon potreba, zastupnik je još jednom naglasio da ga se mora preformulirati tako da se lokalna uprava dodatno ne optereti visokim izdacima koje njihovi proračuni ne mogu podnijeti. U nastavku izlaganja zastupnik je pozdravio udruge u sportskoj rekreaciji, planiranu mrežu sportskih građevina, iskorištavanje sporta za humanitarne potrebe, osiguravanje mirovine za vrhunске sportaše te borbu protiv dopinga koja se uređuje ovim Prijedlogom zakona. Zaključio je izlaganje željom da se ovaj prijedlog podrži ukoliko se izbjegne prebacivanje tereta privatizacije sportskih klubova na leđa lokalne samouprave.

U ime **Kluba zastupnika HNS-a** govorio je zastupnik **Srećko Ferencak (HNS)**. Istaknuvši važnost športa, zastupnik je skrenuo pažnju na nužnost uređenja odnosa u tom području i veću pozornost države nego što je to bio slučaj do sada. Istaknuvši dosta dobrih rješenja koje ovaj Prijedlog zakona nudi, te velik broj usvojenih prijedloga iz prvog čitanja, zastupnik se u svojem izlaganju koncentrirao na one dijelove koje, prema njegovu mišljenju, treba popraviti ili dopuniti. Jedan od takvih problema jest i nedovoljno prostora posvećenog uređenju i omogućavanju sportskih aktivnosti za djecu i mlade zbog nedostatka osposobljenog kadra i adekvatnih prostora. Nadalje, zastupnik je upozorio na izostanak definiranja poreznih olakšica za ulaganja ili donacije u športu, neusvajanje prijedloga za propisivanjem prava na povlaštene mirovine izrazito uspješnim športašima, preveliku zahtijevnost oko pitanja propisivanja potrebne stručne spremlje za obavljanje stručnih poslova u športu i nepotrebno kompliciranje izbora sudaca u nekim športskim disciplinama. Zastupnik se nadalje, osvrnuo na lošu poruku koju

hrvatska Vlada šalje športskim klubovima u vezi s financijskim poslovanjem, a ta je, da jedni mogu bez ikakvih sankcija gomilati ogromne dugove, dok su drugi dužni iste uredno izvršavati. Također je pokrenuo pitanje Bjelolasice koja je zaobidena ovim Prijedlogom, a u nju je uloženo dosta proračunskih sredstava. Zastupnik je zaključio izlaganje ukazivanjem na potrebu adekvatnijeg financiranja športa, te većih izdvajanja za šport iz proračuna.

Nacionalnom vijeću savjetodavne ovlasti

U ime **Kluba zastupnika HSS-a** govorili su zastupnici **Miroslav Čačija (HSS)** i **Zvonimir Sabati (HSS)**. Riječ je prvi uzeo zastupnik **Miroslav Čačija**. Naglasio je kako ovaj zakon mora podržati kvalitetu športa, te da se HSS zalaže za što bolje uređenje ovog područja koje je od iznimne važnosti za Hrvatsku. U tom smjeru, zastupnik je predložio određene korekcije članaka zakona koji se odnose na Nacionalno vijeće za šport u segmentu koji govori o sucima i trenerima, te predlažu da Nacionalno vijeće postane savjetodavno tijelo koje će biti spona u predlaganju modela i mjera za razvoj športa. Također je predložio da se obrazovanje trenera omogući i kroz programe osposobljavanja i usavršavanja koje provodi Hrvatska olimpijska akademija osnovana kao ustanova pri HOO-u kako bi se osigurao dovoljan broj školovanih trenera, jer Sveučilišta u cijeloj Hrvatskoj na godinu odškoluju oko 100-tinjak osoba što je nedovoljno za potrebe svih klubova u RH. Ovaj prijedlog, naglasio je zastupnik, u duhu je i Bolonjske deklaracije, u pogledu stjecanja stručne spreme i kontinuiranog odgovarajućeg osposobljavanja i usavršavanja za poslove u športu. Što se tiče sudaca, zastupnik je naglasio da je njihovo školovanje i odgovornost za pravilan rad u nadležnosti pripadajućeg športa, te da primjena pravila športa na športskom natjecanju koji kontroliraju ne može biti u sukobu interesa s nadležnostima u utvrđivanju sustava natjecanja pojedinog športa jer su to dva pojmovno

različita područja. Zastupnik je zaključio izlaganje podržavši ovaj prijedlog, te je izrazio nadu da će 7 amandmana predloženih od Kluba zastupnika HSS-a biti uključeno u Konačni tekst zakona.

Što više djece i mladih uključiti u šport

Slijedeći je govorio zastupnik **Zvonimir Sabati** koji je ponovno istaknuo želju HSS-a da se što više djece i mladih uključi u šport, te da bi slijedom te ideje trebalo više pozornosti obratiti osiguravanju preduvjeta za školski, amaterski ili rekreativni šport. Jedan od bitnih preduvjeta jest i osposobljavanje voditelja za programe športske rekreacije i uključivanje nadležnog ministarstva u sufinanciranje takvih projekata s lokalnom zajednicom koja često ne bi mogla sama podnijeti toliki financijski teret. Zastupnik je upozorio i na potrebu verificiranja preostalih 57 programa za nacionalne športove jer ih je do danas, prema njegovim riječima, verificirano samo 49 od 106 nacionalnih športova.

U ime **Kluba zastupnika HSLS-a** govorila je zastupnica **Đurđa Adlešić (HSLS)**. Naznačivši sve probleme koje bi ovaj Zakon trebao početi rješavati, istaknula je pitanje revizije koje je nužno, no upozorila je da bi ona trebala biti provedena dosljedno i s adekvatnim sankcijama za eventualne nepravilnosti, što do sada nije uvijek bio slučaj s revizijom nekih drugih institucija. Dodala je da se s pravom javlja osjetljivost na model koji se pojavljuje, a to je opraštanje dugova bogatima dok se od siromašnih dugovanja naplaćuju, kao i odnos bogatih menadžera i siromašnih klubova. Zastupnica je upozorila na nedostatak prostora i sredstava za rekreativno bavljenje športom posebno za djecu, gdje onda i dolazi do povećavanja uporabe droga pošto djeca nemaju uvjeta za bavljenje športom i vođenje zdravog života. U okviru ove teme zastupnica je predložila ubrzanje donošenja Zakona o javno-privatnom partnerstvu koji će omogućiti bržu izgradnju i opremu športskih dvorana. Dodatan napor potreban je, dodala je, za razvoj

amaterskih športskih klubova, klubova za invalide te unaprjeđenje športa u djece i mladih unutar obrazovnog sustava i kroz izvanškolske aktivnosti. Zastupnica se također osvrnula na prebacivanje financijske odgovornosti na lokalnu samoupravu što smatra neprihvatljivim, no zaključila je da je Prijedlog zakona u osnovi dobar, no nužno je postizanje dogovora o slijedećim koracima. Uslijedila je pojedinačna rasprava.

Status i prava športaša

Biserka Perman (SDP) u svom izlaganju orijentirala se na status i prava športaša. Istaknula je da vrhunski športaši amateri u Hrvatskoj praktično nemaju nikakva prava. Podsjetila je i na problem stipendiranja športaša. Kazala je kako stipendije isplaćuju samo veliki gradovi u Hrvatskoj i to u višestruko manjem iznosu od mogućeg, a proizvoljno je uvedeno i dopunsko ograničenje prava na stipendiju dobnom granicom. Posljedica takvog stanja je i odlazak kvalitetnih športaša iz manjih sredina što često rezultira i gašenjem klubova. Nasuprot tome stvara se koncentracija kvalitete u velikim gradovima čiji klubovi imaju veće ambicije od realnih mogućnosti, što rezultira neplaćanjem obveza. "Predlažem da se Zakonom utvrde jedinstveni i obvezujući iznosi za pojedine kategorije športaša za cijelu RH, te da se iznos prve kategorije isplaćuje iz državnog proračuna, druge kategorije iz proračuna županija, a treće kategorije iz proračuna gradova ili općina i to u stopostotnom iznosu športašu". "Isto tako predlažem da pravo na športsku stipendiju imaju samo neprofesionalci, s obzirom na uvijek ograničena proračunska sredstva i činjenicu da su profesionalnim športašima primanja zajamčena kroz njihov ugovor, te sam u tom smislu podnijela i amandman".

Pohvala popularizacije amaterskog športa

Ingrid Antičević-Marinović (SDP) podsjetila je kako je "ovaj Zakon od stotinjak članaka dobio od Odbora za

zakonodavstvo 39 amandmana noma-tehničke prirode". Ono što je vrijedno kao intencija u Zakonu jest popularizacija amaterskog športa. "Veća sredstva, afirmacija ustavnog načela kako je šport djelatnost od osobitog značenja za RH, pada u vodu ako pogledamo potrebna sredstva koja će se izdvojiti za ovaj Zakon". Sredstva koja su povećana za ovu godinu u iznosu od milijun i 455 tisuća kuna otići će za administraciju, odnosno izradu nacionalnog programa za šport, tako da najavljivanja rješenja neće biti moguće provesti u praksi.

Josip Leko (SDP) kazao je kako nema promjene u Konačnom prijedlogu zakona od prvog čitanja. "U prvom čitanju vodila se rasprava o koncepciji Zakona, i sada se vodi uglavnom o koncepciji Zakona". Naglasio je kako je ovakav Zakon potreban i da je pokušaj vrlo dobar, "ali imati u jednom Zakonu tako bitno različita dva društvena odnosa, profesionalni šport i profesionalni klub, dakle dioničko društvo koje ima svoje obveze na tržištu i amaterski, školski ili rekreativni šport gdje je društvo zainteresirano da se razvija iz sasvim drugih ciljeva, naprosto nije moguće regulirati kroz ovaj pristup u normiranju". Da bi se uredili budući odnosi u športu, profesionalnom ili amaterskom, školskom ili rekreativnom potrebno je donijeti dva zakona. Govoreći o otpisivanju dugova ustvrdio je, ako Vlada RH želi otpisati dugove i porezne obveze poreznih obveznika iz športa, neka donese odluku u skladu s važećim propisima.

Lino Červar (HDZ) u uvodnom dijelu kazao je "kako se u javnosti vrijednost športa poistovjećuje samo s posljednjim činom jedne utakmice, a to je poraz ili pobjeda, što nije u redu, vrijednosti športa mnogo su veće od takvog shvaćanja". Podsjetio je da su u danima Domovinskog rata kao i danas naši športaši doprinijeli afirmaciji Hrvatske u svijetu. Konstatirao je da športaši ne mogu u demokraciji biti svedeni samo na porezne obveznike i glasačku mašineriju. Istaknuo je kako je potrebno razmišljati o povlaštenim mirovinama športaša koji su puno napravili za Hrvatsku. Zaključio je "pored nekih izrečenih nedostata-

ka ovim Zakonom dobit će se konačno nacionalni program športa i Nacionalno vijeće za šport".

Željka Antunović (SDP) smatra da se ovaj Zakon donosi prije nego što je u Hrvatskoj postignut konsenzus o tome što su glavni ciljevi sustava športa. "Dok nismo definirali ciljeve teško da možemo biti do kraja precizni u definiranju instrumenata kojima ćemo te ciljeve ostvariti, a jedan od instrumenata svakako treba biti i Zakon o športu". "Osobno smatram da bi glavni cilj sustava športa u RH trebao biti u duhu Olimpijske povelje koja između ostalog kaže "Bavljenje športom je ljudsko pravo, svaki pojedinac mora imati mogućnost bavljenja športom sukladno njegovim potrebama". Antunović se u nastavku osvrnula na Nacionalno vijeće za šport i pojasnila podnijeti amandman. Kazala je kako Nacionalno vijeće za šport kao najviše stručno tijelo predstavlja tripliciranje vlasti u sustavu športa u RH, budući da već postoje Ministarstvo obrazovanja, znanosti i športa i Hrvatski olimpijski odbor kao stručna športska tijela. Prijedlog da Nacionalno vijeće za šport čini 13 članova, od toga predsjednika i 6 članova predlaže ministarstvo, svrstava se u kategoriju političkog, a ne samo stručnog tijela koje će u stvarnosti povećavati birokratski aparat i komplicirati donošenje nekih odluka. "Zbog toga sam amandmanom predložila da u smislu predlagatelja članova tog stručnog tijela od 3 člana i predsjednika predlaže Ministarstvo obrazovanja, znanosti i športa, a 3 člana predlaže parlamentarna oporba". Što se tiče samog sustava športa predloženi Zakon ne nudi neka nova rješenja niti neke veće iskorake.

Perica Bukić (HDZ) osvrnuo se na pitanje obrazovanja športskog kadra, te je kazao kako je potrebno uspostaviti suradnju između struke i Kineziološkog fakulteta kako bi nastajao kadar stručnjaka koji će odgajati mlade ljude na način da se uključe u aktivno bavljenje športom. Govoreći o Nacionalnom vijeću za šport kazao je kako će to biti tijelo koje će Olimpijskom odboru i Ministarstvu obrazovanja, znanosti i športa pomoći u rješavanju problema koji se

odnose na financiranje športa, porezne olakšice i drugo. Zaključio je riječima "bilo bi neprimjereno ovaj Zakon o športu svesti na razinu donošenja Zakona koji se bavi nogometom, što se često pokušava nametnuti kao teza".

Ante Bagarić (HDZ) pozdravlja ovaj Zakon budući da je šport od osobitog značenja za Hrvatsku. Napomenuo je da važeći propisi nisu ponudili odgovarajuća rješenja pa su razlozi poradi kojih se predlaže ovaj Zakon opravdani i realni počevši od donošenja Nacionalnog programa razvoja športa, te konstituiranja Nacionalnog vijeća kao najvišeg stručnog tijela koje može meritorno raspraviti i donijeti mjere za razvoj i unapređenje športa. Smatra da je prava prilika da upravo u tom Vijeću budu športaši koji će moći definirati ono što treba u Nacionalnom programu razvoja športa. Pridružuje se onima koji smatraju da bi još trebalo porazmisliti o određenim beneficijama za vrhunске športaše, kao npr. mirovinama.

Zakonom su obuhvaćene i ostale kategorije športaša, kroz rekreativni šport zaposlenih, umirovljenika i svih drugih kategorija našeg stanovništva, a posebice djece i mladeži. Zakon vrlo jasno definira i način financiranja športa, propisuje izvore financiranja od državne, regionalne i lokalne sredine.

Nikola Vuljanić (HNS) drži da će u ovoj situaciji financijski ceh primjene ovoga zakona platiti porezni obveznici, a da se politički ceh prebacuje na lokalnu samoupravu. "Prebacivanje tog ceha na lokalnu samoupravu vidljivo je i pri ostvarivanju projekta izgradnje športskih dvorana po Hrvatskoj, koje se grade dobrim tempom i nitko protiv toga nema ništa, međutim, te dvorane trebaju i poslije funkcionirati, a kako mogu funkcionirati pod troškom lokalne samouprave koja jedva da ima novaca za svoje vlastito funkcioniranje".

Lokalna samouprava ponovno na udaru

Miroslav Korenika (SDP) smatra da će lokalna i regionalna samouprava ponovno biti na udaru. Naglašava da se

”većina ovog zakona odnosi na dugove koje je ostvarilo nekoliko športskih klubova u RH”. Napominje da su jedinice regionalne i lokalne samouprave i do sada napregnute i da se uopće ne vodi računa kako će podnijeti nove obveze, javne potrebe u športu, te da ”nitko ne govori koliko će se sredstava decentralizirati i vratiti tim jedinicama lokalne i regionalne samouprave”.

Napominje da treba stvarati preduvjete da se što je moguće više građana Hrvatske bavi športom.

Velimir Pleša (HDZ) rekao je da Ustav RH daje športu posebno mjesto u našem društvu, odnosno određuje šport kao djelatnost od posebnog društvenog interesa.

Smatra da svima treba biti u interesu donošenje ovog zakona jer se on donosi prije svega zbog hrvatskih športaša, poticanja i podržavanja športa za sve i stvaranja uvjeta mladima da izaberu zdrav način života.

Drži da je predlagatelj zakona obavio veliki posao predlažući zakon kojim pokušava riješiti mnoge probleme vezane uz uspješno funkcioniranje hrvatskog športa. Ono što smatra osobito važnim u Prijedlogu je činjenica da se precizira i uređuje pitanje vlasništva i upravljanja nad terenima i dvoranama, nadalje, daje se poticaj školskom športu koji je temelj za kasnije uspjehe u kadetskim, juniorskim i seniorskim uzrastima. Posebno smatra važnim uređenje odnosa u domeni profesionalnog športa, jasno razgraničenje između amaterskog i profesionalnog športa, te osnivanje klubova kao dioničkih društava. Naglašava da ovaj zakon treba konačno uvesti red u zakonito poslovanje u športu, jer bez toga neće biti boljitka za šport.

Iako je izrazio zadovoljstvo Prijedlogom, naročito rješavanjem pitanja vlasništva nad športskim objektima, standardizacijom športskih objekata, spomenuo je jedan segment koji je ujedno i glavno pitanje, a to je financiranje športa.

”Bez obzira na činjenicu da će neki reći kako to pitanje treba riješiti posebnim zakonima, Zakonom o porezu na dohodak, Zakonom o porezu na dobit, jer bi inače došlo do preklapanja ako bi

bilo rješavano ovim zakonom, zagovornik sam toga kako je ipak trebalo paralelno s donošenjem ovog zakona predložiti i dati nam prijedloge ovih zakona kojima će se to pitanje razriješiti”.

Uvođenje reda u cijeli sustav

Dražen Bošnjaković (HDZ) smatra da centralno pitanje ovog zakona nije otpisuje li država nekim športskim klubovima dugove ili ih ne otpisuje, već je centralno pitanje cijeli sustav športa koji zakon regulira. Mišljenja je da se tu ne radi o klasičnom otpisivanju ili otpustu duga, nego naprosto radi se o pretvaranju potraživanja koja država ima prema tim športskim klubovima u vlasnički ili članski ulog koji država može prenijeti na jedinice lokalne samouprave, može ili ne mora, a dalje je stvar volje lokalnih jedinica samouprave da taj članski udio unaprijedi ili proda, i iz tih sredstava koje dobije prodajom uloga može graditi npr. dvoranu, bazene ili nešto slično.

Drži da Zakon ima namjeru učiniti cijeli sustav puno urednijim i puno transparentnijim. Zakon uvodi red u cijeli sustav, regulira neka pitanja koja nisu do sada bila regulirana, kao pitanje športskih udruga kao dioničkih društava.

Pritom je važno da zažive svi oni preduvjeti koji su potrebni za realizaciju ovog Zakona, a to je projekt javno-privatnog partnerstva kod izgradnje dvorana, športskih objekata i sl., a što će sasvim sigurno omogućiti većem krugu djece i odraslih da se rekreativno i na drugi način bave športom. Cilj je svake zemlje, pa i naše, podići športsku aktivnost, a ovaj Zakon stvara temelje za to i dobar je normativni okvir za obavljanje športskih djelatnosti, zaključio je Bošnjaković. Dodaje da i rješenje koje se nudi vezano za pretvaranje i preoblikovanje športskih društava u dionička društva drži dobrim.

Franjo Arapović (HDZ) podržava ovaj Zakon, smatra ga dobrim i drži da će riješiti mnoge stvari u hrvatskom športu.

Damir Kajin (IDS) izjavio je da se ovaj zakon ”slobodno može nazvati

Zakon o profesionalnom nogometu ili Zakon o brisanju potraživanja od države prema nogometnim klubovima”. Naime, ističe da profesionalni nogometni klubovi u ovom trenutku imaju najmanje jednu milijardu kuna nepodmirenih obveza, a ”mi u ovoj zemlji u ovome času ne razmišljamo recimo o nekoj reviziji pretvorbe, ne razmišljamo čak niti o pomoći bankrotiranim tvrtkama, nego razmišljamo o pomoći bankrotiranim nogometnim klubovima”.

Slaže se da je zakon potreban i da nešto treba učiniti, ali pritom ističe da ukoliko država želi otpisati potraživanja, neka to učini na svoju štetu, a ne da dugove prebacuje na ionako pauperiziranu lokalnu samoupravu. Zaključio je da ukoliko se teret prebaci na lokalnu samoupravu, zakon nije prihvatljiv.

Nacionalni program športa

Ivanka Roksandić (HDZ) ocjenjuje pozitivnim što je predlagatelj prihvatio veliki dio prijedloga iz rasprave na tekst Prijedloga zakona iz prvog čitanja. Istaknula je da se predloženim zakonom propisuje donošenje Nacionalnog programa športa kojim će se utvrditi ciljevi razvoja cjelokupnog športa, nadalje propisuje se osnivanje Nacionalnog vijeća za šport kao tijela koje bi se brinulo za razvitak i kvalitetu športa. Smatra da bi svakako jedan predstavnik Nacionalnog vijeća morao biti predstavnik školskog športa, kojem se u ovom zakonu daje značajno mjesto.

Podsjetila je na probleme s kojima se susreću školska športska društva po pitanju financiranja. Zakonom je propisano da se financijska sredstva za rad športskih društava osiguravaju u državnom proračunu, proračunu jedinica lokalne ili regionalne samouprave, ali zastupnica ističe da se vrlo često ta sredstva samovoljom nekih ravnatelja troše na održavanje dvorana, terena ili čak sanitarnih čvorova u školi, što nije u redu. Stoga predlaže da se škole obvežu podnijeti izvješće o utrošenim sredstvima onima od kojih su dobivena.

Istaknula je da iako Zakon propisuje da školska športska društva za svoje

aktivnosti koriste prostore škole i imaju prioritet u njihovom korištenju u odnosu na vanjske korisnike, često se u praksi događa da gradovi, općine, županije, osnivači škola, donose odluke o korištenju školskog prostora bez mogućnosti da o tome odluči ravnatelj ili školski odbor.

Zakonom je nadalje propisano da se športskom djelatnošću smatraju i organizirane izvannastavne športske aktivnosti. Zastupnica ističe da su upravo te športske izvannastavne aktivnosti vrlo značajan oblik korištenja slobodnog vremena mladih, no često su u nekim sredinama zanemarene. Napominje da se izvannastavna aktivnost mora vrednovati kao i redovna nastava. Pozdravlja da se u javnim potrebama u športu na državnoj razini razmišlja na način da je poticanje i promicanje športa, osobito športa djece, mladeži, studenata i invalida na prvom mjestu.

Naročito pozdravlja informacijski sustav u športu koji se uvodi u cilju sistematskog praćenja stanja u športu, ali i da se pokaže što se radi, jer "o učeničkom športu, o studentskom športu zna se još uvijek malo".

Mnoga postojeća rješenja nezadovoljavajuća

Petar Mlinarić (HDZ) iznio je nekoliko osnovnih razloga poradi kojih se ovaj Zakon donosi. Prvo, Hrvatska nema Nacionalni program športa kojim bi se kroz dugoročnu politiku razvoja športa stvorili bolji uvjeti za rekreativno bavljenje športom građana, ali i bolji uvjeti za postizanje vrhunskih rezultata hrvatskih športaša na međunarodnim natjecanjima. Nadalje, Hrvatska nema najviše stručno tijelo za šport koje ima većina europskih zemalja, Nacionalno vijeće za šport koje raspravlja pitanja od najveće važnosti za šport, te predlaže i potiče donošenje mjera za unapređenje športa.

Napominje da sustav športa u RH nije usklađen sa sustavom športa u Europi i svijetu. Tako do sada nisu osnovani hrvatski paraolimpijski odbor i hrvatski olimpijski odbor gluhih.

Slijedeći razlog za predlaganje ovog zakona je taj što šport djece i mladeži, odnosno šport u školi nema zadovoljavajuće mjesto i kvalitetna rješenja u sadašnjim zakonskim propisima. Neriješena su mnoga pitanja, a među njima najvažnija su: nedostatak prostora za rad školskih športskih društava radi iznajmljivanja školskih športskih dvorana izvanjskim korisnicima, nedovoljno stručne osobe koje provode izvannastavne športske aktivnosti u školi, nedovoljna skrb o zdravlju djece koja se bave športom u školi, slaba povezanost školskih športskih klubova s ostalim dijelom sustava športa što je uzrokom lošeg praćenja i usmjerenja djece i mladeži koja su uključena u šport u školi, neadekvatan status školskih športskih društava u sustavu športa, te loš položaj i ustroj Hrvatskog školskog športskog saveza.

Nezadovoljavajuća su i postojeća rješenja koja tretiraju statusna pitanja vrhunskih športaša, a veliki problem športa RH predstavlja negativno financijsko poslovanje športskih klubova. Nadalje, prema pokazateljima Hrvatskog saveza za športsku rekreaciju broj polaznika športsko rekreativnih programa je svega oko 10% građana, dok u zapadnoj Europi postotak stanovništva koji se aktivno bavi sportsko-rekreativnim sadržajem je između 40% i 70%. Sve su ovo razlozi poradi kojih je nužno donijeti novi zakon, zaključio je zastupnik.

Positivan pomak u odnosu na prvo čitanje

Ivo Josipović (nezavisni) osvrnuo se na pravni aspekt Zakona i konstatirao da je Zakon u ovom čitanju napravio bitni pozitivni pomak i da u pravnom smislu izgleda puno bolje, poradi čega će ga i osobno podržati. Izrazio je zadovoljstvo da su mnoge primjedbe iz rasprave u prvom čitanju uvažene.

Zvonimir Sabati (HSS) također je izrazio zadovoljstvo što u ovom Prijedlogu ima dobrih i pozitivnih elemenata u odnosu na prvo čitanje. Obrazložio je amandman Kluba zastupnika HSS-a koji se odnosi na definiranje temeljnih načela olimpizma i kako su ona sadržana u

ovom zakonu. Klub smatra da Hrvatski olimpijski odbor doista treba biti najviša stručna organizacija hrvatskog športa, a Zakon predlaže da HOO-u nadređena institucija bude Nacionalno vijeće za šport "koje je ipak možemo slobodno kazati političko vijeće koje formira Sabor iz raznih struktura uključujući i zastupnike".

Klub stoga rješenje predlagatelja ne drži dobrim, već smatra da Nacionalno vijeće za šport treba biti više koordinativno i savjetodavno tijelo. Klub smatra da predlagatelj treba akceptirati njihov amandman po tom pitanju, jer drže da organizaciju, upravljanje i rukovođenje športom moraju kontrolirati neovisne športske organizacije.

Potrebna dorada

U petominutnoj raspravi po klubovima govorila je **Biserka Perman (SDP)** u ime **Kluba zastupnika SDP-a**. Preporučuju da se poradi velikog broja podnesenih amandmana tekst zakona prije konačnog usvajanja još jednom doradi i eventualno da se provede i treće čitanje, jer bi tako zakon dobio na kvaliteti.

Drže nužnim stimulirati ulaganja gospodarskih subjekata u šport i to kroz porezne olakšice i "barem udvostručiti sadašnja izdvajanja za šport iz izvornih sredstava državnog proračuna, a čime bi se stvorile realne pretpostavke za povećanje broja svih kategorija građana koji se stalno ili povremeno bave športskim aktivnostima u odnosu na sadašnjih skromnih 10% populacije". Zastupnica je zaključila da će podrška Kluba zastupnika SDP-a ovom Prijedlogu zakona ovisiti o sudbini predloženih amandmana.

U ime **Kluba zastupnika HNS-a** govorio je **Miljenko Dorić (HNS)**. Rekao je da Zakon o športu nije zadovoljio očekivanja Kluba, posebno u nekim područjima, a u prvom redu glede preoblikovanja sadašnjih klubova u športska dionička društva, zatim u segmentu organizacije predškolskog, školskog, studentskog i rekreativnog športa.

Klub je stoga podnio niz amandmana i očekuju da budu usvojeni. Zastupnik je podsjetio da se samo jedna trećina ovog

zakona bavi temeljnim ciljevima športa, tj. kvalitetnom organizacijom slobodnog vremena mladih, brigom za zdravlje mladih u fazi rasta i razvoja, udaljšavanja mladih s ulice.

U ime **Kluba zastupnika IDS-a** govorio je **Valter Poropat (IDS)**. Istaknuo je da je zakon itekako potreban i dobrodošao. Ipak, ističe da se ne smije dogoditi da se kompletan trošak vođenja nekih, posebno profesionalnih klubova svali na trošak jedinica lokalne samouprave, na način da klubovi uđu u vlasništvo jedinica lokalne samouprave, koje i sada grcaju u velikim problemima, problemima infrastrukture i problemima oko najosnovnijih stvari. Klub smatra da vlasništvo klubova od strane jedinica lokalne samouprave može egzistirati jedino na način da klubovi rade transparentno i na ekonomsko komercijalni način.

Zaključio je da će Klub ovaj Prijedlog podržati ili odbiti, ovisno o tome kako će se brojni podneseni amandmani prihvaćati od strane predlagatelja.

U skladu s europskim rješenjima

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorio je **Lino Červar (HDZ)**. Klub će dati potporu Konačnom prijedlogu zakona o športu. Zastupnik je pohvalio predlagatelja zbog uvažavanja mnogih primjedbi danih na tekst u prvom čitanju. "Klub daje potporu Konačnom prijedlogu, prije svega jer on uvažava i priznaje milijunsku populaciju RH, od predškolske djece, školske djece, mladeži, studenata, odraslih i onih poodmakle dobi, te osoba s invaliditetom, baš svih".

Također, Klub daje potporu zakonu jer ćemo prvi put imati Nacionalni program športa, Nacionalno vijeće za šport, usklađeni sustav športa u Hrvatskoj s onim u Europi i svijetu, drugim riječima, zakon je osnova za rješavanje svih drugih pitanja, od poreznih olakšica do rješavanja statusnih pitanja vrhunskih športaša itd, zaključuje zastupnik.

Završni osvrt dao je državni tajnik **Nevio Šetić**. Podsjetio je da se već 6

godina pokušava donijeti ovaj zakon. Predlagatelj je uvažio niz prijedloga iz prvoga čitanja, a razmotrit će i pristigle amandmane. Na kraju je izrazio uvjerenje da će zakon biti na opću korist.

OČITOVANJE O PREDLOŽENIM AMANDMANIMA

Prije očitovanja o podnesenim amandmanima, predsjedavajući je podsjetio da bi trebalo odlučiti o amandmanima Vlade koji su podneseni nakon isteka roka. Većinom glasova, 74 "za", 5 "suzdržanih" i 4 "protiv", zastupnici su prihvatili prijedlog da se i o ovim amandmanima provede rasprava. Ove je prijedloge u ime podnositelja obrazložio je ministar znanosti, obrazovanja i športa, dr.sc. **Dragan Primorac**. Zbog rješavanja pitanja školskog sveučilišnog športa, ali i statuta djece preciznije je formuliran članak 2. stavak 3. Predloženim se izmjenama učvršćuju Vladini prioriteti, a to je da predloženi zakonski akt treba prije svega pomoći mladima i djeci. Pristupilo se glasovanju, amandman je usvojen.

- Drugim amandmanom Vlade predložena je izmjena u članku 67, odnosno utvrđeno da športski objekt "Bjelolastica" predstavlja građevinu od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. I ovaj amandman usvojen je većinom, a prethodno je predsjedavajući provjerio postojanje kvoruma u sabornici.
- Prešlo se zatim i na očitovanje o amandmanima koje su podnijeli zastupnički klubovi, zastupnici i odbori, a koji su prethodno objedinjeni i svrstani na tablicu. Navodeći da je podnijeto preko 90 amandmana, zastupnik **Luka Bebić (HDZ)** sugerirao je da se provede glasovanje dizanjem ruke, što je i prihvaćeno.
- Prihvaćen je amandman **Odbora za zakonodavstvo** kojim se preciznije definira članak 1. predloženoga teksta. U članku 1. stavku 1. briše se riječ "kao". U stavku 4. riječi: "šport je djelatnost od osobitog značenja", zamjenjuju se riječima: "športske

djelatnosti utvrđene ovim Zakonom su djelatnosti od interesa". Amandman je prihvaćen i postao sastavnim dijelom zakona.

- Amandman zastupnice **Biserke Perman (SDP)** odnosi se na članak 1. stavak 2., gdje se, iza riječi "spol" dodaju i riječi "spolnu orijentaciju". Ministar Primorac nije prihvatio amandman zbog pogrešnog pozivanja na stavak 2., dodajući kako će prijedlog biti usvojen slijedećim amandmanima. Zastupnica Perman prihvatila je obrazloženje i povukla svoj prijedlog.
- Slijedeći amandman podnio je **Odbor za ravnopravnost spolova**. Predložili su da se u članku 1. stavku 3. iza riječi "spol", dodaju i riječi "spolna diskriminacija". Ovaj amandman ministar je prihvatio, te je postao sastavnim dijelom zakona.
- **Odbor za zakonodavstvo** svojim slijedećim amandmanom predložio je nomotehničke izmjene u više stavaka u članku 2., što je ministar Primorac i prihvatio.
- **Klub zastupnika SDP-a** predložio je da se u više stavaka promijeni formulacija: "Hrvatski olimpijski odbor gluhih" riječima; "Hrvatski športski savez gluhih". I ovaj je amandman prihvaćen od predlagatelja.
- Ponovno je na red došao jedan od amandmana **Odbora za zakonodavstvo**. Predloženo je da se preciznije definiraju izrazi u članku 3. stavak 1. i 2. Amandman je prihvaćen.
- Nije, međutim, prihvaćen slijedeći amandman, kojega je uputio **Klub zastupnika HSS-a**. Predložili su da se u članku 3. izmijeni stavak 1. slijedećom formulacijom: "Nacionalno vijeće za šport je koordinativno i savjetodavno tijelo koje brine za razvoj i kvalitetu športa u Republici Hrvatskoj". Ministar je pojasnio da ne može prihvatiti ovakvu formulaciju, budući da se radi o stručnom, a ne o savjetodavnom tijelu. Dodatna obrazloženja dao je u ime Kluba zastupnika HSS-a zastupnik dr.sc. **Zvonimir Sabati**. Smatra da bi se ipak trebalo provesti glasovanje. Amandman nije usvojen.

- Zastupnica **Biserka Perman** svojim slijedećim amandmanom predložila je da se u stavku 1. članka 3. riječ "stručno", zamjenjuje izrazom "savjetodavno". Uz isto obrazloženje kao i kod prethodnog, ministar Primorac nije prihvatio ni ovaj amandman. Zastupnica je prihvatila obrazloženje, povlačeći sporni amandman iz procedure.
- **Klub zastupnika HDZ-a** predložio je da se u članku 4. stavku 1. riječi: "ministra nadležnog za šport (u daljnjem tekstu: ministar)", zamjenjuju riječima: "Vlada Republike Hrvatske". Amandman je prihvaćen.
- Zastupnica **Željka Antunović (SDP)** predložila je da se u članku 4. stavku 1. iza riječi: "predsjednika" i riječ "šest" zamjenjuje riječju: "tri", a iza riječi "(u daljnjem tekstu: ministar)" dodaju se riječi: "tri člana na prijedlog saborske oporbe". Ministar Primorac nije prihvatio ovaj amandman navodeći analogiju sa izborom članova Nacionalnog vijeća, u tekstu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Pristupilo se glasovanju. Amandman zastupnice Antunović nije prihvaćen.
- **Odbor za zakonodavstvo** predložio je amandman kojim se u članku 4. stavku 5, iza riječi: "područja" dodaje riječ: "športa". Amandman je prihvaćen.
- Isti odbor predložio je i slijedeći amandman kojim se nomotehnički uređuje tekst u članku 6, staccima 2, 3. i 6. I ovaj je amandman usvojen od strane podnositelja zakonskog teksta.
- Zastupnica **Biserka Perman** predložila je da se zamijeni zadnja rečenica u članku 6. stavak 2.
- Formulacija: "Zahtjev za razvrstavanje športaša u određenu kategoriju Hrvatskom olimpijskom odboru, Hrvatskom paraolimpijskom odboru, odnosno Hrvatskom olimpijskom odboru gluhih, upućuje športaš, a podaci navedeni u zahtjevu moraju biti ovjereni od športskog kluba čiji je član i pripadajućeg nacionalnog športskog saveza". Predložila je da se ovaj tekst zamijeni sa slijedećim: "Nakon

što nacionalni športski savez dostavi rezultate natjecanja, nadležni olimpijski odbor utvrđuje kategoriju i izdaje rješenje športašu". Zbog pogrešnog pozivanja na stavak 2., umjesto na stavak 3. ministar Primorac nije prihvatio amandman, dodajući da je postojeća formulacija ujedno u skladu s tradicijama drugih europskih država. Zastupnica Perman dodatno je obrazložila ovaj prijedlog, navodeći poteškoće kada je riječ o sportašima iz manjih sredina i mlade uzrasne dobi. Smatra da bi se predloženim amandmanom kategorizacija športaša obavila na primjeren način, bez nepotrebne administracije i čekanja. Pristupilo se glasovanju, ali ni ovaj amandman nije prošao.

- Zastupnik dr.sc. **Ivo Josipović (nezavisni)** predložio je da se u članku 7. stavku 1, na kraju briše točka i doda tekst: "sukladno propisu, općem aktu ili odluci nadležnog tijela". Amandman je prihvaćen.
- Zastupnica **Biserka Perman** predložila je amandman kojim bi se brisao stavak 2. u članku 7, a dosadašnji stavci 3, 4, 5. i 6. postaju stavci 2, 3, 4. i 5. Ministar Primorac nije prihvatio amandman, navodeći potrebu da se ova materija regulira podzakonskim propisima zbog transparentnosti i suradnje nadležnog ministarstva sa stručnim tijelima u športu. Zastupnica je dala dodatno obrazloženje, ocjenjujući neprimjerenim da jednokratne novčane iznose nagrada koje dodjeljuje Sportski savez ili zajednica sportova grada, općine, ili županije određuje sam ministar. Njih bi sukladno svojim financijskim mogućnostima, trebao utvrđivati onaj subjekt koji ih određuje, od Hrvatskog olimpijskog odbora pa na niže. Međutim, ni ovaj amandman nije prihvaćen, jer nije dobio potreban broj glasova.
- Zastupnica **Biserka Perman** uputila je u proceduru i slijedeći amandman kojim u članku 7. stavku 3. predlaže drugačiju formulaciju oko rasporna stipendije za pojedine kategorije športaša, dodajući da bi se stipendije trebale isplaćivati u cijelosti, bez

dodatnog oporezivanja. Iako je ova ideja pozitivna, Vlada ne može prihvatiti ni ovaj amandman, objasnio je ministar Primorac. Prema postojećim propisima, neoporezivim se smatra 20 tisuća kuna godišnje, pa se ne mogu narušavati važeći propisi. Zastupnica je upozorila na sve teškoće koje imaju klubovi i športaši s malo novaca, što dovodi do odlaska nadarenih športaša iz manjih sredina. Pristupilo se glasovanju. Ni ovaj amandman nije prošao.

- Zastupnica **Biserka Perman** predložila je slijedećim amandmanom da se u članku 7. stavak 5. iza riječi: "Olimpijskim igrama gluhih" doda tekst: "te svjetskim prvenstvima u seniorskoj konkurenciji". Ministar nije prihvatio amandman, obrazlažući postojeći sustav financiranja športaša objektivnim. Kao ilustraciju, spomenuo je i dobar ishod kojim su zadržani vrhunski športaši poput plivača Duje Draganje. Zastupnica Perman procijenila je pak da zakon ne bi trebao praviti razlike između olimpijskih i neolimpijskih športova. Pristupilo se glasovanju. Amandman nije prošao.
- **Klub zastupnika HNS-a** predložio je amandman kojim se u članku 7. dodaje stavak 6. koji glasi: "Športaš koji je nastupajući za Republiku Hrvatsku osvojio medalju na Olimpijskim igrama, Paraolimpijskim igrama i Olimpijskim igrama gluhih, ima pravo na mirovinu u skladu s propisima RH koji reguliraju to područje. Sredstva za tu namjenu osiguravaju se u državnom proračunu". Dosadašnji stavak 6. postaje stavak 7. Ni ovaj amandman Vlada ne može prihvatiti, jer se time otvaraju neka druga pitanja i zakonski kriteriji, objasnio je ministar Primorac. Govoreći u ime podnositelja, zastupnik **Srećko Ferencak (HNS)** istaknuo je da postoje jasni kriteriji, jer nema puno športaša koji osvaja medalje na Olimpijskim igrama. Zatražio je glasovanje, ali amandman nije prihvaćen.
- Zastupnica **Biserka Perman** predložila je amandman kojim se u članku 7. uređuje mirovinsko, invalidsko i

osnovno osiguranje za vrhunske sportaše amatere koji nisu osigurani po drugoj osnovi. Ministar je upozorio da postoje ograničenja u postavljanju državnog proračuna, pa ne može prihvatiti iznijeti prijedlog. Pristupilo se glasovanju, ali ni ovaj amandman nije prihvaćen.

- Prihvaćen je zato amandman kojega je uputio zastupnik **Florijan Boras (HDZ)**. Predložio je da se riječi u članku 8. stavak 3: "koji je obvezno osiguran po toj osnovi", zamijene riječima: "kojemu se po toj osnovi uplaćuju doprinosi za obvezna osiguranja".
- I sljedeći amandman kojega je uputio **Klub zastupnika HDZ-a**, a kojim se precizira tekst u članku 9. stavku 2. i 3. prihvaćen je od podnositelja, i time postao sastavnim dijelom zakonskog teksta.
- Amandman **Odbora za zakonodavstvo** kojim se uređuje izričaj u članku 9. stavku 3. nije prihvaćen, jer se ovo pitanje riješeno amandmanom pod rednim brojem 21. - obrazložio je ministar Primorac.
- Zatim su na red opet došli amandmani koji nisu prihvaćeni od podnositelja. Radi se o sličnim amandmanima: **Biserke Perman i Kluba zastupnika HSS-a** na članak 9. stavak 3. Ministar je i u ovoj situaciji ocijenio da su predložena rješenja djelomično već riješena usvajanjem amandmana pod rednim brojem 21. Pristupilo se glasovanju, no amandmani nisu prošli.
- Isto obrazloženje popratilo je i amandman zastupnika **Davorka Vidovića (SDP) i Kluba zastupnika HNS-a** iako je argumentirano upozoreno na probleme manjka školovanih stručnjaka koji se bave trenerskim poslovima. Ni ovi amandmani vezani uz sadržaj članka 9. stavak 3. nisu prošli, a nije provedeno ni glasovanje, jer su identični s ranije podnijetim, a neprihvaćenim amandmanima.
- **Klub zastupnika HNS-a, Klub zastupnika HSS-a** i zastupnik **Davorko Vidović (SDP)** podnijeli su vlastite amandmane na članak 10. stavak 1., kojim se uređuje područje veza-

no za stručno osposobljavanje osoba u športskoj rekreaciji, ali su nakon obrazloženja ministra Primorca povukli prijedloge.

- Zastupnik **Florijan Boras (HDZ)** podnio je amandman kojim se u članku 10. preciznije definira koja se osoba može smatrati stručno osposobljenom za rad u športu. Ovaj je amandman prihvaćen i postao sastavnim dijelom zakona.
- Prihvaćen je i amandman **Odbora za obitelj, mladež i šport** kojim se uređuje članak 11. predloženog zakonskog teksta u onom dijelu koji uređuje poziciju športskog suca, odnosno situacije koje sudac mora izbjegavati. Ovaj amandman u cijelosti je citiran u dijelu teksta gdje se govori o radnim tijelima Hrvatskog sabora.
- I amandman kojega je podnio **Klub zastupnika HNS-a** odnosi se na isti sadržaj. Budući da je ovaj amandman već apsolviran u ranije prihvaćenom prijedlogu, ne može se prihvatiti. Zastupnik **Srećko Ferencak** povukao je navedeni amandman iz procedure.
- **Odbor za zakonodavstvo** svojim je amandmanom predložio da se u članku 13. stavku 1., iza riječi: "natjecanjima" stavi zarez i dodaju riječi: "organizirati i voditi športska natjecanja". Ministar Primorac nije prihvatio ovakvu soluciju navodeći da će se to pitanje bolje definirati u sljedećim nadolazećim amandmanima. Amandman je povučen.
- Zastupnik **Ivo Josipović** predložio je izmjene unutar članka 13, kojim se uređuju pojedine pravne posljedice osude i kaznenog postupka. Predstavnik predlagatelja napomenuo je da se amandman ne može prihvatiti u ovom obliku, već izmijenjen u pojedinim detaljima, što je zastupnik prihvatio i povukao podnijeti prijedlog. Predsjedavajući je konstatirao da je amandman povučen i prihvaćen u izmijenjenom obliku.
- **Odbor za zakonodavstvo** podnio je amandman kojim se preciznije uređuje članak 15. stavak 2. koji se mijenja i glasi: "(2) Na osnivanje trgovačkih društava iz stavka 1. ovoga članka,

primjenjuje se Zakon o trgovačkim društvima, osim u dijelu koji je ovim Zakonom drugačije određen". Ovaj amandman je prihvaćen, baš kao i sljedeći amandman istog podnositelja, a kojim se preciziraju odredbe u članku 17. stavak 2. odnosno uređuje osiguravanje novčanih i drugih sredstava potrebnih za aktivnosti rada školskog športskog društva.

- Amandman pod rednim brojem 37. podnio je **Klub zastupnika HNS-a**. I njime se utvrđuju financijska sredstva za plaćanje izvannastavnih aktivnosti učitelja u školskim športskim klubovima, čiji je sadržaj obuhvaćen člankom 17. predloženoga zakona. Ovaj amandman nije prihvaćen, jer se navedena materija uređuje kolektivnim ugovorom. Pristupilo se glasovanju, amandman nije dobio potrebnu većinu.
- Ministar je zatim u cjelini prihvatio četiri amandmana **Odbora za zakonodavstvo** kojim se uređuje nomotehnički izričaj u člancima 20, 22, 23, 24. i 27. predloženoga teksta. Prihvaćenjem ovih amandmana i oni postaju sastavnim dijelom teksta, konstatirao je predsjedatelj. Djelomično je prihvaćen amandman istoga Odbora kojim se uređuje članak 26. stavak 3. U ime Odbora, zastupnik **Florijan Boras** prihvatio je sugestiju ministra i odustao od prvog dijela amandmana koji se odnosi na stavak 3. navedenog članka. U ovakvom izmijenjenom obliku i ovaj je amandman prihvaćen.
- **Odbor za obitelj, mladež i šport** precizirao je sadržaj teksta u članku 27. stavku 3, podstavku 7, članku 38. stavku 2, podstavku 6., članku 46. stavku 5, podstavku 3. i članku 47. stavku 7, podstavku 3, sugerirajući da se brišu riječi: "športski suci". Amandman je prihvaćen.
- Prihvaćen je i amandman **Kluba zastupnika HDZ-a** kojim se predlaže dodavanje novog podstavka u članku 27. stavku 3. i članku 38. stavku 2. On glasi: "osoba koja s menadžerima u športu i članovima pravnih osoba, te članovima tijela pravnih osoba koje obavljaju djelatnost organiziranja

- športskih kladionica djeluju zajednički u smislu članka 34. stavka 3. ovoga Zakona”.
- **Brisanje riječi ”športski suci”** u članku 27. stavku 3. u alineji 7. predložili su svojim amandmanom članovi **Kluba zastupnika HSS-a**. Ovaj amandman nije prihvaćen, budući da je njegov smisao već konzumiran prihvaćenjem amandmana pod rednim brojem 44., a koji je sličnog sadržaja. Amandman je povučen.
  - Zastupnica **Biserka Perman** podnijela je amandman tražeći izmjenu i precizniji zakonski tekst u članku 27. stavku 3. alineja 7. I ovaj je sadržaj već definiran ranije prihvaćenim amandmanima, obrazložio je njegovo neprihvatanje ministar Primorac. Zastupnica Perman povukla je amandman iz procedure.
  - Ponovno je naišao set od pet amandmana **Odbora za zakonodavstvo**. Njima se preciziraju članci 29, 34, 35, 39. i 41. Ove amandmane kojim se uređuje nomotehnički izričaj, ministar Primorac prihvatio je nakon pojedinačnog čitanja i navođenja njihovog sadržaja.
  - Amandman **Kluba zastupnika HNS-a** kojim se predlaže dodavanje stavka 3. u članku 42., a kojim se regulira preoblikovanje vlasništva u klubovima, predstavnik Vlade nije prihvatio, navodeći da intencija predlagачa nije bila da vlasnik određuje hoće li klub biti profesionalni ili amaterski. U ime podnositelja amandmana, zastupnik Ferenčak zatražio je glasovanje. Amandman nije prihvaćen.
  - Prihvaćen je amandman zastupnika **Franje Arapovića (HDZ)** koji je predložio da se u članku 43. stavku 2., točki 12. riječ: ”stadionu”, zamjenjuje riječima: ”športskoj građevini”.
  - **Odbor za zakonodavstvo** podnio je amandmane i na tekst članaka 43. i 46, gdje su sugeriran precizniji izričaj. Amandmani su prihvaćeni.
  - **Klub zastupnika HSS-a** predložio je da se brišu riječi: ”a osobito športski suci” u članku 46. stavku 5., alineji 3. Ovakvu formulaciju nije prihvatio ministar Primorac, ocjenjujući da prihvaćeni amandman pod rednim brojem 44. bolje uređuje navedenu materiju. I ovaj amandman je nakon obrazloženja povučen iz procedure.
  - Nije prihvaćen ni slijedeći amandman, kojega je podnijela zastupnica **Biserka Perman**, a kojim se uređuje status športskih sudaca u članku 46, stavku 5. alineja 3. I ova je materija uređena na bolji način ranije prihvaćenim amandmanima, obrazložio je ministar Primorac. Uslijedilo je glasovanje, amandman nije prošao.
  - Amandman kojega je uputio **Klub zastupnika HSS-a** bavi se materijom sadržanom u tekstu članka 47. stavku 7., alineji 3. Predložili su da se briše riječ: ”športski suci”, a dodaju novi stavak 8. koji glasi: ”Nacionalni športski savez svojim statutom propisuje koje osobe mogu biti članovi skupštine, odnosno izvršnih i drugih tijela športskih udruga i saveza tog športa”. I ovdje su već usvojena i konzumirana bolja rješenja, ocijenio je ministar Primorac i odbio predloženi amandman. Pristupilo se glasovanju. Amandman Kluba zastupnika HSS-a nije prošao.
  - Isto obrazloženje dao je i u slučaju slijedećeg amandmana kojega je uputila zastupnica **Biserka Perman**, a koji se odnosi na sadržaj članka 47. stavka 7, alineja 3. Nije prihvaćeno navedeno obrazloženje, pa se pristupilo glasovanju. Amandman nije prihvaćen.
  - Amandman **Odbora za zakonodavstvo** kojim se u članku 51. riječi: ”i pravilima Hrvatskog olimpijskog odbora” zamjenjuju riječima: ”svojim Statutom i pravilima”, prihvaćen je i time postao sastavnim dijelom zakonskog teksta.
  - Ponovno je na red došao jedan od amandmana koje je potpisala zastupnica **Biserka Perman**. Ovaj se odnosi na predlaganje novog članka 53. kojim se sugerira djelovanje Hrvatskog instituta za športsku medicinu pri Hrvatskom olimpijskom odboru. Prijedlog nije prihvaćen budući da se ovo pitanje ne mora definirati navedenim zakonom. Zastupnica Perman dodatno je obrazložila podnijeti amandman i zatražila glasovanje. Amandman nije prihvaćen.
  - Ponovno su na red došli amandmani nomotehničke naravi koje je uputio **Odbor za zakonodavstvo**. Preciznije su utvrđeni pojedini izrazi i pojmovi u člancima: 53, 54, 55. i članku 60, te svi pojedinačno prihvaćeni i time postali sastavnim dijelom predloženeoga teksta.
  - **Klub zastupnika HDZ-a** svojim je amandmanom predložio da se doda novi stavak 5. u članku 60. koji glasi: ”Stručnu spremu, odnosno stručnu osposobljenost iz stavka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka potrebnu za obavljanje stručnih poslova u športu iz članka 59. ovoga Zakona, prema vrsti i složenosti određenih poslova, pravilnikom propisuje ministar”. I ovaj je amandman prihvaćen.
  - **Klub zastupnika HSS-a** svojim novim amandmanom predložio je da se u članku 60. dodaju novi stavci 5. i 6. kojima se precizira potrebna stručna sprema i osposobljenost za obavljanje poslova u športu. Ministar je ocijenio da se prethodno već prihvaćenim amandmanom, bolje razrađuje ova materija pa nije prihvatio amandman Kluba zastupnika HSS-a. Ovakvo obrazloženje nije prihvaćeno, te je zatraženo glasovanje. Amandman nije prošao.
  - Ni slijedeći amandman nije prihvaćen, a o njemu se nije ni glasovalo jer je materija već apsolvirana. Radi se o amandmanu kojega je potpisao i uputio **Klub zastupnika HNS-a**, a kojim se također predlaže drugačije formuliranje sadržaja stavaka 5. i 6. u članku 60.
  - Zastupnica **Biserka Perman** također je predložila izmjenu članka 60. što nije prihvaćeno, budući da je amandman pod rednim brojem 67. već riješio ovu problematiku. Zastupnica je prihvatila obrazloženje i povukla amandman.
  - Ministar Primorac prihvatio je zatim i tri pojedinačno upućena amandmana koje je prosljedio **Odbor za zakonodavstvo**. Njima se preciziraju pojedine formulacije i izričaj u člancima 62,

66. i 67. predloženog zakonskog teksta. Time oni postaju, konstatirao je predsjedavajući sastavni dio Zakona.
- **Klub zastupnika HNS-a** predložio je da se u članku 67. dodaju stavci 2. i 3. kojima se precizira i utvrđuje status Hrvatskog olimpijskog centra Bjelolasicice. Ovaj amandman nije prihvaćen, jer je ministar procijenio da je Vlada podnijela bolja rješenja u odnosu na navedenu materiju. Ovakvo je obrazloženje prihvaćeno, pa je amandman povučen iz procedure.
  - Prihvaćen je zatim amandman **Odbora za zakonodavstvo** kojim se uređuje tekst sadržan unutar članka 68. Predloženo je da se u članku 68. stavku 1. riječi: "Izmijeniti prostorni plan na način da se prenamijeni površina planirana", zamijeni riječima: "Prenamijeniti površinu planiranu". U stavku 2. u uvodnoj rečenici briše se riječ: "Prethodna", a mijenja se i stavak 3.: "(3) Iznimno od odredaba stavka 2. ovoga članka suglasnost se može dati samo ako se radi o građevini od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku".
  - Zastupnik **Ivo Josipović** podnio je amandman na isti članak, pa ga ministar nije prihvatio. Podnositelj amandmana složio se s intencijom, međutim, upozorio je na ustavnu poziciju u pogledu donošenja ovih dokumenata. Ipak, ukoliko Vlada ocjenjuje da se situacija raspliće već prihvaćenim amandmanom, i on će povući svoj prijedlog na ovaj članak.
  - **Klub zastupnika IDS-a** predložio je novi stavak 3. unutar članka 71, a koji glasi: "Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb mogu na primarnoj razini zdravstvene zaštite osnovati Sportsku ambulantu za utvrđivanje opće zdravstvene sposobnosti sportaša". Ova je materija regulirana posebnim zakonom, objasnio je ministar Primorac, ali je predviđena posebna zdravstvena skrb za djecu koja se bave pitanjem školskog športa. Pristupilo se glasanju. Amandman nije dobio potrebnu većinu.
  - Zastupnica **Biserka Perman** i sama je predložila izmjene oko navedenog članka 71. međutim, amandman nije prihvaćen jer je navedena materija uređena Zakonom o zdravstvenoj zaštiti. Zastupnica nije prihvatila podnijeto obrazloženje navodeći da je svojim amandmanom željela zaštititi sve športaše, te zatražila glasanje. Amandman nije prošao.
  - Prihvaćen je amandman **Odbora za zakonodavstvo** kojim se predlažu izmjene nomotehničke naravi u članku 75., stavku 1. točki 6., vezano uz obavljanje inspekcijskog nadzora u športu.
  - Zatim je ponovno došao set od pet amandmana zastupnice **Biserke Permana (SDP)** koja je predložila izmjene i preciznije formuliranje zakonskog teksta u člancima 75. stavak 1, stavak 4, stavak 7, u članku 79. stavak 5, te u članku 82. kojim se utvrđuju okolnosti za dodjelu nagrada za vrhunska športska ostvarenja. Nakon iznijetih obrazloženja zastupnica Permana povukla je prva dva amandmana. Slijedeći amandman pod rednim brojem 82., kojim se predlaže da se u članku 76., iza stavka 7. doda novi stavak 8. koji glasi: "Tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba nadležna za poslove sporta prate i nadziru izvršenje programa javnih potreba iz stavka 1. ovoga članka, te prate korištenje i utrošak sredstava za te programe", ministar Primorac je prihvatio. Time je i ovaj amandman postao sastavnim dijelom teksta. Ministar nije prihvatio slijedeći amandman zastupnice, jer je već govorio i obrazlagao da različite samouprave u Hrvatskoj imaju različite mogućnosti za financiranje športa. Zastupnica je u ovom slučaju zatražila glasanje, ali navedeni amandman nije prošao. Slična je sudbina zadesila je i slijedeći amandman, kojim se uređuje članak 82., iako je po ocjeni ministra sama ideja i intencija dobra. Obrazlažući sve okolnosti oko nagrađivanja plivača Kožula, predstavnik predlagatelja ipak nije prihvatio navedeni amandman. Dodatno govoreći i obrazlažući sustav športskih stipendija, zastupnica je zatražila glasanje. Amandman nije prošao.
  - **Odbor za zakonodavstvo** predložio je amandman kojim se uređuje nomotehnički izričaj u članku 85., stavku 1. Amandman je prihvaćen.
  - Zastupnik **Anton Peruško (SDP)** svojim je amandmanom predložio da se u članku 87. doda točka 6. koja glasi: "ako neovlašteno, bez potrebne licence nacionalnog športskog saveza ili licence europske ili svjetske federacije određenog športa, ili nije odvjetnik, posreduje u prelascima športaša iz kluba u klub". Ovaj amandman nije prihvaćen, ali bi se mogao djelomično drugačije formulirati, ocijenio je ministar. Budući da podnositelj amandmana nije bio nazočan, pristupilo se glasanju. Amandman nije prihvaćen.
  - Prihvaćen je i amandman zastupnika **Ive Josipovića** koji je predložio brisanje članka 90.
  - I amandmani **Kluba zastupnika HDZ-a** kojima se predlaže da se u članku 91. stavku 1, riječ "pet" zamjenjuje riječju "osam", te da se u članku 96. iza riječi "članka 55, stavka 5" dodaju riječi "članka 60. stavka 6." ministar Primorac prihvatio je pojedinačnim izjašnjavanjem. Prihvaćeni amandmani postali su tako sastavnim dijelom zakonskog teksta.
  - Očitovanje o podnijetim amandmanima okončano je prihvaćanjem posljednje skupine od 6 amandmana koje je uputio **Odbor za zakonodavstvo**. Radi se o amandmanima kojima se uređuje nomotehnički sadržaj i preciziraju pojedine odredbe u člancima: 92, stavci 3, 5. i 6, članku 93, članku 96. stavak 1, članku 97. stavak 2. članku 99, te članku 100. u kojemu se mijenja stavak 3. Sve ove amandmane prihvatio je ministar Primorac pa su postali sastavnim dijelom zakonskog teksta, ocijenio je predsjedatelj, podsjećajući ujedno i na amandman kojega je uputila Vlada Republike Hrvatske.
  - **Ivo Josipović** je pojasnio da je Klub zastupnika SDP-a zatražio pauzu kako bi riješio određenu dilemu, preko koje se ne može prijeći. Riječ je o tome da su odredbe ovoga zakona na neki

način pokrile određene malverzacije i bogaćenje pojedinaca kojima su profesionalni, prvenstveno nogometni klubovi, poslužili kao sredstvo. To je razlog zbog čega zastupnici Kluba SDP-a neće podržati predloženi tekst. Treba, međutim, naglasiti da je u izradi teksta konzultirana struka, a rasprava je bila široka i uvaženi su brojni prijedlozi koji su stigli od oporbe. Država, međutim, kroz ovaj zakon, nije uspjela riješiti ozbiljne probleme koji su se nagomilali na području športa, zaključio je zastupnik Josipović.

- Predsjedavajući je prije glasovanja o Konačnom prijedlogu zakona upo-

zorio da će se morati ponoviti glasanje o amandmanu pod rednim brojem 1. Vlade Republike Hrvatske, navodeći da u tom trenutku nije bilo kvoruma. Nakon brojanja glasova konstatirao je da je navedeni amandman Vlade prihvaćen većinom glasova. "Za" navedeni prijedlog glasovalo je 75, dok ih je 9 bilo "suzdržanih" i 1 "protiv". Ovaj je amandman time postao sastavnim dijelom zakona.

Nakon toga pristupilo se glasovanju o Konačnom prijedlogu Zakona o športu. Ovaj je zakon donesen u tekstu kako ga je predložila Vlada Republike Hrvatske, zajedno s pri-

hvaćenim amandmanima, većinom glasova: 69 "za", 13 "suzdržanih", te 13 "protiv". Sukladno prijedlogu Odbora za zakonodavstvo, glasovalo se zatim i o zaključku kojim se ovlašćuje Stručna služba Hrvatskog sabora da obavi redakciju ovoga teksta prije njegove objave u "Narodnim novinama". I za ovaj zaključak glasovala je većina zastupnika. Sa 86 glasova "za", 3 "suzdržana" i 1 "protiv" donesen je predloženi zaključak, a time je ujedno konzumiran i zaključak kojega je predložio Klub zastupnika HSP-a, zaključio je predsjedavajući.

V.Ž.; A.F.; I.Č.; S.Š.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SPRJEČAVANJU NEREDA NA ŠPORTSKIM NATJECANJIMA

Cilj - veća sigurnost svih sudionika na športskim natjecanjima

Zastupnici su većinom glasova donijeli Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima. Predlagatelj je Vlada RH.

Predloženim izmjenama i dopunama Zakona učinkovitije bi se utjecalo na suzbijanje protupravnog ponašanja i nereda na športskim natjecanjima, a oštrica kaznene politike usmjerena je na one počinitelje koji čine teže prekršaje, kojima se ugrožava sigurnost na športskim natjecanjima ili ometa tijek natjecanja te na one prekršitelje koji čine prekršaje u povratu.

O PRIJEDLOGU

U prikazu ovog Prijedloga poslužili smo se izlaganjem predstavnika predlagatelja, državnog tajnika MUP-a, **Ivice Buconjića**. Rekao je da je nakon pro-

vedene rasprave u prvom čitanju, gdje je prijedlog zakona dobio potporu, bilo i određenih primjedbi. Od primjedbi koje su bile iznesene u prvom čitanju predlagatelj je usvojio da se ne evidentiraju kupci ulaznica imenom i prezimenom, "zbog toga što smatramo da bi to možda bilo preveliko zadiranje u ljudska prava i slobode".

Iznio je osnovne motive i razloge poradi kojih se predlažu izmjene zakona, posebice stoga što je uočeno da su određena protupravnna ponašanja prisutna u većoj mjeri i nakon donošenja zakona 2003. godine. Glavni razlog za takvo stanje predlagatelj vidi u tome što su izrečene mjere, odnosno novčane kazne, bile bliže propisanom donjem minimumu nego maksimumu, te je zamjetno mali broj izrečenih zaštitnih mjera zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima, svega je 36 navijača "zaradilo" takvu zaštit-

nu mjeru. Poseban problem predstavlja i provedba izrečene zaštitne mjere, s obzirom na to da važeći zakon ne obvezuje osobu kojoj je izrečena zaštitna mjera zabrane prisustvovanja da se mora javiti policiji, tako da praktički nije bilo mogućnosti nadziranja tih osoba, izgrednika.

Povećanje novčanih kazni

Zbog svega toga predlaže se povećanje novčanih kazni, kako bi se postigla efikasnost primjene sankcija. Najveća novost je ta da se navijač kojem je izrečena zaštitna mjera zabrane prisustvovanja športskom natjecanju najkasnije dva sata prije početka športskog natjecanja mora javiti u policijsku postaju i ostaviti svoju adresu na kojoj će boraviti za vrijeme održavanja športskog natjecanja, a ako se ne odazove može se kazniti novčanom kaznom od 2 do 10 tisuća kuna,

odnosno najmanje kaznom zatvora od 10 do 30 dana.

Ovim Prijedlogom predviđa se i povećanje odgovornosti organizatora športskih natjecanja koji bi trebali uvesti stalni videonadzor, a snimljeni video zapis organizator je obvezan dostaviti policiji na zahtjev ukoliko je na športskom terenu bilo narušavanja javnog reda i mira, odnosno drugog protupravnog ponašanja. Ako pak športski objekt nije opremljen videonadzorom predviđena je novčana kazna za organizatora športskog natjecanja.

Povećanje odgovornosti organizatora

Predložena je i obveza postupanja organizatora po zahtjevu policije glede poduzimanja mjera sigurnosti i povećanja broja redara. Ako se ne povećaju broj redara, ili ne poduzmu propisane mjere, povećavaju se novčane kazne, a isto tako se može i zabraniti održavanje športskog natjecanja ukoliko organizator ne postupi po nalogu policije u pogledu primjene zaštitnih mjera, odnosno mjera sigurnosti za koje policija procijeni da ih treba primijeniti, a koje su u skladu sa zakonom.

”Možda je najveća novost da se uvodi zbirka podataka prijestupnika i događaja na športskim natjecanjima i mogućnost njihove razmjene s nacionalnim savezima, odnosno s ministarstvima policije drugih država”. Nadalje, preciznije je definirano što se smatra športskim natjecanjem, odnosno prostorom održavanja športskog natjecanja, tako da je proširena primjena zakona i na druga prijevozna sredstva, a ne samo na sredstva javnog prijevoza, budući da veliki dio navijača dolazi na športska natjecanja i osobnim prijevozom neorganizirano, a isto tako zakon se primjenjuje i na navijače koji čine nered i protupravna postupanja pri povratku sa športskog natjecanja.

Predlagatelj smatra da će predloženim izmjenama ovaj zakon omogućiti da policija i druge nadležne institucije i tijela budu efikasniji u postupanju prema osobama koje se ne mogu nazvati navijači, već prijestupnici, jer oni ”ne

idu na športska natjecanja radi uživanja u športskom nadmetanju nego radi iskazivanja strasti kojima nije mjesto na športskim natjecanjima”.

Osvrnuo se na tipologiju navijača u skladu s preporukama Vijeća Europe o provedbi Europske Konvencije o nasilju i lošem ponašanju gledatelja na športskim natjecanjima, a osobito na nogometnim utakmicama, koja je donesena u Strasbourgu 1985. godine i kojom se navijači uvjetno dijele u tri kategorije.

Kategorija A obuhvaća one prave navijače koji odlaze na športska natjecanja radi mirnog praćenja športskih natjecanja i koji ne prave nikakve izgrede, a takvih je prema statistikama u Europi i svijetu oko 80%. Kategorija C su oni navijači koji čine tzv. izgredničku jezgru, koji su inicijatori sukoba s pripadnicima drugih navijačkih skupina i sudjeluju u najtežim oblicima protupravnog ponašanja s elementima nasilja, te se može konstatirati da se radi o huliganima, a takvih je najmanje, svega 1 do 2% što pokazuju statistike i podaci u Europi, a slično je i kod nas u Hrvatskoj. Ona treća kategorija navijača, B uvjetno rečeno, su navijači koji primarno idu na natjecanja zbog športskih motiva, zbog navijanja i u principu su mirni, ali se znaju povesti za onima iz kategorije C i ponekad sudjeluju u incidentima na natjecanjima.

Osvrnuvši se na predstojeće Svjetsko nogometno prvenstvo, Buconjić je rekao da ”hrvatska policija neće dostavljati njemačkom MUP-u osobne podatke o evidentiranim izgrednicima zbog toga što to po Zakonu o zaštiti tajnosti osobnih podataka ne može i zbog toga što ovaj Zakon još nije usvojen, a upravo njime se predviđa mogućnost ustrojavanja evidencije prekršitelja i ona će nam dati takvu mogućnost dostavljanja i razmjene tih podataka”.

Zaključio je da donošenje ovog Zakona nije bilo tempirano prema Svjetskom prvenstvu, nego se u njega krenulo zbog toga što se uočilo da zakon kakav je bio nije bio dovoljno efikasan u borbi protiv nasilja na športskim natjecanjima.

RADNA TIJELA

Odbor za obitelj, mladež i šport razmatrao je Prijedlog kao zainteresirano radno tijelo. U uvodnom izlaganju predstavnik predlagatelj istaknuo je da se navedenim Konačnim prijedlogom, a u cilju postizanja veće sigurnosti na športskim natjecanjima i sprečavanja mogućih izgrede, povećavaju kazne za počinitelje, te propisuje veća odgovornost i bolja opremljenost organizatora športskih natjecanja u provođenju sigurnosnih mjera.

U raspravi su podržane predložene izmjene uz primjedbu da bi trebalo dati šira ovlaštenja sucima na način da, prema engleskom modelu, mogu odmah izricati kazne. Nadalje, istaknuto je da se stadioni ne smiju pretvarati u mjesta gdje će gledatelji biti neprekidno pod videonadzorom i okruženi kordonima naoružane policije, ali da se isto tako ne smije dopustiti da manjina agresivnih pojedinaca ili skupina terorizira ostale sudionike na športskim natjecanjima i ugrožava sveukupnu sigurnost. Odbor je jednoglasno odlučio predložiti Saboru donošenje ovog Zakona.

Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost podržao je iznijeto stajalište predstavnika Vlade RH jer ocjenjuje da će se predloženim zakonskim prijedlogom učinkovitije utjecati na sigurnost gledatelja, natjecatelja i drugih sudionika športskih natjecanja. Nakon rasprave Odbor je jednoglasno odlučio predložiti Saboru donošenje Zakona u tekstu kako je predložen od predlagatelja Zakona.

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav raspravljao je o ovom Prijedlogu kao matično radno tijelo te većinom glasova predložio donošenje ovog Zakona u tekstu kako ga je predložio predlagatelj.

Odbor za zakonodavstvo podupire donošenje ovoga Zakona. Na tekst Konačnog prijedloga podnio je dva amandmana.

U raspravi na **Odboru za lokalnu i područnu samoupravu** članovi Odbora podržali su predložene izmjene i dopune Zakona, pri čemu je ocijenje-

no da će predložena rješenja pridonijeti povećanju sigurnosti svih sudionika na sportskim natjecanjima. Nakon rasprave Odbor je jednoglasno odlučio predložiti Saboru donošenje ovog Zakona.

RASPRAVA

Nakon uvodne riječi predstavnika predlagatelja, državnog tajnika MUP-a **Ivice Buconjića**, govorio je **Ivan Jarnjak**, predsjednik Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost ispred tog Odbora, te **Dražen Bošnjaković**, predsjednik Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav, ispred ovog Odbora.

Potrebna jedinstvena baza podataka svih "europskih huligana"

Uslijedila je rasprava po Klubovima zastupnika. U ime **Kluba zastupnika IDS-a** govorio je **Damir Kajin (IDS)**. Smatra da se približavamo dobrom zakonu, ali pritom napominje da će ga biti teško provoditi ukoliko organi represije, policija i sudovi, ne budu maksimalno represivni. Kajin je rekao da on stopostotno podržava mjeru da se rizične utakmice snimaju video nadzorom i smatra da nema učinkovitije kontrole izgređenika od ove metode. Drži da izgređenici trebaju snositi naknadu štetu za npr. uništene stadione, autobuse, tramvaje, automobile, nečiju privatnu imovinu, kafiće i slično. Isto tako, mišljenja je da pojedincima treba zabraniti odlazak na natjecanja u inozemstvo, a treba inzistirati i na jedinstvenoj bazi podataka svih "europskih huligana".

Posebno ga raduje članak 39. stavak 1. točka 4. kojim se propisuje novčana kazna od tisuću do 10 tisuća kuna ili kazna zatvora u trajanju od najmanje 3 dana do najdulje 30 dana za one pojedince koji počine prekršaj da za vrijeme sportskog natjecanja pjevaju pjesme ili dobacuju natjecateljima ili drugim gledateljima poruke čiji sadržaj iskazuje ili potiče mržnju na temelju rase, nacionalne ili vjerske pripadnosti ili neke druge posebnosti.

Drži ovaj zakon zasigurno boljim od postojećeg, najprije stoga što može spriječiti vrijeđanja po nacionalnoj pripadnosti, naravno pod uvjetom da policija i pravosuđe budu krajnje represivni u tom pogledu, i drugo, zbog videonadzora temeljem kojeg će se moći izraditi evidencija "huligana".

Spriječiti vrijeđanja po nacionalnoj osnovi

U ime **Kluba zastupnika SDSS-a** govorio je **Ratko Gajica (SDSS)**. Podržava ovaj zakon, poradi nekoliko "dobrih" rješenja koja se predlažu, u prvom redu što se postrožuju sankcije koje bi tako mogle imati bolji učinak, "sankcije koje netko mora zapamtiti na način da izvuče pouku da to ne treba raditi".

Također, drži pozitivnim što se neprihvatljiva ponašanja tj. izgredi prate i vežu ne samo za vrijeme održavanja utakmice, nego i prije i poslije nje. Pozitivno je i ustrojavanje i vođenje evidencije, zbirke podataka prijestupnika na sportskim natjecanjima, kako bi se moglo pratiti pojedince koji su skloni ili koji proizvode neprihvatljive događaje.

Veću odgovornost organizatorima

Osvrnuo se na ulogu i odgovornost organizatora sportskih priredbi i natjecanja, koja bi trebala biti veća. "Oni koji vode sportske klubove i organiziraju priredbe, pitanje rizika od neprihvatljivih ponašanja ili ne uzimaju u obzir ili ne prihvaćaju na svoja leđa, ili to ostavljaju na zadnjem mjestu". Gajica je mišljenja da su nedopuštene radnje koje se događaju na jednoj utakmici vrlo često samo prelijevanje frustracija iz ukupne društvene atmosfere na jedno pogodno mjesto kao što je utakmica gdje te frustracije eksplodiraju. Stoga smatra da se ukupna društvena atmosfera mora pratiti i popravljati u cjelini, a da rješenja nisu isključivo sankcije usmjerene prema pojedincima.

Istaknuo je da se na sportskim priredbama događa isticanje potpuno nepri-

hvatljivih stavova koji vrijeđaju neke skupine ljudi i nečije osjećaje. Klub će podržati ovaj zakon kao dobar instrument da se stvari popravljaju, no drže da za ukupnu promjenu stanja treba nešto više od zakona i da u tome trebaju sudjelovati svi.

Hitno postupanje sudova

U ime **Kluba zastupnika SDP-a** govorio je **Antun Peruško (SDP)**. Izjavio je da će Klub podržati svaki prijedlog koji će omogućiti uspostavu reda i normalnih odnosa na sportskim terenima, koji će omogućiti praćenje natjecanja bez nereda i incidenata bilo koje vrste. Ipak, napominje da ni postojeći zakon nije bio prepreka za efikasnije postupanje, ali je pitanje je li bilo političke volje za njegovu primjenu. Drži da primjena i provedba tog zakona nije bila dosljedna i dinamički ostvariva kao što se očekivalo. Naime, prekršajnim sudovima policija je podnijela 1355 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, od kojih su sudovi riješili 749, što znači da gotovo polovica tih predmeta nije riješena.

Kao jednu od bitnih mjera koje mogu doprinijeti rješavanju problema na našim sportskim natjecanjima navodi hitno postupanje, pa čak i djelovanje prekršajnih sudova na licu mjesta.

Klub amandmansi traži da se propišu sankcije za organizatora natjecanja koji omogući da se u gledalište unesu predmeti kao što su baklje i sl., usprkos redarskoj službi organizatora. "Za pretpostaviti je da je to uneseno unaprijed i da je zato organizator morao znati i mora biti odgovoran".

Bolja provedba zaštitnih mjera

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorio je **Marijan Mlinarić (HDZ)**. Rekao je da će izmjene zakona pridonijeti učinkovitijem suzbijanju protupravnog ponašanja i nereda na sportskim natjecanjima, iako je i dosadašnji zakon predviđao određene kazne za ovakva ponašanja. No, izrečene novčane kazne prema dosadašnjem zakonu bile su uvijek bliže donjem minimumu, a broj izre-

čenih zaštitnih mjera je također minimalan, svega 36.

Posebni problem je bio provedba zaštitne mjere zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima, s obzirom na to da važeći zakon nije obvezivao osobu kojoj je izrečena zaštitna mjera na javljanje policiji uoči ili za vrijeme športskog natjecanja.

Dakle, smatra da se moralo prići izmjenama i dopunama zakona kako bi se konačno zaveo red i mir na športskim natjecanjima, i to povećanjem kazni, boljom i učinkovitijom provedbom zaštitnih mjera, boljim opremanjem športskih objekata, povećanjem odgovornosti organizatora, povećanjem ovlasti policije i konačno ustrojavanjem zbirke podataka prekršitelja.

Povećane ovlasti policije i obveze organizatora

Drži pozitivnim da se povećavaju obveze i odgovornosti organizatora. Naime, predlaže se obveza postupanja organizatora po zahtjevu policije glede poduzimanja mjera sigurnosti i povećanja broja redara.

Predlaže se da organizator športskog natjecanja odbije prodati i dodijeliti ulaznice osobi kojoj je izrečena zaštitna mjera zabrane prisustvovanja određenom športskom natjecanju.

Povećane su i ovlasti policije. Predlaže se ovlast policije da zabrani održavanje športskog natjecanja ako organizator nije poduzeo potrebne mjere, a uslijed toga prijeti opasnost za sigurnost natjecatelja i gledatelja. Prihvaćanjem Zakona grupe nasilnika će biti evidentirane i konačno će se uvesti red i mir na našim športskim borilištima. Stoga Klub podržava ovaj Zakon.

U ime **Kluba zastupnika HNS-a** govorio je **Dragutin Lesar (HNS)**. Klub će glasati za prihvaćanje zakona. Smatra da treba pristupiti oštrijem kažnjavanju organizatora športskih natjecanja koji ne poštuju slovo zakona i zapriječiti im veće sankcije. "Je li izrečena i jedna kazna organizatoru do sada, koliko i kakvih kazni?"

U ime **Kluba zastupnika nacionalnih manjina** govorio je **Nikola Mak (neovisni)**. Rekao je da Klub ima poseban povod za ovu raspravu, a to su "rasističke izjave i izrazi koji odjekuju našim športskim borilištima". Smatraju da se športska priredba treba prekinuti onoga trenutka kada prvi rasistički uzvik odjekne, ili kad osvane na športskom borilištu plakat rasističkog sadržaja i drže da nema opravdanja zašto ta odredba nije ušla u zakon. Ipak, Klub podržava ovaj zakon jer je on svakako u interesu pripadnika nacionalnih manjina.

Najveću odgovornost trebaju imati organizatori

U ime **Kluba zastupnika HSS-a** govorio je **Ante Markov (HSS)**. Klub podržava ovaj Prijedlog, jer treba dati svaku šansu inicijativama koje idu k tome da se spriječe neredi na športskim natjecanjima, rekao je Markov. Klub smatra da je nužno veću odgovornost staviti pred organizatore koji su apsolutno prvi i najodgovorniji, "a upravo ti organizatori su ustvari povlašteni i nisu jednako sankcionirani kao fizički prekršitelji". Zastupnik pita hoće li se sva odgovornost naposljetku prebaciti na policiju, što drži da ne bi bilo u redu. Pritom napominje da to ne znači da policija nije dio sustava odgovornosti, ali ipak su organizatori ti koji moraju učiniti više i moraju biti žestice podvrgnuti sankcijama nego što su to u okviru ovog konačnog prijedloga zakona.

U pojedinačnoj raspravi govorila je **Biserka Perman (SDP)**. Apsolutno podržava svaku namjeru da se spriječe neredi na sportskim natjecanjima, a ove izmjene i dopune doživljava kao proizvod iskustva primjene postojećeg zakona od njegovog donošenja 2003. godine do danas.

Ingrid Antičević-Marinović (SDP) smatra da je glavni problem upravo primjena zakona, jer se oni ne primjenjuju. "Spektakularne najave kako će upravo ove izmjene pojačati postojeći zakon iluzorne su". Ističe da su porasli svi oblici nasilja i da se nad tom činjenicom treba zamisliti. Podsjetila je da Kazneni

zakon sadrži normu nasilničko ponašanje, te pita zašto se ne povećavaju kazne koje su zaista blage i koje se nisu godinama mijenjale upravo u Kaznenom zakonu, a kriminalitet je porastao. Također, postavlja pitanje drži li Vlada da je protupravno ponašanje na stadionima opasno i s kazneno-pravnog aspekta.

Smatra pozitivnim da se teret odgovornosti prebacuju i na organizatore, ali ističe da policija od svoje odgovornosti ne može i ne smije pobjeći.

Naglasila je da su športske priredbe često mjesto prezentacije rasističkih izjava koje štete čitavoj Hrvatskoj, a takve inkriminacije, "za koju je premijer javno obećao da će biti inkorporirana u Kazneni zakon" kao kazneno djelo, nema.

"Umjesto da smo radili na jačanju primjene postojećeg zakona, idemo s izmjenama, a preslabi smo i u primjeni postojećeg zakona".

Božica Šolić (HDZ) izjavila je da smo svjedoci eskalacije neprihvatljivih ponašanja i nasilja uz športska borilišta diljem Hrvatske, te je istaknula da takvom ponašanju i praksi pojedinaca i skupina treba stati na kraj. Zastupnica posebno podržava tendenciju pooštavanja sankcija, proširenja sadržaja zaštitnih mjera, te povećanja stupnja odgovornosti organizatora natjecanja.

Željko Nenadić (HDZ) podržava izmjene i dopune Zakona, "jer je evidentna činjenica da dosadašnji zakon, usprkos njegovoj striktnoj primjeni, nije uspio riješiti teže oblike protupravnih ponašanja na stadionima i na pravcima putovanja navijača. Naglašava da se ovaj zakon odnosi na grupicu ljudi - huligana koji ne daju ostalima da mirno prate i uživaju u natjecanju i stoga nikako ne može prihvatiti pojedine zahtjeve i navode kolega zastupnika za pooštrenjem određenih sankcija u smislu krivnje organizatora, športskih klubova i djelatnika.

Smatra da je ovaj Prijedlog "izvanredno dobro izbalansirao odgovornosti onih koji organiziraju natjecanje i onih koji moraju provoditi zakon u djelo, a to je upravo MUP". Dapače, mišljenja je da bi bilo kontraproduktivno kazniti

jedan športski klub zbog divljanja grupe navijača.

Bitno i preventivno djelovati

Velimir Pleša (HDZ) podsjetio je da je Hrvatska ugovorna strana Europske konvencije o nasilju i nedoličnom ponašanju gledatelja na športskim natjecanjima, osobito na nogometnim utakmicama, usvojene u Strasbourgu 19. kolovoza 1985. godine.

U cilju provođenja odredbi te Europske konvencije veći je broj zemalja ugovornica i međunarodnih športskih organizacija propisao mjere kojima je cilj sprečavanje nasilja na športskim priredbama. Pleša stoga pozdravlja ovaj Prijedlog dopuna zakona koje je Vlada kao uputila u Sabor.

Naime, izgredi na športskim borilištima nastavili su se i nakon donošenja zakona 2003. godine, dapače, postali su svakodnevnica, a u ispadima ne sudjeluju samo navijači, već i sami sudionici natjecanja, igrači, treneri, članovi rukovodstva klubova. Izmjene se donose prvenstveno u cilju sigurnosti svih posjetitelja na stadionima, a naročito djece.

Ipak, Pleša upozorava da se nasilje na stadionima neće i ne može riješiti samo oštrim zakonskim propisom, već je potrebno osigurati edukativne i preventivne akcije u školama, športskim klubovima itd.

Problem - neefikasnost prekršajnih sudova

Ljubica Lalić (HSS) podržava ovaj Prijedlog i pritom ističe da su neredi na športskim natjecanjima postali problem koji mora riješiti država, koja je "dužna osigurati pravo većine koja želi uživati u športskom natjecanju, a manjinu koja radi nereda mora pravodobno i učinkovito kazniti". Ipak, zastupnica problematizira ovo pitanje, jer mi od 2003. godine imamo Zakon o sprečavanju nereda na športskim terenima, a još uvijek ima nereda. Pritom naglašava da postojeći zakon nije nimalo lošiji od sličnih zakona u državama članicama EU. Razlog takvom stanju vidi u tome što se u članicama EU zakoni primjenjuju i efikasni su, a kazne su pravodobne i rigorozne, dok kod nas to očito nije slučaj. Lalić problem pronalazi u neefikasnosti prekršajnih sudova te strukturi kazni, koje su bliže minimumu, drugim riječima, kazne su neprimjereno male. Dakle, izostaje pravodobnost i izvršnost kazne, a cilj nije samo donijeti zakon, već još više osigurati njegovu provedbu.

Nema kazni za organizatore i klubove

Nenad Stazić (SDP) podsjetio je da su se i druge zemlje susretale s pojavama nereda na stadionima, poput Velike

Britanije, koja je uspjela suzbiti taj problem prije svega visokim kaznama za izgređnike i visokim kaznama za klubove. Napominje da u ovom Prijedlogu izostaju kazne za organizatore, odnosno za klubove, a upravo su oni ti koji moraju voditi računa o organizaciji utakmica na svom terenu. Podsjetio je da je zakon donesen 2003. godine, a u 2004. godini čak imamo povećanje incidenata, što je zabrinjavajuće. Problem je ili u preblagim kaznama kojih se nitko ne boji ili se pak zakon ne primjenjuje, zaključuje zastupnik i dodaje da država mora imati snage da tome stane na kraj, a policiji treba dati ovlast da ne dozvoli održavanje športskog natjecanja ukoliko organizator ne postupi po njenom nalogu i ne osigura dovoljan broj zaštitara.

Završni osvrt dao je državni tajnik **Ivica Buconjić**. Reкао je da je po statistikama tek oko 1 do 2% onih najekstremnijih navijača koji prisustvuju utakmicama s ciljem pravljenja nereda i da je upravo protiv njih i usmjeren ovaj Zakon.

Ovime je zaključena rasprava. Državni tajnik u ime predlagatelja izjasnio se o predloženim amandmanima, nakon čega je uslijedilo glasovanje o konačnom prijedlogu zakona.

Zastupnici su većinom glasova, sa 94 glasova "za", 1 "suzdržanim" glasom i 4 "protiv" donijeli predloženi zakon s prihvaćenim amandmanima.

S.Š.

PRIJEDLOG ZAKONA O ZAKLADI HRVATSKIH BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI

Rješenje za materijalno najugroženije hrvatske branitelje

Hrvatski je sabor, na 20. sjednici, prihvatio u prvom čitanju Prijedlog zakona o Zakladi hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova nji-

hovah obitelji, koji je podnijela Vlada Republike Hrvatske. Cilj je predloženih zakonskih rješenja poboljšanje materijalnog, ekonomskog i socijal-

nog položaja hrvatskih branitelja koji nemaju odgovarajuće pravo temeljem Zakona o pravima hrvatskih branitelja te njihovim obiteljima.

O PRIJEDLOGU

Prijedlog zakona zastupnicima je predstavio državni tajnik u Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti **Tomislav Ivić** pa ćemo se i mi poslužiti njegovim riječima.

Trećina neto dobiti Fonda hrvatskih branitelja u humanitarne i socijalne programe

Ivić je podsjetio na odredbe Zakona o Fondu hrvatskih branitelja, kojima je određeno da će se trećina neto dobiti Fonda ulagati u humanitarne i socijalne programe. To je temeljni razlog osnivanja Zaklade, kojoj je svrha poboljšanje materijalnog, ekonomskog i socijalnog položaja najugroženijih hrvatskih branitelja, koji nemaju odgovarajuće pravo temeljem odredbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja, davanjem financijske pomoći za: životno osiguranje, socijalno ugrožene obitelji, zdravstvenu skrb, liječenje, pomoć nakon smrti branitelja, stjecanje prvog zanimanja, prekvalifikaciju, zapošljavanje, samozapošljavanje itd.

Zaklada ima status pravne osobe; osnivač joj je Republika Hrvatska; osnivačka prava i obveze ima Vlada Republike Hrvatske; osnovna imovina joj je 100 tisuća kuna. Zaklada će se financirati iz osnovne imovine te iz dijela trećine neto dobiti Fonda hrvatskih branitelja (60 posto), darovnica i drugih prihoda.

RADNA TIJELA

Prijedlog zakona su razmotrili i podržali: **Odbor za ratne veterane, kao matično radno tijelo, zatim Odbor za zakonodavstvo te Odbor za Ustav, Poslovník i politički sustav.**

RASPRAVA

Matični odbor za jasne i nedvosmislene kriterije

Zastupnik **Josip Đakić**, izvještavajući o stajalištima Odbora za ratne veterane, najprije je napomenuo da je taj

Odbor vodio objedinjenu raspravu o prijedlozima zakona o Fondu za stipendiranje hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i djece hrvatskih branitelja iz domovinskog rata te o Zakladi hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji. Odbor je podržao oba prijedloga zakona, uz naglasak da težište treba biti na jasnim i nedvosmislenim kriterijima za dodjelu pomoći, te na odabiru kvalitetnih ljudi u upravne odbore Fonda i Zaklade.

Uključivanjem svih braniteljskih udruga otkloniti nedorazume

Usljedilo je očitovanje predstavnika klubova zastupnika o njihovim stajalištima. Najprije je, u ime **Kluba zastupnika SDP-a**, Prijedlog zakona podržao **Ivica Pančić**, napomenuvši da je to nastavak rada na provedbi Zakona o Fondu hrvatskih branitelja koji je donesen 2003. godine. Ustvrdio je da neke braniteljske udruge nisu bile uključene u dogovore u vezi s pripremom Zakona te sugerirao da se ulože dodatni naponi i njih uključi kako ne bi bilo nedorazuma. Također se založio za utvrđivanje jasnih i pravednih kriterija za raspoređivanje (dodjelu) sredstava Zaklade.

Govoreći, ovaj put u ime **Kluba zastupnika HDZ-a**, zastupnik **Josip Đakić** najprije je u vezi s izlaganjem Ivica Pančića rekao da je Zakon iz 2003. bilo nužno promijeniti jer on tehnički nije mogao biti proveden, zatim je ukazao na neka rješenja iz predloženog Zakona, koja će poboljšati položaj socijalno nezbrinutih hrvatskih branitelja i njihovih obitelji.

I zastupnik **Željko Kurtov** podržao je Prijedlog zakona u ime **Kluba zastupnika HNS-a**, no zatražio je od predlagatelja objašnjenje kako se došlo do omjera u raspodjeli sredstava 60 posto za Zakladu, a 40 posto za Fond. Zakonska rješenja podržava, očekujući da 7 posto od poduzeća koja Vlada namjerava u slijedeće tri godine privatizirati podrazumijeva priliv od dividendi, a ne od prodaje tih poduzeća jer on, a vjeruje i drugi hrvatski branitelji, to ne žele.

Prijedlog zakona podržava i **Klub zastupnika HSP-a** - izvijestio je zastupnik **Pero Kovačević**. Taj Klub, međutim, "pravno prijepornim drži rješenje prema kojem Vlada osniva Zakladu, a novac se osigurava iz Fonda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji". To znači da svi oni koji imaju određene udjele u Fondu i imaju pravo sudjelovati u njemu, to svoje pravo ne ostvaruju u punom opsegu, nego im država to ograničava.

Jasnim kriterijima izbjeći opravdane kritike i sumnje

Ingrid Antičević-Marinović (SDP) javila se za riječ u pojedinačnoj raspravi te ocijenila da zakonska rješenja valja pozdraviti. Podržat će ga i očekuje da će do drugog čitanje biti otklonjene neke nomotehničke manjkavosti te da će biti jasno i konkretno utvrđeni kriteriji za dobivanje pomoći iz Zaklade. Na taj način bi se, kaže, "izbjegla opravdana kritika, a i sumnja, da se ne radi na transparentan način, odnosno da se netko favorizira bez konkretnih kriterija". Usljedilo je nekoliko replika i javljanja radi ispravka netočnog navoda (Đakić, Šolić, Širac) te replika (Pančić, Kramarić).

I **Vladimir Štengl (HDZ)** podržava donošenje Zakona, kako bi se otklonili problemi u ostvarivanju prava hrvatskih branitelja.

Prijedlog zakona u pojedinačnoj raspravi podržao je i mr.sc. **Marko Širac (HDZ)**, očekujući da će se njime otkloniti dio problema branitelja koji su i dalje nezbrinuti. I **Božica Šolić (HDZ)** podržala je Prijedlog zakona, a u vezi s dodjelom stipendija drži da bi "trebalo propisati jednu adekvatnu obvezu budućeg stipendiste".

Zakonska rješenja, uz zalaganje za jasne kriterije za dodjelu sredstava, podržali su i zastupnici **Zdravko Sočković (HDZ)**, i dr. sc. **Josip Sudac (HSU)**.

U završnom osvrtu predstavnik predlagatelja državni tajnik **Tomislav Ivić** odgovorio je na nekoliko dvojbi iznesenih u raspravi te naglasio da i ovaj

zakonski prijedlog nedvojbeno dokazuje da Vlada skrbi o hrvatskim braniteljima i da će on pridonijeti poboljšanju njihova socijalnog i materijalnog statusa.

Time je rasprava zaključena. U nastavku sjednice zastupnici su većinom glasova (88 "za"; 3 "suzdržana") prihvatili Prijedlog zakona o Zakladi hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

M.K.

PRIJEDLOG NACIONALNE STRATEGIJE RAZVITKA ZDRAVSTVA 2006-2011. GODINE

Jačanje preventivnih aktivnosti

Nakon opširne rasprave (6. lipnja) u kojoj su naglašeni ozbiljni problemi zdravstvenog sustava a ispravicima i brojnim replikama ispravljani navodi, Hrvatski je sabor (9. lipnja) usvojio ovu Strategiju. O njoj je bila otvorena javna rasprava kao i o pratećem "paketu" zakona.

O PRIJEDLOGU

Cilj, smisao i svrha ovog dokumenta je predočiti uvid u zatečeno stanje sustava zdravstva kao i u stanje zdravlja hrvatske populacije, razmotriti i raščlaniti determinante o kojima ovisi zdravlje i zdravstvo i odgovoriti na pitanja kako se provodi politika zdravstva, tko je provodi i u kojem vremenu. Sadrži šest poglavlja, od povijesnih stečevina koje obvezuju do konceptualnog okvira Strategije razvitka hrvatskoga zdravstva za razdoblje 2006-2011.

Govoreći uvodno o Strategiji na sjednici Hrvatskog sabora ministar zdravstva i socijalne skrbi dr. sc. **Neven Ljubičić** rekao je kako je sazrijelo vrijeme za jačanje preventivnih aktivnosti - preventivni pregledi osoba starijih do 50 godina, prevencija šećerne bolesti, prevencija kardiovaskularnih bolesti, program i rano otkrivanje zloćudnih tumora. Druga osnovna odrednica Strategije je poboljšanje učinkovitosti sustava u pružanju usluga, jačanje primarne zaštite, sustav promatrati u cjelini ne parcijalno, otvarati pedijatrijske ordinacije uz postojeću mrežu. Tu je i informatizacija sustava, svaka ambulanta će se spojiti s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo

i Zavodom za zdravstveno osiguranje (time ćemo prvi put imati registre bolesti, u perspektivi to je vezano za smart kartice) a bitno je i da se za bolnički sustav postavi kvalitetna postavka.

Uz informatizaciju sustava jedna od najboljih stavki Strategije je uvođenje akreditacije, kategorizacije, dakle, policentrički razvoj zdravstvenog sustava u Hrvatskoj (neće se ponavljati pretrage s promjenom bolnice). Želimo razvijati četiri velika centra i to će biti sukces naših centara izvrsnosti.

Izuzetno značajna je odrednica održivost sustava, posebno u okviru postojećih financijskih sredstava, omogućiti opstojnost sustava i razvoj. No unutar sustava promjene su u financiranju ako želimo nove tehnologije, lijekove. Želi se uvesti plaćanje po dijagnostičkim terapijskim skupinama (Austrija, Italija, Njemačka), restrukturirat će se Zavod kao nacionalna osiguravajuća kuća. Strategija je u velikom dijelu "izbrušena" na stručnim radionicama i usuglašena u najvećoj mogućoj mjeri sa socijalnim partnerima, udrugama pacijenata i komorama i u ovom trenutku to je kvalitetan materijal.

RADNA TIJELA

Odbor za rad, socijalnu politiku i zdravstvo predložio je Hrvatskom saboru da usvoji ovu Strategiju.

RASPRAVA

Na sjednici Hrvatskog sabora o predloženoj Strategiji nakon uvodnog izla-

ganja ministra zdravstva i socijalne skrbi dr. sc. **Nevena Ljubičića** otvorena je rasprava.

Ništa bolje za građane

Pero Kovačević (HSP) javio se u ime Kluba zastupnika HSP-a. Više od 50 posto hrvatskih građana nezadovoljno je sadašnjim zdravstvenim sustavom u Hrvatskoj, više od 43 posto njih smatra da je sve gora situacija, naveo je zastupnik rezultate javnog istraživanja. Dodao je da više od 50 posto hrvatskih građana misli da se u ovu reformu zdravstva kreće samo radi novca, uštede, a ne poboljšanja kvalitete za hrvatske građane.

Reforma zdravstva je zaista potrebna ali na temelju prave strategije i stručnih planova što bi u konačnici odnosno u primjeni rezultiralo boljim položajem hrvatskih građana. A Strategija i niz pratećih zakona neće tome pridonijeti. Iako sadrži određene podatke u mnogim je stvarima nedorečena, a namjena upitna. Ne treba biti prevelik znalac i vidjeti da se namjerava financijski problem prebaciti na hrvatske građane, a sustav kozmetički prilagoditi temeljem iskustava. Po ocjeni Kluba zastupnika HSP-a i stručnog tima cijeli ovaj projekt je pucanj u prazno koji neće donijeti ništa bolje hrvatskim građanima i neće poboljšati ono što oni očekuju. Prema tome ne prihvaćamo nešto što je protivno interesima hrvatskih građana, rekao je, među ostalim.

Miroslav Čačija (HSS) javio se u ime Kluba zastupnika HSS-a koji tvrdi

da je u ovaj tekst malo toga ugrađeno iz prethodne rasprave o Strategiji, dapače, otvara nove nedoumice.

Sve ono na što je dat naglasak govori da se ipak radi o prebacivanju javne potrošnje u privatnu. U materijalu nema konstatacije da u strukturi rashoda u nekim bolnicama čak 80 posto čine troškovi za zaposlene, ne nudi se participacija osiguranika u dijelu zdravstvene zaštite u obliku dopunskog osiguranja ali se zato naglašava privatni sektor u sustavu Fonda.

Nije jasno što se htjelo reći u dijelu koji govori o uzajamnosti i solidarnosti, jedna je od primjedbi zastupnika. Mi smo apsolutno za preventivu bez ograničenja, za primarnu zdravstvenu zaštitu bez financijskih opterećenja pacijenata, osiguranika, odnosno protiv smo administrativne takse, rekao je, među ostalim. Prijedlog ne možemo prihvatiti jer se potrošnja u većem dijelu ipak prevladuje na leđa građana koji i sada izuzetno teško žive, zaključio je.

Nikakvo novo socijalno opterećenje

Ovaj Prijedlog **Klub zastupnika HDZ-a** će podržati, izvijestio je dr.sc. **Andrija Hebrang (HDZ)**. Naime, radi se o uravnoteženom pristupu koji ne predstavlja nikakvo novo socijalno opterećenje za naše korisnike. Ocjene stanja temelje se na međunarodnim i domaćim anketama i nalazima analitičara i pokazuju puno bolje stanje nego ono s kojim se politizira u većini naših javnih rasprava. A to da se Hrvatska nalazi, po ocjeni Svjetske zdravstvene organizacije, među prvih 35. zemalja po učinkovitosti zdravstvenog sustava i sa zemljama koje imaju dva do tri puta veći bruto nacionalni dohodak zahvaljujemo prije svega našim zdravstvenim djelatnicima.

Strategija ide dobrim pravcem jer težište stavlja na ranu dijagnostiku tumora i tu obećava rezultat, rekao je, držeći pozitivnim iskorakom navedenu politiku lijekova i formiranje liste A u kojoj su pretežno generički, ali i originalni. U Strategiji je manje naglašena promjena načina upravljanja bolnicama (tu će

trebati vjerojatno još godine rasprave). Postojeći centraliziran način upravljanja i financiranja nikako ne daje dobre rezultate kao ni decentralizacija sredstava za investicije. Naime, ne postoji kategorizacija bolnica u odnosu na opremu što je loše, i upravo je u tijeku epidemija kupovine vrlo skupih dijagnostičkih uređaja na razini županijske bolnice kojoj takav uređaj ne pripada (a ne može se iskoristiti ni deset posto tog uređaja).

Uz sve pohvale što je Strategija odredila nositelje i rokove za izvršenje bilo bi možda dobro ugraditi i kontrolni mehanizam, nadzorni odbor koji bi pratilo izvršenje planiranog, rekao je, među ostalim.

Mjere načelne

Dr.sc. **Zlatko Kramarić (HSLs)** javio se u ime **Kluba zastupnika HSLs-a** naglašavajući da je ovom Prijedlogu potrebno posvetiti punu stručnu, znanstvenu i političku pozornost. Po mišljenju Kluba radi se o ključnom dokumentu od posebnog značenja za razvoj zdravstva i upravo je zato Klub zahtijevao prethodnu raspravu kako bi se pronašla optimalna rješenja. No, ako se sudi po medijima i ovoj raspravi (replike) vidi se da nije postignut konsenzus zainteresiranih.

Bolnice se bore s dugovima, organizacijski problemi u zdravstvu su ogromni (nepotrebno trošimo dobre liječnike koji postaju nesposobni ravnatelji) a na bolnice bi trebalo gledati kao na tvrtke (proračun Kliničke bolnice u Osijeku jednak je ako i ne veći od gradskog proračuna). Trošenje sredstava u zdravstvu treba biti transparentno, rekao je, među ostalim pitajući zašto se u Strategiji predviđaju odvojene reforme zdravstva, financiranja javnog zdravstva. Posebno je važno pitanje jačanja primarne zdravstvene zaštite (u EU ona rješava oko 80 posto zdravstvenih problema građana) no ona je prikazana nepotpuno jer su izostavljeni neki funkcionalni dijelovi, a bilo bi još značajnije kad bi Strategija uspjela smanjiti listu čekanja za operacije i specijalističke preglede.

Predložene mjere razvoja javnog zdravstva opisane su načelno uz napomenu da je potrebno izraditi novu strategiju javnog zdravstva pa je logično pitanje koja je zadaća ovog dokumenta. Ne spominje se nadzor nad zaraznim bolestima, trebalo bi razmisliti da socijalno ugrožene osobe imaju pravo na zdravstvenu zaštitu koja bi se alimentirala iz posebnog (budućeg) Fonda socijalne skrbi pri Ministarstvu te da pri financiranju prijevoza ne treba robovati kilometrima, neke su od primjedbi zastupnika. Klub zastupnika HSLs-a pomno će pratiti ovu raspravu i razmisliti hoće li uz ovakve kriterije i iznesene nedostatke podržati Strategiju i očekuje da amandmanima dođe do određenog poboljšanja, rekao je na kraju.

Dragutin Lesar (HNS) govorio je u ime **Kluba zastupnika HNS-a**. Iz uvodnog izlaganja stekao je dojam da se ministar obraća Liječničkoj komori te se zapitao nisu li konstatacije iz Ocjene stanja posljedica stanja u struci.

Želi vjerovati da će nacionalni osiguravatelj davati osiguranicima ugovore umjesto zdravstvene iskaznice kako opet ne bi imali jedinog nacionalnog osiguravatelja koji osiguraniku ne daje ništa. Prema Strategiji proizlazi da će se s manje novca iz državnog proračuna i Fonda bez novog opterećenja stanovništva dobiti veća kvaliteta usluge, skraćene liste čekanja pa čak i preventivni pregledi za određene kategorije stanovništva, kaže zastupnik dodajući kako ne može razumjeti kako to ostvariti jer to nitko dosad ni u Europi ni u Hrvatskoj nije. Govorio je o očekivanjima osiguranika od strategija i reforma, pitao da li će županijski zavod za javno zdravstvo županijskim novcem provoditi najavljenе preventivne preglede, hoće li ih plaćati poslodavci odnosno tko će te preglede financirati a isto je pitanje u vezi s financiranjem primarne zdravstvene zaštite. Naveo je da su smanjeni izdaci za javno zdravstvo a privatni resursi nisu povećani pa smo s manje novca dobili bolesnije društvo, rekao je, među ostalim.

Upozorio je i na dileme u vezi s imovinskim cenzusom (dva, tri hektara neo-

brađivane zemlje u posjedu dvočlanog staračkog domaćinstva dovodi do ispadanja iz limita i sl.) te potrebu njihovog otklanjanja.

Rješenje - radikalna decentralizacija

Damir Kajin (IDS) govorio je u ime **Kluba zastupnika IDS-a**. Strategija se ne bavi ni posljedicama ni uzrocima ozbiljnih problema našeg zdravstvenog sustava već isključivo budućnošću, i to nekom imaginarnom. Ne bavi se time kako te probleme riješiti. Slažemo se da je zdravstvo skup sustav, glomazan, ovisan o novcu, a da bi se došlo do novca treba ga nekom uzeti ili uskratiti. No najprije treba reformirati lokalnu samoupravu jer tu leži ključ opstojnosti zdravstva. Naše županije, koje su osnivači ali ne utječu na prihode determinirane ugovorima s HZZO, ne mogu sa svojim proračunima skrbiti o općim bolnicama.

Gorući je problem što županije ne mogu skrbiti o zdravstvu odnosno mogu, ali nam onda vratite siz-ove, naglasio je zastupnik dodavši da je rješenje radikalna decentralizacija. Ako ne, onda gospodo, uzмите si opće bolnice, rekao je, uz iznošenje podataka o troškovima i prihodima bolnica pozdravivši najavu dr. Hebranga da se županijske bolnice vrate državi.

Priznajmo da nemamo rješenje za zdravstvo i da se sve može svesti po onoj drži vodu dok majstori odu. Uvedimo veći doprinos s diferenciranim stopama a bez da se riješe pitanja općih bolnica Klub zastupnika IDS-a ne može glasati za ovaj Prijedlog, rekao je.

Klub zastupnika SDP-a zaključuje da Strategija zdravstvo usmjerava u pravcu smanjenja solidarnosti odnosno solidarnog financiranja zdravstvene zaštite. Takvo usmjerenje nije nam prihvatljivo i načelno ga odbacujemo, rekla je **Željka Antunović (SDP)**.

Vlada nam nudi dokument koji treba trasirati budući položaj zdravstva i pacijenata a uporno štiti o tekućim problemima i jednih i drugih i u njemu značajno manipulira podacima i to je isključivo u političke svrhe.

SDP ne štiti i neće štjetiti o smanjenju prava bolesnika, o rastućoj nelikvidnosti u zdravstvu i da će, ako se ovako nastavi, pacijenti plaćati više a dobivati isto ili manje, rekla je, među ostalim. SDP odbacuje predloženu Strategiju, inzistira na mjerama koje će urediti sustav i očuvati prava na zdravlje za sve, a ne samo za one koji će za svoje zdravlje moći platiti iz vlastitog džepa. Zagovaramo solidarnost, protivimo se promjenama koje će je umanjiti, rekla je na kraju.

Tihi i pravi genocid

Za mr. sc. **Kaju Bućana (HDZ)** netočan je navod da je ova strategija udaljšavanje od principa solidarnosti i još jedna prevara građana te da će smanjiti osiguranička prava. U predloženoj strategiji među glavnim načelima na kojima će se provesti temeljita reforma zdravstva kao javnog sektora navodi se osiguravanje i racionalizacija sredstava te raspodjela prema temeljnim načelima (jednakost, solidarnost, pristupačnost, racionalnost i kvaliteta), podsjeća Bućan. I **Stjepan Bačić (HDZ)** smatra da je netočan

navod da se strategijom, odnosno reformom zdravstva smanjuje solidarnost. Ovdje se, kaže, ne radi o smanjenju solidarnosti nego o pokušaju zaustavljanja zloporabe solidarnosti. "Ovom se strategijom ne obmanjuje javnost ali je toga bilo 2002. kada ste donesenom Uredbom o plaćama, zdravstvene djelatnike sveli na činovnike, a HZZO uveli u proračun (promjena statusa izvanproračunskog fonda)", poručio je zastupnik.

Na navod da se za naše pacijente izdvaja premalo novca **Ruža Lelić (HDZ)** podsjeća da se radi o cifri od 350 eura po glavi stanovnika, dok Slovenija npr. izdvaja 740, Nizozemska 1042, a Irska 2800 eura. Navela je i ocjenu Svjetske zdravstvene organizacije temeljenu na mortalitetnim indikatorima, da je stanje zdravlja u Republici Hrvatskoj vjerojatno bolje nego bi se moglo očekivati prema danj ekonomskoj situaciji kao i u usporedbi s nekoliko sličnih zemalja te da se Hrvatska prema nekoliko zdravstvenih indikatora, približava više prosjeku EU-a, nego određeno-

nom broju referentnih zemalja. Netočna je i konstatacija o rastućoj korupciji u zdravstvu jer pokazatelji govore suprotno - svega 1 do 1,5 posto anketiranih bolničkih pacijenata izjavilo je da je bilo u situaciji da da neku vrstu mita.

Što iz politiziranja, a što iz neznanja zastupnica Antunović je izrekla netočan navod o našoj katastrofalnoj zdravstvenoj administraciji, rekao je dr. sc. **Andrija Hebrang (HDZ)**. S tim u vezi navodi podatak Svjetske zdravstvene organizacije koja je svrstala Hrvatsku među 35 od 192 zemlje po organizaciji i administraciji u zdravstvu. Druge države bivše Jugoslavije imaju stručnjake kao mi ali su više od desetak mjesta iza nas na toj rang-listi. Na navod da predložena strategija nema nove ideje nego ponavlja one iz prethodne strategije zdravstva, Hebrang odgovara da se to čini iz nužde jer prethodna strategija SDP-ove Vlade iz 2000. je izrekla 13 ciljeva, a nije ostvarila niti jedan.

Iz predložene strategije zastupnica Antunović iščitala je da će pacijenti plaćati više, a dobivati manje što mr. sc. **Ivan Bagarić (HDZ)** drži netočnim navodom. Poznato je da u Hrvatskoj pacijenti izdvajaju najmanje sredstava iz vlastitog džepa za svoje zdravlje u Europi, a uvođenje privatnog zdravstvenog osiguranja i racionalizacija zdravstvenog sustava, napose preraspodjela troškova unutar tog sustava nikada nije odstupanje od solidarnosti, poručuje Bagarić.

Račun na kraju plaća "najslabija karika"

Govoreći u ime **Kluba zastupnika HSU-a** dr. sc. **Josip Sudec** zaključio je da su administrativne takse bile tihi genocid, a da će posljedice ovog koncepta strategije biti pravi genocid. Jer, budeš li imao novca, imat ćeš i zdravlja, a ako ne budeš, nitko ti to neće jamčiti, rekao je Sudec i upitao je li strategija uopće potrebna ako tvrdimo da nam je zdravstvo približno na europskoj razini. Raspišimo referendum s pitanjem jeste li za reformu zdravstva po načelu solidarnosti između zdravih i bolesnih,

pa ćete vidjeti što ljudi kažu - pozvao je Sudec. Smatra da će račun na kraju platiti najslabija karika, odnosno pacijent. Predlagatelj ove strategije kaže da će zdravstvena zaštita biti bolja s kraćim listama čekanja, a zastupnik Sudec tvrdi da će i dalje biti čekanja, ograničnije receptata dok će dopunsko zdravstveno osiguranje sigurno poskupjeti. Takav zaključak izvodi, kaže, iz jednostavnog razloga što će se sve ključno u zdravstvu kao i dosad rješavati podzakonskim aktima.

Na tijek rasprave osvrnuo se ministar zdravstva i socijalne skrbi, dr. sc. **Neven Ljubičić**. Neki su se sudionici rasprave pozivali na ankete, a ministar je s tim u vezi upozorio na dvije. Postoje npr. ankete koje su znanstveno utemeljene i u sferi su statističkih istraživanja te moraju biti osmišljene s rokom trajanja i obuhvatom određenog broja osoba dok se brzopotezne ankete rade telefonom i na ulici sa slučajnim prolaznicima i ne mogu biti znanstveno relevantne. Ministar drži da bi se morali iznositi relevantni i znanstveno utemeljeni podaci. U tijeku je velika anketa kojom pacijenti ocjenjuju kvalitetu zdravstvene skrbi, a ona se prvi put radi u sustavu primarne zdravstvene zaštite i unutar bolničkog liječenja. Rezultati te ankete bit će u jesen ove godine. Na navode nekih iz rasprave kako se sav teret reforme zdravstva prebacuje na pacijenta, ministar odgovara da se jedino prebacuje na teret pacijenata to da se odazivaju na preventivne preglede. S tim u vezi osmislio će se programi ranog otkrivanja različitih bolesti (tumora, kardiovaskularnih bolesti itd.). Na neke upite glede sigurnosti u liječničku struku ministar Ljubičić odgovara da liječnička struka, a jednako tako i ona s višom i srednjom stručnom spremom u zdravstvu, odlično funkcionira u tom sustavu i postiže dobre rezultate, ali su financijski limitirani. Za predloženu strategiju rekao je da je u najvećoj mogućoj mjeri usuglašena sa socijalnim partnerima, komorom i udrugama pacijenata. Osvrćući se na imovinski cenzus založio se za to da se izbaci socrealistički pristup imovinskom cenzusu jer je zapravo riječ o soci-

jalnoj kartici, čije je uvođenje predložio najveći dio sindikalnih središnjica. Ne može se, kaže, dopustiti da netko ima prihod od tisuću i nešto kuna i zato ga se oslobađa od participacije, a s druge je strane vlasnik dionica i nekoliko firmi. Poručio je da sustav treba urediti tako da beneficije idu onima koji najviše trebaju kako u segmentu socijalne skrbi tako i u sustavu zdravstva. A na primjedbu da nisu jasni rokovi u kojima Vlada namjerava ostvariti zacrtano odgovara - sve ćemo realizirati do kraja idućeg mandata.

Diskriminacijski odnos u pružanju zdravstvenih usluga

Niti jedna ozbiljna vlada u drugoj polovici svog mandata ne donosi nacionalnu strategiju kada se radi o tako velikom sustavu kakav je sustav zdravstva, pogotovo kada je u totalnom kolapsu kao što je kod nas slučaj, rekla je **Vesna Škulić (SDP)**. Prisjetila se saborske rasprave o Izvješću o Nacionalnoj strategiji jedinstvene politike za osobe s invaliditetom od 2003. do 2006. te ustvrdila da je resorno ministarstvo provelo tek jednu mjeru od svih zadanih iako su postojali rokovi i nositelji. "Kako Vas onda shvatiti ozbiljno kada govorite o strategiji za mnogo kompliciranije područje kao što je cjelokupni sustav zdravstva" - pita Škulić. Upozoravala je na neravnopravno postupanje prema osobama s invaliditetom u sustavu zdravstva, jednako na to da se prava tih osoba ukidaju, smanjuju ili se jednostavno pooštavaju kriteriji za ostvarivanje nekih prava, ali nije dobila, kaže, kvalitetan odgovor. Ukinuto je tako pravo na ostvarivanje naknade putnih troškova osoba koje se liječe dalje od 90 km od mjesta gdje stanuju. Tek sada se kroz ovu strategiju vraća naknada putnih troškova, ali dok ona zaživi oni koji su oštećeni i dalje će plaćati socijalnu neosjetljivost Vlade RH, a time i vašu socijalnu neosjetljivost, poručila je Škulić. Iako je ministar u svom izlaganju jako naglasio prevenciju u zdravstvu u praksi, kaže, nema niti p od prevencije. Smanjili ste broj trakica za mjerenje

razine šećera u krvi i ograničili ponudu dostupnih ortopedskih pomagala čime je ugrožena ionako narušena kvaliteta života osoba s invaliditetom. Umanjen je i broj fizikalnih terapija u kući pacijenata čime je ugrožena kvaliteta rehabilitacije, a smanjena je i minutaža za pacijente kojima je potrebna medicinska njega u kući. Osobama s invaliditetom koje žive na selu onemogućena je bilo kakva medicinska njega u kući i fizikalna terapija u kući. Ministar govori o dostupnosti zdravstvenih usluga svima. "Kako mislite educirati liječnike, medicinske sestre i cijeli aparat zdravstva za primjenu nove strategije ako niste educirali par stručnih suradnika za primjenu Pravilnika o ortopedskim i drugim pomagalima, upitala je zastupnica ministra. Jedna od mjera ove strategije jeste: ograničiti rast zdravstvenih troškova, uspostaviti financijsku stabilnost, uvesti planiranje i upravljanje u sustavu zdravstva te organizirati sustav financiranja i plaćanja zdravstvenih usluga. U prijevodu to znači još jedan udar na najsiromašnije i njihov standard te nametanje diskriminacijskog odnosa u pružanju zdravstvenih usluga.

Usljedila su dva ispravka netočnih navoda. Za zastupnika mr. sc. **Ivana Bagarića (HDZ)** netočan je navod da je zdravstvo u kolapsu, a da je kojim slučajem to točno i tada je strategija potrebna. A na konstataciju zastupnice Škulić da u predloženoj strategiji nije našla ništa dobrog i kvalitetnog odgovara mr. sc. **Kajo Bučan (HDZ)** upućujući je na podatak iz dokumenta po kojem se stanje zdravlja u Hrvatskoj najkraće ilustrira činjenicom što je Svjetska zdravstvena organizacija Hrvatsku svrstala u "najprestižniju" skupinu - u skupinu A s veoma malom smrtnošću djece i malom smrtnošću odraslih. Od tranzicijskih zemalja, prema podacima za 2004. godinu, u toj skupini su uz Hrvatsku samo još Slovenija i Češka.

Više je razloga zbog kojih je **Darko Milinović (HDZ)** podržao predloženu strategiju. Ponajprije predložena je strategija socijalno osjetljiva i dovodi do reorganizacije upravljanja zdravstvenog sustava i do financijske uravnoteženosti.

Ovaj dokument pokazuje političku odgovornost vladajuće garniture i stranke jer eto godinu i pol dana do parlamentarnih izbora vladajuća se stranka izdigla iznad uskih političkih interesa i donijela političku odluku da krene sa strategijom reforme zdravstvenog sustava znajući da će možda to u javnosti biti krivo protumačeno ili da će oporba pokušati istu minirati. Prijašnja je Vlada smanjenje doprinosa za zdravstveni sustav amortizirala povećanjem participacije, nastavio je Milinović, a zatim dodao: "ne prihvaćam puna usta socijala iz redova zastupnika SDP-a kada eto mi dopunsko osiguranje ostavljamo u sustavu HZZO-a kako bi bio korektiv dopunskog osiguranja koje je na tržištu. To je još jedna socijalna osjetljivost ove strategije aktualne Vlade i vladajuće stranke", podvukao je Milinović. Drži da dvije liste lijekova (A i B) nisu dovoljno naglašene u dokumentu iako je to još jedna socijalna osjetljivost ove strategije. Strategija jasno govori o reorganizaciji upravljanja zdravstvenim sustavom, a što je bitnije o njegovoj pravičnosti i pristupačnosti. Zadovoljan je što se veliki dio strategije odnosi na financijsku uravnoteženost u zdravstvu. S tim u vezi podsjetio je na primarnu zdravstvenu zaštitu u kojoj od 100 uputnica za laboratorijske pretrage više od 95 % obavljenih pretraga pokazuje da su u granicama normale, a to znači da su pretrage bile nepotrebne. Glede bolnica na području od posebne državne skrbi trebalo bi puno ulagati u njihov kadar i opremu kako bi "poslovala" na tržišnom principu.

Socijalna osjetljivost

"Ako smo u prijašnjem strateškom dokumentu predvidjeli povećanje participacije u zdravstvu to nismo i realizirali nego smo postojeću participaciju pokrili dopunskim osiguranjem", poručila je **Željka Antunović (SDP)** ispravljajući netočan navod prethodnika da je prijašnja vlast smanjenje stope doprinosa amortizirala povećanjem participacije. Prijašnja je Vlada shvatila da ne može nekritički prihvatiti sugestiju MMF-a i Svjetske banke o povećanju participaci-

je što aktualna Vlada na žalost čini. A mr. sc. **Marin Jurjević (SDP)** smatra da nema pravednosti ni socijalne osjetljivosti dok postoji situacija kakva je u splitskoj bolnici s pokvarenim angiografom pa pacijenti sami moraju kupiti stentove. Reagirajući na potonju konstataciju **Milinović** se prisjetio situacije iz vremena prošle koalicijske vlasti kada je 30 pacijenata koji su se liječili od limfoma moralo mjesečno izdvajati 20 do 30 tisuća kuna za kupnju lijeka. Tadašnja vlast, naime, nije bila socijalno osjetljiva da "Glivek" stavi na listu HZZO-a, ali je aktualna vlast to učinila. **Dragica Zgrebec (SDP)** misli da se ne može govoriti o socijalnoj osjetljivosti strategije u situaciji kada je BDP u Hrvatskoj ispod 7 tisuća EUR-a, prosječna mirovina 1850 kuna i prosječna plaća ispod 5 tisuća kuna, a provodi evidentna ušteda kroz uvođenje administrativne takse, ukidanje refundiranja troškova prijevoza do 100 km do liječničke pomoći pa i djeci invalida. Na razini BDP-a od 15 tisuća EUR-a može se govoriti o povećanju troškova pacijenata u zdravstvenom liječenju, ali na postojećoj razini ne, kategorična je Zgrebec. Odgovarajući na repliku **Darko Milinović** napomenuo je da nigdje u zemljama EU-a nema potpuno besplatne liste lijekova niti je dopunsko osiguranje u sustavu HZZO-a. To je socijalna osjetljivost, kaže **Milinović**. Možda postoji dio segmenta koji je manje socijalno osjetljiv ali ne može se cijelu strategiju razvoja zdravstvenog sustava 2006-2011. okarakterizirati kao socijalno neosjetljivu. **Milanka Opačić (SDP)** rekla je da činjenice iz protekle tri godine pokazuju da su se isključivo neaktivnošću resornog ministarstva povećali gubici u bolnicama i nedavno je bio gotovo financijski kolaps 50 % bolnica u Hrvatskoj. Financijskog kolapsa nema, a da ga kojim slučajem ima došlo do bi do blokade jedne od bolnica, kategoričan je Milinović. Pozvao je potonju zastupnicu da mu navede makar ime jedne bolnice koja je došla u takvu situaciju i nije uspjela isplatiti plaće svojim djelatnicima. Oporba ne može i ne želi minirati predloženu strategiju (donosi se većinom glasova) već je miniraju građa-

ni, a prije svega, pacijenti, replicirao je **Nenad Stazić (SDP)**. Uz to, nije točan navod da niti jedna bolnica nije blokirana kada se zna da je blokirana bolnica u Požegi jer je novom županu ostavljena prazna blagajna, a Vlada ga tjera da istu financira. **Milinović** se složio da oporba ne može minirati predloženu strategiju razvoja zdravstvenog sustava, ali drži da neke interesne skupine preko oporbe to možda pokušavaju. Na zamjerku da oporba ne daje kvalitetne prijedloge **Dragutin Lesar (HNS)** odgovara da je osobno dao nekoliko. Upozorio je, kaže, na neke netočnosti iz dokumenta bez politiziranja i nadmudrivanja, ali nije dobio odgovor. Isto tako ne može prihvatiti tvrdnju da su tajkuni razlog uvođenja imovinskog cenzusa kod oslobođenja od participacije. Imovinski cenzus nije bio referiran na tajkune, poručio je Milinović, a što se tiče prijedloga SDP-a sjeća se, kaže, npr. prijedloga o smjeni ravnatelja bolnica među kojima je bio i prijedlog njegove smjene.

Antun Kapraljević (HNS) reagirao je na kako je rekao pohvale oko prelaska s dohodovnog na imovinski cenzus na osnovi kojeg bi se korisnici oslobođali participacije. S tim u vezi upozorio je na egzaktni podatak o 120 tisuća građana Hrvatske koji rade za manje od 2000 kuna, ali i 660 tisuća umirovljenika s takvom mirovinom. Kako na najnoviji prijedlog Vlade gledati kada je svaki četvrti praktički siromašan i normalno je da bude oslobođen plaćanja administrativne pristojbe i ima neke pogodnosti u zdravstvu, pita Kapraljević.

Sve ove skupine koje ste spomenuli imovinski cenzus neće dirnuti niti okrenuti, uzvratilo je gosp. **Milinović**.

Strategiju uskladiti sa stvarnošću

U nastavku je izlagao mr. sc. **Mato Arlović (SDP)**. Kaže kako je zapravo teško podržati predloženu strategiju jer nije usklađena s ustavnim odredbom kojom se jamči pravo na zdravstvenu zaštitu niti s načelima zdravstvene zaštite koja važi u Republici Hrvatskoj. Strategija bi morala odgo-

voriti na pitanje u svezi s porastom oboljenja i smrtnosti za neke bolesti, a koje su rezultat rata i ratnih stradanja kao i standarda stanovništva. Nacionalnu strategiju razvitka zdravstva trebalo bi uskladiti sa stvarnošću, Ustavom i predloženim načelima iz ovog dokumenta. Upozorio je na neke kontradiktornosti u predloženoj strategiji te založio da se ovaj dokument vrati predlagatelju, a podaci iz ovog materijala iskoriste za pripremu novog Prijedloga nacionalne strategije. Primijetio je da se u financiranju u zdravstvu primjenjuju palijativne mjere i teret obveza financiranja prebacuje na regionalnu i lokalnu samoupravu, a da istovremeno nisu osigurani izvori iz kojih bi oni to financirali.

Glede instrumenata osiguranja sredstava za potrebe zdravstva replicirao je **Pero Kovačević (HSP)** prisjetivši se podatka kojeg su nedavno iznijeli predstavnici Nezavisnih sindikata Hrvatske. Procijenili su, naime, da je TDR lani švercom cigareta oštetio državu za 2,5 milijardi kuna. Tim su se novcem mogli namiriti razno-razni dugovi svih naših bolnica, kaže zastupnik. A procjene stručnjaka pokazuju da siva ekonomija godišnje "pojede" od 12 do 15 milijardi kuna. Tako se mogu osigurati sredstva u zdravstvu i provesti prava strategija, a da to ne ide na teret najsiromašnijih. **Arlović** se složio s Kovačevićem da bi pravna država trebala profunkcionirati i spomenute slučajeve sukladno važećim propisima ne samo procesuirati već odmjeriti i kazne.

Iako pogođena nedavnim ratom, Hrvatska je jedina zemlja u jugoistočnoj Europi koja je u cijelosti zadržala socijalni sustav u zdravstvu, a svaki pokušaj resornog ministarstva za racionalizacijom gotovo se dočekuje isukanim oružjem gdje svatko štiti svoja prava, rekao je mr. sc. **Kajo Bućan (HDZ)**. Nema, međutim, savršenog modela po kojem bi se mogli ravnati da bi proveli ovu strategiju. U EU-u nema niti jedne članice koja nema poteškoće s financiranjem zdravstva, a svaka od njih pokušava smanjiti potrošnju i uvesti nove modele financiranja u

zdravstvu. Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije Hrvatska se po kvaliteti zdravstvene zaštite i iskoristivosti sredstava za tu zaštitu nalazi na 35. mjestu u grupi više od 190 zemalja. To je relativno povoljan položaj na ljestvici s obzirom na sredstva koja se izdvajaju za osiguranika. Ispod smo prosjeka EU-a po broju liječnika i medicinskih sestara na 1000 stanovnika. Pad broja zainteresiranih studenata medicine i novo diplomiranih te prosječna životna dob (55 godina) hrvatskih specijalista prijete nedostatkom liječnika u Hrvatskoj, i već 2007. mogli bi se suočiti s ozbiljnim nedostatkom internista i kirurga, upozorio je zastupnik. Zadatak je strategije da pravodobnim planiranjem ne dođemo do takve situacije. Uravnotežen pristup bez novih socijalnih opterećenja i težište strategije na ranoj dijagnostici tumora i bolesti krvnih žila, potpuno besplatna lista lijekova (A) te naglasak na potrebi rasterećenja državnog proračuna daju posebnu težinu ovoj strategiji i Bućan kaže da će zato glasovati da se ona prihvati.

Ruža Lelić (HDZ) posebno podržava stavljanja naglaska ovog dokumenta na primarnu zdravstvenu zaštitu, a napose na preventivu i promotivne aktivnosti. Primarna zdravstvena zaštita je jedan čuvar ulaza u zdravstveni sustav, a dobro organizirana i učinkovita trebala bi riješiti postavljen cilj - 80% svih zdravstvenih potreba. Drago joj je što se dom zdravlja definira kao središnja institucija institucionalnog oblika primarne zdravstvene zaštite. Hrvatskoj je potrebna jedinstvena zdravstvena politika, a ova je strategija pripremljena s tom svrhom i nije zacementirana jer se s vremenom nadopunjuje i mijenja. Uz to, potrebna nam je i preventivna medicina i samoodgovornost za zdravlje kao temelj zdravstvene zaštite, zaključila je zastupnica.

A dr. sc. **Marko Turić (HDZ)** naglasio je značaj jačanja preventivnih aktivnosti u zdravstvu, napose kada su u pitanju zloćudne bolesti. Predložena nacionalna strategija razvitka zdravstva veoma je pozitivna.

Tri važne postavke

Rasprava o predloženom Vladinom dokumentu mora početi od činjeničnog stanja tj. od toga što hrvatski građani misle o našem zdravstvu, upozorio je **Pero Kovačević (HSP)**. Prisjetio se jednog istraživanja javnog mišljenja u kojem je 51 posto hrvatskih građana izrazilo nezadovoljstvo sadašnjim zdravstvenim sustavom, 43 posto njih smatra da je zadnjih par godina sustav sve gori, 38% misli da je jednako loš kao što je bio, a samo 17% drži da se na tom planu nešto radi. Građani također misle da se s reformom zdravstva kreće samo radi novca i ušteda, ali su spremni platiti i više da bi dobili kvalitetniju uslugu, a to znači nove lijekove i terapiju, bolje opremljene bolnice i kraće vrijeme čekanja na dijagnostičku pretragu. Iz ankete pozitivno je to što naši građani vjeruju u kvalitetu našega zdravstvenog sustava i zdravstvenih djelatnika. Očito je da se ide na prevalljivanje svih troškova i dugovanja na teret pacijenata. S druge strane država bi trebala imati mehanizme da ubere prihode koji joj pripadaju kako bi napunila svoj proračun (siva ekonomija itd.).

Ivan Jurkin (HDZ) priznaje da je u stalnom sukobu između potreba, zahtjeva i mogućnosti. Kada želi riješiti neki problem u zdravstvu, a nalazi se pred ograničenim iznosom sredstava problem pokušava riješiti povećanjem tog iznosa ili naprosto racionalizacijom korištenja postojećeg iznosa sredstava. Prevede li se to na predloženu strategiju tada treba povećati bruto nacionalni dohodak, pa tek onda krenuti s racionalizacijom, odnosno razumnim trošenjem novca, ali ne i restrikcijom.

Ova strategija polazi od činjenice da je učinjena snimka stanja koja je pokazala ne samo dobar temelj sustava zdravstva nego i manjkavosti koji traži izmjenu tog sustava, rekao je **Stjepan Bačić (HDZ)**. Predložena strategija osmislila je razvoj zdravstva u idućih pet godina, a sve se, kaže, bazira na tri ključne stvari - na preventivi, podizanju učinkovitosti sustava i na njegovoj održivosti. Te tri važne postavke dobro su postav-

ljene u predloženoj strategiji i zato će je podržati. Glede preventive podsjetio je na akciju koja je počela pred više od 30 godina (otkrivanje raka grla materice), u tijeku je akcija ranog otkrivanja karcinoma dojke, a za iduću godinu se priprema akcija ranog otkrivanja raka debelog crijeva. Vezano za učinkovitost sustava, drži da je bitno da se cijeli sustav već jedanput informatizacijski poveže kako bi se na temelju dobivenih podataka na vrijeme detektirale maligne bolesti, uopće bolesti koje pokazuju tendenciju rasta i na njih reagiralo. Posljednja u ovom nizu ključnih stvari u ovom dokumentu je održivost sustava tj. kako ga održati da ne uđe u financijski kolaps. Dosad smo prošli nekoliko faza plaćanja usluga, a sada već treba razmišljati o drugačijem načinu plaćanja jer tzv. sistem plaćanja kroz glavarinu nije dobar. Bačić naglašava da Hrvatska ima primjeren broj bolnica i bolesničkih postelja ali treba utvrditi drugi pristup bolesniku - veći dio bolesnika valja obraditi poliklinički, a kroz jednodnevnu kirurgiju, odnosno dnevnu bolnicu riješiti što više problema. U pokušaju održivosti sustava vrlo je važno HZZO koji je sada u državnom proračunu postaviti kao samostalnu ustanovu kao što je to svugdje u svijetu. Važno je i pojačati razinu odgovornosti samih bolesnika, odnosno osiguranika tako da čuvaju svoje zdravlje, a zatim svih ostalih u tom nizu u sklopu zdravstvenih ustanova od liječnika primarne zdravstvene zaštite preko specijalista do šefova odjela i samog ravnatelja bolnice.

Urušavanje zdravstvenog sustava

Svjedoci smo da se ovih dana počeo urušavati cijeli zdravstveni sustav, a vladajući se ne mogu dogovoriti tko je za takvo stanje kriv, rekla je **Jagoda Martić (SDP)**. Umjesto smislenog i sustavnog rješavanja problema u zdravstvu Vlada podržava status quo, a Prijedlog nacionalne strategije daleko je od toga da se može nazvati opsežnom i dubokom reformom sustava zdravstva. Ova je strategija sukus dobrih želja i namjere da se

postojeće stanje, koje bez sumnje loše, promijeni, ali kako će se ta promjene realizirati i nije baš sasvim jasno. Posebna se pozornost u strategiji posvećuje primarnoj zdravstvenoj zaštiti koja je prepuštena sama sebi kroz privatizaciju i raspuštanje domova zdravlja, rascjepkana u niz malih nepovezanih jedinica. Domoivi zdravlja ostali su bez nužne medicinske i dijagnostičke opreme i primarna zdravstvena zaštita doslovno se pretvorila u servis pisanja receptata ili uputnica za polikliničko specijalističke preglede. Umjesto da bude okosnica cjelokupnog zdravstvenog sustava opća obiteljska medicina postala je pasivna zdravstvena djelatnost. Zastupnica kaže da je privatizacija primarne zdravstvene zaštite kroz sustav zakupa jedno od temeljnih problema kojeg valja riješiti kako bi primarna zdravstvena zaštita mogla riješiti 70 do 80 posto svih zdravstvenih potreba populacije. U ovoj strategiji nije predviđeno da se taj pogrešan korak u primarnoj zdravstvenoj zaštiti na bilo koji način ispravi, ustrajna je Martić. S ciljem rastećenja pritiska na kliničke bolnice (na području od Šibenika do Dubrovnika tek je jedna takva) trebalo bi težiti jačanju uloge pojedinih domova zdravlja, npose uvjete da podignu razinu medicinske usluge na viši nivo (npr. domovi zdravlja u Sinju, Makarskoj i Imotskom). Dugoročno razvoj tih domova zdravlja treba usmjeriti prema komunalnim bolnicama. Tako bi se postigla kvalitetnija mreža zdravstvenih ustanova, a dostupnost zdravstvenih usluga za svakog pojedinca bila bi puno bolja.

Nedostaje socijalna nota

Budući da je zdravstvo, uz mirovinsko osiguranje, veliki generator deficita državnog proračuna, nema sumnje da ovaj sustav treba reformirati, vodeći računa o tome da zdravstvene usluge svima budu dostupne, kaže **Dragica Zgrebec (SDP)**. Međutim, u predloženom dokumentu, koji je gotovo u istom obliku prije kratkog vremena bio na raspravi kao prethodno čitanje, ne daju se odgovori na to (dobili smo samo okvir bez slike).

Podsjetila je na to da je Memorandum koji je Hrvatska potpisala s MMF-om utvrđena naša obveza da moramo smanjiti zdravstvene troškove u proračunu, odnosno povećati participacije ili tzv. privatnu potrošnju u zdravstvu. U uvjetima kad Hrvatska ostvaruje BDP od 7 tisuća eura po stanovniku, kad su prosječne mirovine oko tisuću 800 kuna, a prosječna plaća ispod 5 tisuća kuna, neodgovorno je govoriti o potrebi povećanja privatne potrošnje, kaže zastupnica (doista ne možemo reći da ova Strategija ima socijalnu notu).

Uzrok problema vidi i u tome što su devedesetih godina opće bolnice prenesene u vlasništvo regionalne samouprave, koja ima skromne financijske mogućnosti pa nije u stanju održavati sustav. Budući da je tada ukinuta i amortizacija neke bolnice gotovo do 2000. godine nisu imale nikakve mogućnosti nabave opreme /npr. čakovečka Opća bolnica je u razdoblju do 96. do 2000. za tu namjenu iz državnog proračuna dobila sramotnih 80 tisuća kuna).

Najbolji dokaz da je ovaj dokument u jednom dijelu ispolitiziran je činjenica da se, kad je riječ o financiranju, ponovno vraćamo na ono što je bilo prije šest godina, tvrdi zastupnica. Istodobno se ništa ne kaže o 2005. godini, ni o tome kako će se ubuduće financirati povećani troškovi u zdravstvu (npr. o gospodarskom rastu koji bi mogao pokriti te izdatke). Budući da je zadnje dvije godine BDP u padu, a ni u projekcijama nisu zacrtane više stope rasta, doista nema drugog rješenja nego spomenute troškove kompenzirati smanjenjem usluga ili povećavanjem participacija građana.

Jedino rješenje povećanje gospodarskog rasta

Bilo bi daleko lakše raspravljati o ovom dokumentu da sadrži i prijedloge za razrješenje sadašnje financijske krize u zdravstvu, primijetio je **Slavko Linić (SDP)**. Zašto ne otvorimo temu je li doprinos u Hrvatskoj održiva teza za financiranje zdravstva, s obzirom na niske plaće zaposlenih koji financiraju

oko 80 posto troškova zdravstvene zaštite? Europska komisija nam prigovara da imamo preveliko učešće zdravstvenih troškova u bruto nacionalnom dohotku (8,5 do 9, a u pojedinim godinama i blizu 10 posto), ali to je zato što je naš nacionalni dohodak prenizak, tvrdi zastupnik. Stoga bismo trebali razgovarati o tome kako stopu gospodarskog rasta podići iznad 6 posto jer jedino razvoj može riješiti i problem zdravstva, (u Strategiji o tome nema ni riječi a ni ministar nije ukazao na taj problem). Evidentno je -kaže- da zaostajemo za Europom kad je riječ o ulaganjima u taj sektor, ali bez rasta BDP-a uvijek ćemo biti deficitarni na tom planu. Standard građana je prenizak da bismo ih još opterećivali s dodatnim financiranjem zdravstvenih troškova (to neće biti moguće dok god od jedne plaće ne bude mogla živjeti četveročlana obitelj).

Pisci strategije uglavnom se bave periodom 2000 - 2003., a ne razdobljem aktualne vlasti. To znači da želimo ovaj dokument pretvoriti u politički, odnosno poslati političke poruke i naći opravdanja za neuspjeh u protekle tri godine.

Nema sumnje da milijun i 350 zaposlenih ne može držati teret zdravstva na svojim leđima ali to je model koji smo naslijedili, kaže **Stjepan Bačić**. U ovoj Strategiji naznačili smo put prema modelu suplaćanja, koji postoji svuda u Europi, ali to ne mora biti realizirano iduće godine. Možda se može razmotriti i mogućnost da se dio nedostajućih sredstava namakne iz poreza, pa se ovo suplaćanje može odgoditi za neko drugo razdoblje, kad tržišne mogućnosti našeg društva budu drugačije. Evidentno je da će porezi na imovinu sve više trebati preuzimati ulogu financiranja zdravstva, složio se Linić.

Poboljšati kvalitetu zdravstvene skrbi

Razočarana sam kad oporba opisuje stanje u zdravstvu katastrofičnim, jer pacijenti dobivaju potpunu zdravstvenu zaštitu i lijekove, a zdravstveni djelatnici plaće, izjavila je **Karmela Caparin (HDZ)**. Nema niti jedne zemlje koja

svojim građanima može osigurati zdravstvenu zaštitu sukladno mogućnostima suvremene medicine. Podržavamo ovaj dokument jer usmjerava u kojem pravcu se mora provoditi opsežna reforma u našem zdravstvu (prethodno će se snimiti zdravstveno stanje populacije te odrediti ciljevi, mjere i rokovi). Oko toga bismo trebali postići konsenzus, odnosno pronaći zajednički pristup, da bismo utvrdili gdje su problemi i racionalizirali sve što je moguće u tom sustavu. Svjesni smo neracionalne organizacije, loše kontrole kvalitete rada, dugogodišnjeg nekontroliranog rasta potrošnje, itd. Jasno nam je da hrvatsko gospodarstvo i državni proračun ne mogu podnijeti veće bolničke limite, iako smo naslijedili veliki broj bolničkih kreveta, šaroliku unutarnju organizaciju bolnica, a posebno zabrinjava povećanje broja bolesnika upućenih u specijalističku konzilijarnu službu (za 30 posto), dok se istodobno smanjuje broj sistematskih preventivnih pregleda (za 70 posto). Osim toga, u bolnicama nailazimo na nepovoljnu strukturu zaposlenika. Imamo previše nemedicinskog osoblja, ali zato nedostaju internisti, kirurzi, timovi opće obiteljske medicine, pedijatrijski i ginekološki timovi, te oko 12 tisuća medicinskih sestara. Rješenje za poboljšanje tog stanja vidimo u ovoj Strategiji, čiji je cilj i teritorijalna pristupačnost zdravstvene zaštite, te unapređenje hitne medicinske pomoći, dakako, uz primarnu zdravstvenu zaštitu. Iz dokumenta je vidljivo da ćemo u sljedećem razdoblju morati uskladiti liječničke specijalizacije te njihovu verifikaciju s onima u EU (mali broj ih ima certifikat tzv. europskog liječnika).

Za pohvalu je prijedlog da se 80 posto medicinskih slučajeva rješava u primarnoj zdravstvenoj skrbi, ali to nije moguće bez dodatne edukacije i opreme, napominje zastupnica. Reforma i racionalizacija u ovom sektoru jedina su mogućnost da se u uvjetima skupe medicine svim građanima pod jednakim uvjetima osigura što bolja zdravstvena zaštita, u okviru raspoloživih sredstava. U svijetu se sve više govori i o razini kvalitete zdravstvene skrbi, zbog

čega se uvode i instrumenti za njeno poboljšanje (npr. akreditacije). Po riječima zastupnice ne smije se zanemariti ni obveza svakog čovjeka da brine o vlastitom zdravlju (prehrana, fizičke aktivnosti, izbjegavanje ovisnosti, itd.)

Više ulagati u preventivne programe

Nezadovoljstvo zdravstvenim sustavom se često temelji na našim impresijama i neobjektivnim procjenama, primijetio je mr.sc. **Ivan Bagarić (HDZ)**. Citirao je izjavu poznatog međunarodnog stručnjaka koji u svojoj knjizi govori o tome da kakvoća medicinske skrbi pokazuje mnoge nedostatke čak i u razvijenim i bogatim zemljama). Primjerice, bivši predsjednik SAD-a Bill Clinton je na kraju svog mandata primio izvješće prema kojem opseg liječničkih pogrešaka koje su se mogle spriječiti postaje nacionalni problem epidemijskih razmjera. Procjenjuje se da je potkraj drugog tisućljeća u Velikoj Britaniji godišnje umiralo i do 400 ljudi zbog posljedica liječenja. Tvrdnju da se propusti događaju i najboljim sustavima potkrijepio je i konkretnim primjerom sudbine jednog pacijenta u Norveškoj. Čini se da naponi za poboljšanje kakvoće medicinske skrbi dosad nisu išli ukorak s napretkom medicine, konstatira zastupnik. Izrazio je zadovoljstvo što se u Strategiji naglašava potreba poboljšanja kvalitete medicinskog rada te sugestiju da se taj segment razradi na način da se osigura sustavan način praćenja te kvalitete. Hrvatska trenutno ne može izdvojiti za zdravstvo više od onoga koliko izdvaja, ali i s toliko novaca može pružiti kvalitetniju uslugu, racionalizirajući ta sredstva, i čekati bolje vrijeme, naglašava zastupnik.

Troškovi zdravstvene skrbi mogli bi se znatno reducirati unapređivanjem rane dijagnostike, a to se može postići jedino provođenjem preventivnih programa, napominje **Mirjana Brnadić**. Dakako, država ne može osigurati sredstva za prevenciju raka dojke za svu populaciju žena, ali zato lokalna samouprava i županijski zavodi za javno zdravstvo

mogu učiniti puno na realizaciji preventivnih programa. Ilustracije radi, spomenula je primjer Zavoda za javno zdravstvo Grada Zagreba koji provodi pokretu mamografiju, te zavode u Rijeci, Puli i Zadru koji imaju županijske programe prevencije raka dojke (s malo novaca mogu se napraviti dobri programi).

Odrediti realnije limite mjesečnih naknada

Po ocjeni **Željka Pavlica (MDS)** ponuđeni dokument ne nudi rješenje financijske krize u kojoj su se našle županijske i ostale bolnice, koje već godinama graju u dugovima. Do akumuliranja tih dugova došlo je zbog nepodmirenih potraživanja od HZZO-a, i nerealnih mjesečnih limita sredstava za rad. Primjerice, ukupna dugovanja županijske bolnice u Čakovcu iznose oko 28 mln. kuna, dok od HZZO-a potražuje 22 mln. kuna. U Zakonu o zdravstvenom osiguranju stoji da će dugove bolnica morati preuzeti županije, no to nije izvedivo jer bi onda one došle u blokadu. Sustav svakako treba decentralizirati, te odrediti realnije limite mjesečnih naknada koje dobivaju županijske bolnice, kaže zastupnik.

Sredstva koja se ulažu u prevenciju nisu ni približno dovoljna da bi naši ljudi postali svjesni toga da moraju skrbiti o svom zdravlju, napominje dalje. Programi prevencije su uglavnom usmjereni na rano otkrivanje različitih vrsta karcinoma, iako su na prvom mjestu po smrtnosti u naš bolesti srca i krvožilnog sustava. Stoga bi trebalo više promovirati zdrav način života i poseban program Ministarstva posvetiti zdravstveno-preventivnim tjelesnim aktivnostima. U tom kontekstu spomenuo je primjer udruga "Sport za sve" koja u Međimurskoj županiji, u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo aktivno promovira i organizira takve aktivnosti, ali nema potrebnu financijsku podršku.

Dr.sc. **Miljenko Dorić (HNS)** se slaže s ministrovom tvrdnjom koji je ustvrdio da je Republika Hrvatska najbliža europskim standardima u oblasti zdravstva i osnovnog obrazova-

nja. Smatra da je to zato što te sustave nismo uspjeli dovoljno reformirati, nego se još uvijek baziraju na kvalitetnim temeljima na kojima su stajali nekoliko desetljeća. Izrazio je zadovoljstvo što Vlada predlaže da se ide u razvoj 4 akademske bolnice. Ta četiri sustava izvrsnosti trebala bi građanima u svim dijelovima Hrvatske omogućiti pristup istovrsnim, kvalitetnim i visokodiferenciranim zdravstvenim ustanovama. To je odličan model koji prakticiraju i mnoge druge zemlje (npr. Nizozemska), ali pitanje je možemo li ga mi, u ovakvom gospodarskom okruženju i realizirati. Istina, cijena rada naših liječnika je niska, požrtvornost medicinskog osoblja u bolnicama je izuzetna, ali time se ne može u cijelosti kompenzirati nedostatak novca. Ni uvođenje smjenskog rada nije trajno rješenje (time ćemo samo racionalizirati dio sustava), tvrdi zastupnik. Dijagnostika, pa i dobar dio terapije, bazira se na kvalitetnim, izuzetno skupim aparatima, za koje treba izdvajati velika sredstva. Problemi zdravstva ne mogu se riješiti ni radikalnom decentralizacijom, jer to je samo "pretakanje iz šupljeg u prazno", kaže Dorić. Strategija u bilo kojem području društvenih djelatnosti mora se naslanjati na strategiju gospodarskog razvoja. To znači da treba povećati proizvodnju, konkurentnost, izvoz, bruto društveni proizvod, a s povećanjem standarda moći će se povećati i standard u zdravstvu. Svaka strategija razvitka zdravstva u ovakvim uvjetima nije ništa drugo doli strategija preživljavanja.

Troškove znanstvenih projekata odvojiti od zdravstvenog sustava

Teško je glasati za ovakav dokument koji nije dovoljno izdiskutiran, isproblematiziran i nije prihvatljiv za većinu hrvatskih građana, izjavio je **Silvano Hrelja (HSU)**. U prvom redu dvodnevna radionica koja je na tu temu održana u resornom Ministarstvu ne može se smatrati javnom raspravom (trebalo

je organizirati tribine po županijama), a upitna je i suglasnost socijalnih partnera. Osim toga, Nacionalna strategija nedovoljno uvažava povećane potrebe građana za zdravstvenom zaštitom zbog posljedica rata i tranzicijskog stresa izazvanog privatizacijom (povećanje nezaposlenosti, strah od gubitka radnog mjesta, sklapanje ugovora o radu, isključivo na određeno vrijeme, itd.).

Osnovni je preduvjet za provođenje tog dokumenta sanacija i racionalizacija financiranja zdravstvenih ustanova, u prvom redu bolničkog sustava, naglašava zastupnik. Međutim, u materijalu nema podataka ni kritičkih analiza provedenih zdravstvenih reformi do 2000. godine i nakon toga, za koje je utrošen silan novac, kao ni ocjene pilot projekta u Koprivničko-križevačkoj županiji iz razdoblja 2000. do 2004. Nedostaju i podaci o investicijskim ulaganjima i kapitalnim projektima u toj oblasti. Teritorijalna rasprostranjenost Hrvatske je dodatna otežavajuća okolnost koju treba uzeti u obzir. Otvara se i pitanje korupcije u zdravstvu, o čemu u ovom dokumentu nema ni riječi, iako je u Nacionalnoj strategiji borbe protiv korupcije upravo ta djelatnost na visokom mjestu. Sustav zdravstva neće spasiti ni dvije liste lijekova i racionalizacija troškova po toj osnovi, kao što to nisu učinile ni administrativne pristojbe. Ni sustav imovinskog cenzusa ne može biti rješenje svih problema (kod uvođenja tog instituta moramo biti oprezni, da se ne naprave nove nepravde)-upozorava zastupnik. Osobno se zalaže za uvođenje socijalne kartice, ali treba precizirati koji je parametri određuju. Po njegovom mišljenju dopunsko zdravstveno osiguranje mora pokrivati i troškove lijekova te ostati neprofitno i solidarno.

Zanj nema nikakve dvojbe da je reforma zdravstva potrebna, kao i strategija dugoročnog razvoja tog sektora, ali reforma sukladna potrebama građana i stvarnim prioritetima. Spomenimo i njegovu sugestiju da se razdvoje stvarni troškovi zdravstvenog sustava od troškova znanstvenih projekata, a ne da se sve to financira iz doprinosa za zdravstvo.

Strategija u koliziji sa Zakonom o lokalnoj samoupravi

Zdravlje je najvažniji preduvjet za kvalitetno funkcioniranje društva u cjelini, naglašava **Biserka Perman (SDP)**. To znači da sustav javnog zdravstva treba reorganizirati prije svega zbog životnih potreba građana Hrvatske, a ne samo zbog prilagodbe zakonodavstvu EU. U nastavku je upozorila na to da je ova Strategija, u kojoj sve staje na razini županije, u koliziji s noveliranim Zakonom o lokalnoj i područnoj samoupravi, koji velikim gradovima omogućava osnivanje ustanova u primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Ilustracije radi, spomenula je slučaj Grada Rijeke koji nije mogao otvoriti polikliniku za zaštitu zlostavljane djece, po uzoru na onu zagrebačku, jer nema status županije.

Njena je zamjerka i da se u sustavu primarne zdravstvene zaštite ne spominje patronažna služba, te da si većina stanovnika ne može priuštiti skupe originalne lijekove, pa su prisiljeni konzumirati supstitute koji su nerijetko neučinkoviti. Smatra neprihvatljivim da Ministarstvo određuje koliko se može trošiti u bolnicama, dok županije koje su odgovorne za njihovo financiranje ne mogu utjecati na sustav funkcioniranja. Nadalje, nisu jasno definirana prava pacijenta, odnosno nije određen broj recepata, uputnica i dr. nego će to pravilnikom odrediti ministar, ovisno o raspoloživim sredstvima. Drugim riječima, zdravlje postaje luksuzna roba, pa bi trebalo osmisliti sustav solidarnosti (zdravima, posebice onima s većim primanjima, povećati izdvajanje za zdravstvo).

Sustav integrirane zdravstvene zaštite kakav se predlaže nije ništa novo, jer smo to imali još pred tridesetak godina, tvrdi zastupnica. Dobro je da se ponovno vraćamo na to, ali pitanje je kako postići da se 80 posto zdravstvenih problema građana rješava u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (bit će potrebna nova ulaganja u opremu i edukaciju stručnog osoblja).

Preventiva - najjeftinija zdravstvena zaštita

Prevenција je svakako najjeftiniji dio zdravstvene zaštite, a nju se kroz ponudena rješenja praktično ne provodi, primijetila je u nastavku. Primjerice, Primorsko-goranska županija kreće s projektom kontinuiranog provođenja besplatnih mamografskih pregleda koji će se financirati iz proračuna županije i lokalnih jedinica (država za tu namjenu još nije dala ni kune, iako je dogovoreno da će sufinancirati trećinu troškova).

Na kraju je podsjetila na to da sportaši, čak i oni vrhunski, koji su izloženi velikim tjelesnim naporima, ni na koji način nisu uključeni u sustav zdravstvene zaštite (briga o njihovom zdravlju prepuštena je njima samima, klubovima, sportskim savezima ili obiteljima). Zbog svih tih nedostataka, kaže, ne može podržati predloženi dokument u ovakvom obliku.

Miroslav Korenika (SDP) je također izjavio da ne može podržati ovu Strategiju, jer u njoj nema jasnih pokazatelja o tome koliko novca Vlada, zajedno s osigurateljima, namjerava uložiti kroz HZZO za njenu provedbu, kao i provedbu popratnih zakona. Slaže se s tim da bez razvoja gospodarstva nema ni razvoja zdravstva. Po njegovom mišljenju županijske bolnice su se našle u nezavidnoj financijskoj situaciji zbog toga što se mjesečni limiti i decentralizirana sredstva dijele bez dovoljno jasnih kriterija. Primjerice, Varaždinska županija je lani po toj osnovi dobila nedostatnih 19 i pol milijuna kuna, dok su neke županije sličnog sastava i broja stanovnika prošle bolje (dobile su 5,6, pa i 10 milijuna kuna više). Napomenuo je da je zdravstvo na tom području prošle godine ostvarilo 26,5 mln. kuna gubitka, za koji posve sigurno nije isključivi krivac ravnatelj Opće bolnice Varaždin. U toj bolnici, kao i u specijalnim bolnicama u Klenovniku i Varaždinskim Toplicama, liječe se i pacijenti iz drugih dijelova Hrvatske. Kako će županija gdje je prosječna plaća 30 posto niža nego na razini Hrvatske, sanirati eventualne gubitke u svojoj bolnici, pita zastupnik.

Njegova je zamjerka i da se u ovom dokumentu ništa ili malo govori o specijalnim bolnicama ili budućim lječilištima, o medicini rada, o zaštiti zdravlja djece, napose školske, o provođenju zdravstvene zaštite na otocima, o tome koji profili medicinskog osoblja će raditi na hitnom prijemu u bolnicama, itd.

Činjenica je - kaže - da imamo manjak liječnika, napose specijalista (to se posebno odnosi na male bolnice u provinciji), a zbog nedostatka novca sve je teže dobiti nove ljude. Spomenuo je i stajalište Savjeta za zdravstvo SDP-a Varaždinske županije da bi liječnicima primarne zdravstvene zaštite trebalo povećati glavarine ili smanjiti broj pacijenata, kako bi mogli normalno poslovati. Preventiva nisu samo promidžbene akcije putem medija, nego treba jasno reći što država i HZZO mogu financirati kod preventivnih pregleda, napominje zastupnik. Po njegovom mišljenju nastojanje da građani u većoj mjeri sufinanciraju zdravstvene usluge ostat će prazno slovo na papiru, jer mnoge obitelji jedva preživljavaju (u takvim okolnostima smiješne su floskule o tome kako moraju voditi brigu o zdravoj prehrani).

Sadašnja situacija u kojoj HZZO utvrđuje prihode bolnicama, a županije su odgovorne za rashode je na rubu pameti, složio se **Damir Kajin (IDS)**. Naime, županije nisu u stanju skrbiti o općim bolnicama čiji godišnji prihodi dosižu ili čak premašuju njihove proračune. Prema tome, potrebne su korjenite promjene, prije svega glede decentralizacije lokalne samouprave, ili u najmanju ruku novog određivanja tih mjesečnih limita. S tim u svezi spomenuo je da Istarska županija ima čak 10 posto manji mjesečni limit od Varaždinske.

Potrebna suglasnost socijalnih partnera

Unatoč postojanju političke volje ne treba ići u reformu zdravstva bez suglasnosti socijalnih partnera, jer će posljedice eventualnih promašaja snositi bolesnici, upozorava **Ljubica Lalić (HSS)**. Točno je - kaže - da se u državama EU za zdravstvo izdvaja puno više nego u

Hrvatskoj, ali i primanja njihovih građana su daleko viša nego u nas. Evidentno je da mi, kao zakonodavna vlast, a ni Vlada kao izvršna vlast, nismo učinili dovoljno da se zarade naših građana približe onima u EU (veće plaće omogućile bi i povećanje doprinosa za zdravstveno osiguranje). Prebacivanjem troškove zdravstvenog sustava na građane, odnosno na pacijente, idemo linijom manjeg otpora, umjesto da državni aparat uspostavi financijsku disciplinu. Naime, mnogi građani u Hrvatskoj danas rade na crno, što znači da ne plaćaju doprinose, a dio ih prima plaću iz dva dijela (na onaj iznos koji dobivaju na ruke se također ne plaćaju doprinosi). Bilo bi mudro poticati građane i na plaćanje dopunskog zdravstvenog osiguranja, jer je i to jedan od izvora financiranja zdravstvenog sustava. Međutim, ako će i ti osiguranici plaćati razliku u cijeni lijekova i brojne druge stavke, neće biti motivirani da obnove police osiguranja.

U završnom osvrtu, u ime **Kluba zastupnika SDP-a, Nenad Stazić** je konstatirao da je Strategija razvitka zdravstva bez pratećih zakona "prazna priča", zbog čega je njegovi stranački kolege ne mogu prihvatiti. Zamjeraju Vladi da nudi ovaj dokument već u drugoj polovini mandata (dosad su lutali tražeći rješenja), ne navodeći odakle će se

namaknuti 6 mlrd. kuna, koliko godišnje nedostaje zdravstvenom sustavu. Umjesto dodatnih nameta na bolesne, nerijetko socijalno ugrožene građane, i uvode nja imovinskog cenzusa, uvedite porez na imovinu i taj novac preselite u zdravstvo, sugerirao je vladajućima.

Ispravljajući njegove navode, **Stjepan Bačić (HDZ)** je napomenuo da je na početku mandata ova Vlada najprije sanirala dugovanja od oko 3 mlrd. kuna, a zatim je uvela ozbiljniji pristup upravljanja zdravstvenim ustanovama (trend potrošnje u bolnicama, pa i potrošnja lijekova na recept osjetno su smanjeni). Nitko ne tvrdi da je u zdravstvenom sustavu sve idealno, već da on nije tako loš kakav se dojam stvara u javnosti. O tome najbolje svjedoči činjenica da je Svjetska zdravstvena organizacija naše zdravstvo uvrstila u grupu A, dakle na 35. mjesto, među zemlje koje su daleko bogatije od nas.

Reforma zdravstva kontinuiran proces

U završnoj riječi u ime predlagatelja **Ante Zvonimir Golem** je napomenuo da je reforma zdravstva kontinuirani proces čiji su ciljevi utvrđeni u dokumentu koji je Sabor donio još prije šest godina. Međutim, provođenje predviđenih

mjera bitno otežava nedostatak financijskih sredstava, što je i dovelo do zaustavljanja reforme 2000. godine. Koncept na kojem se temelji ova Strategija na tragu je nekih dosadašnjih promjena, a nudi i daljnja poboljšanja sustava. Financijska sredstva koja će trebati osigurati za provođenje predloženih mjera bit će prikazana u pratećim zakonskim i podzakonskim propisima čije donošenje predstoji.

Odgovarajući na pitanja zastupnika, rekao je da će na hitnim prijama u bolnicama raditi i liječnici hitne medicine, te da će se ići na promjenu načina financiranja bolničkih sustava po županijama, odnosno na financiranje putem dijagnostičko-terapijskog sustava (pilot-projekt je već u tijeku).

Izrazio je uvjerenje da će ovaj visoki Dom podržati ponudenu Strategiju, bar u onoj mjeri koliko su je stvarno podržali socijalni partneri, ali i svi koji su raspravljali o ovom dokumentu i svojim prijedlozima pridonijeli njegovoj kvaliteti.

Ishod rasprave - Hrvatski sabor je, većinom glasova nazočnih zastupnika (79 glasova "za", 23 "protiv" i 1 suzdržan) donio Nacionalnu strategiju razvitka zdravstva 2006 - 2011. u predloženom tekstu.

Đ.K.; J.Š.; M.Ko.

IZVJEŠĆE O PROVEDBI PLANA RAZMINIRANJA HRVATSKOG DRŽAVNOG PROSTORA I UTROŠENIM FINANCIJSKIM SREDSTVIMA ZA 2005. GODINU

Nepovoljni vremenski uvjeti onemogućili izvršenje plana

Zastupnici su većinom glasova usvojili predloženi Zaključak.

Prijedlog zaključka zastupnika Davorka Vidovića nije dobio potrebnu većinu.

Plan razminiranja hrvatskog državnog prostora za 2005. godinu izrađen je na temelju Zakona o razminiranju

kako osnova za izvršenje protumin-skog djelovanja u RH u 2005. godini.

O IZVJEŠĆU

Prijedlogom Plana razminiranja hrvatskog državnog prostora za 2005. definirane su slijedeće temeljne zadaće:

- pretraživanje MSP-a i razminiranjem zajednici vratiti na korištenje 32 km²
- ažurirati podatke vezane za MSP
- provodenjem općeg i projektnog izvida
- održavati obilježnost MSP-a
- usavršiti informacijski sustav koji će osim Hrvatskom centru za razminiranje koristiti i drugim korisnicima
- intenzivirati edukaciju stanovništva o opasnostima od mina i pomagati u provođenju pomoći žrtvama mina
- intenzivirati međunarodnu suradnju
- organizirati drugo međunarodno stručno savjetovanje "Humanitarno razminiranje 2005."

Plan razminiranja nije ostvaren u cijelosti zbog izrazito nepovoljnih vremenskih uvjeta tijekom veljače, travnja i kolovoza. Razminiranjem i pretraživanjem MSP-a zajednici je vraćena na uporabu površina od 27.180.633 m², što predstavlja ostvarenje od 84,9% u odnosu na Plan.

RADNA TIJELA

Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost podržao je iznijeto stajalište predstavnika Vlade RH, te ocjenjuje da je Izvješćem u cijelosti obuhvaćena provedba Plana razminiranja za 2005. godinu. Stoga je Odbor nakon provedene rasprave jednoglasno odlučio Hrvatskom saboru predložiti prihvaćanje Izvješća o provedbi Plana razminiranja hrvatskog državnog prostora i utrošenim financijskim sredstvima za 2005. godinu.

RASPRAVA

Za razminiranje potrebno više zastupnika

U ime Kluba zastupnika HSS-a govorio je **Željko Ledinski (HSS)**.

Kazao je da Klub zastupnika HSS-a ovo Izvješće može primiti na znanje "a s obzirom na to koliko smo sredstava uložili u razminiranje bilo bi ga najbolje vratiti Vladi, jer ne možemo ostvariti cilj "Hrvatska bez mina 2010". Predložio je državnom tajniku da se za idući proračun pokuša predvidjeti više sredstava za razminiranje. Ukazao je i na problem miniranih šuma u RH koje predstavljaju specifičan eko sustav, te je ustvrdio da je potrebno primjenjivati i drugačije metode razminiranja, eko metode koje će omogućiti da se sa što manje sredstava veći dio prostora razminira.

U ime Kluba zastupnika HSP-a govorio je **Pero Kovačević (HSP)**. Kazao je kako je pozitivno to što su se prošle godine zakonski riješila većina statusnih pitanja pirotehničara, a to je problematika koja se rješava još od 1998. godine. Konstatirao je kako ovo Izvješće zabrinjava Klub zastupnika HSP-a, jer govori o neodgovornosti i nebrizi za problematiku koja je od posebne važnosti za RH i sve njene građane, a to je razminiranje. Upozorio je da je dinamika razminiranja spora, te da je pitanje stradavanja ljudi zabrinjavajuće.

U ime Kluba zastupnika HNS-a govorio je **Željko Kurtov (HNS)**. Kazao je kako je u Izvješću vidljivo da zadaće plana za 2005. godinu nisu ostvarene, odnosno ostvareno je 84,9% tog plana. Izdvojio je tri županije, a to su Dubrovačko-neretvanska, Virovitičko-podravska i Zadarska u kojima je plan razminiranja ispoštovan i više od 100%. Podsjetio je da poduzeća u vlasništvu države nisu uplatila predviđene novčane doprinose u svrhu razminiranja. Upozorio je da je potrebno uložiti napore za edukaciju oko ovog problema, a posebice napraviti više na planu obilježavanja minskih polja. Zaključio je riječima "nismo zadovoljni cjelokupnim ispunjenjem plana od 84,9%, što mislim da je neprihvatljivo i da bi netko zbog toga trebao odgovarati ili dati dobro objašnjenje zašto se to desilo".

Slab odaziv donatora

U ime Kluba zastupnika HDZ-a govorio je **Josip Đakić (HDZ)**. Upozorio je na slab odaziv po pitanju doniranja novčanih sredstava za razminiranje, posebice domaćih subjekata. "Bez uključivanja svih subjekata u RH sigurno nećemo moći napraviti ništa konkretno" kazao je Đakić. Klub zastupnika HDZ-a podržava ovo Izvješće i apelira na sve donatore, državne tvrtke i privrednike u RH da se uključe u sufinanciranje razminiranja RH.

U ime Kluba nezavisnih zastupnika govorio je **Vladimir Šišljagić (nezavisni)**. Klub nezavisnih zastupnika smatra da plan razminiranja RH nije ambiciozan, te da je ispod svake dopuštene razine s obzirom na prostor miniranog teritorija. "Kod slijedećeg donošenja proračuna ne možemo prihvatiti da se minimum sredstava izdvaja za razminiranje, s obzirom na to da znamo koliko velik problem to predstavlja". Kazao je kako financijski pokazatelji jasno ukazuju da država nedovoljno skrbi o osiguranju financijskih sredstava kako bi se razriješio problem razminiranja. Šišljagić je u nastavku upozorio na nedopustivo sporu dinamiku razminiranja, kojom bi Hrvatska bila očišćena od mina tek za 43 godine. "Problem ne mogu riješiti javna poduzeća, jedinice lokalne i područne samouprave, odgovornost prije svega leži na državi i na sustavnom pristupu razminiranju cjelokupnog državnog teritorija". Klub nezavisnih zastupnika primit će Izvješće na znanje.

U ime Kluba zastupnika SDP-a govorio je **Davorko Vidović (SDP)**. Kazao je "da činjenica da u Hrvatskoj u ovom trenutku imamo tisuću 174 kvadratna kilometra minski sumnjivog prostora, a godišnje razminiramo 27 kvadratnih kilometra govori da smo neozbiljni". Strategija razminiranja Hrvatske do 2010. je apsolutno neostvariva. "Mi u ovom trenutku nemamo validan dokument, niti strategiju razminiranja Hrvatske koja bi respektirala stvarne financijske potrebe i mogućnosti da se u nekom doglednom vremenu minski problem riješi". Vidović je podsjetio na Zaklju-

čak koji je predložio Hrvatskom saboru, kojim se obvezuje sadašnja Vlada i vlade u budućnosti, da osiguraju 0,5% proračunskih sredstava za troškove razminiranja sve dok cjelokupni prostor Hrvatske ne bude razminiran. Trenutno se iz državnog proračuna izdvaja 0,17% za razminiranje, što iznosi oko 150 milijuna kuna. Povećanje na 0,5% osiguralo bi oko 450 milijuna kuna za razminiranje, tako da bi se skratilo razdoblje razminiranja sa 43 godine na 12 ili 13 godina.

Usljedila je pojedinačna rasprava.

Vladimir Štengl (HDZ) također smatra da su sredstva za razminiranje nedostatna, te da će proći dugi period dok ne dođe do potpunog razminiranja. "Nadaj-

mo se da će se situacija mijenjati, te da će razminiranje ići bržim tempom". Kao izuzetnu naglasio je suradnju Hrvatskog centra za razminiranje i jedinica lokalne i regionalne samouprave.

Nezadovoljavajuća dinamika

Pero Kovačević (HSP) još jednom je upozorio da dinamika razminiranja nije zadovoljavajuća, te da se moraju iznaći mogućnosti da Hrvatska godišnje daleko više izdvaja za navedeni problem.

Mato Gavran (SDP) kazao je kako generalno nitko ne može biti zadovoljan stanjem i brzinom kojom se Hrvatska oslobađa od mina. Kruci-

jalno pitanje je tražiti modele kako bi se RH što prije oslobodila od mina. Gavran je kazao kako očekuje primarno od resornog ministarstva i Vlade da planiraju dostatna sredstva u Državnom proračunu za razminiranje. U nastavku je rekao kako se zalaže za novu Nacionalnu strategiju "Hrvatska bez mina".

Ovime je zaključena rasprava.

Zastupnici su sa 84 glasa "za", 4 "suzdržana" i 3 "protiv" usvojili Zaključak kojim se prihvaća Izvješće o provedbi Plana razminiranja hrvatskog državnog prostora i utrošnim financijskim sredstvima za 2005. godinu.

I.Č.

INTERPELACIJA O ODGOVORNOSTI VLADE REPUBLIKE HRVATSKE ZA STANJE DRUŠTVA "VJESNIK" D.D. I "VJESNIK NAKLADA" D.O.O.

Odgovornost za poslovne rezultate "Vjesnika"

Zastupnici Hrvatskog sabora su većinom glasova prihvatili Zaključak da se odbija Interpelacija o odgovornosti Vlade Republike Hrvatske za stanje društva "Vjesnik" d.d. i "Vjesnik Naklada" d.o.o. Interpelaciju je podnio Klub zastupnika SDP-a.

O PRIJEDLOGU

"Vjesnik" d.d. i Vladina politika

Interpelaciju je dodatno obrazložio zastupnik **Antun Vujić (SDP)**. Naglasio je da zastupnici podnositelji interpelacije smatraju da je potrebno otvoriti raspravu o Vladinoj politici i odlukama u vezi s negativnim poslovnim rezultatima i teškim financijskim stanjem "Vjesnika" d.d. i "Vjesnik Naklada" d.o.o., kao i zbog jednostra-

ne i stranački uvjetovane uređivačke politike dnevnih novina "Vjesnik" u državnom vlasništvu jer Vlada RH u svom radu bitno odstupa od stajališta i utvrđene politike iznijete u programu Vlade. U sklopu interpelacije Klub zastupnika SDP-a predlaže Hrvatskom saboru da donese dva zaključka kojima bi obvezao Vladu Republike Hrvatske da u roku od 60 dana podnese cjelovito izvješće o stanju, perspektivama i daljnjoj sudbini ovih dviju tvrtki, te da u istom roku uskladi način upravljanja tvrtkama "Vjesnik" d.d. i "Vjesnik Naklada" d.o.o. sa Zakonom o medijima i drugim propisima koji štite neovisnost, raznovrsnost i pluralizam medija te da o tome izvijesti Sabor.

MIŠLJENJE VLADE

Potpredsjednik Vlade **Damir Polančec** obrazložio je Izvješće Vlade RH iz

kojeg je posebno istaknuo stav Vlade da je "Vjesnik" institucija koja ima svoju povijesnu, medijsku i javnu vrijednost, te da ga treba spasiti i kapitalizirati. Troškovi izdana lista "Vjesnik" znatno su veći od ukupnih prihoda koji se ostvaruju prodajom lista i oglasnog prostora, i to od 1990. godine do danas, te se uvijek na određene načine subvencionirao. Intencija Vlade jest da se prokušanim modelom spajanja "Vjesnika" i "Oglasnika javne nabave" pokuša osigurati opstojnost obaju listova. Uprava "Narodnih novina" u kojima se objavljuje "Oglasnik javne nabave" suglasna je s ovim prijedlogom, a u ovom trenutku se vodi rasprava unutar Nadzornog odbora o ovom konceptu. Potpredsjednik Vlade je nadalje, opovrgnuo navode o samovoljnom postavljanju glavnih urednika i netransparentnosti programskih osnova kao neutemeljene.

RADNA TIJELA

Odbor za informiranje, informatizaciju i medije nije donio odluku o Interpelaciji jer su mišljenja članova ostala podijeljena (4 glasa "za" i 4 glasa "protiv").

RASPRAVA

Cjelovito izvješće već dobiveno

U ime **Kluba zastupnika HDZ-a** govorio je zastupnik **Dražen Bošnjaković (HDZ)**. Naglasio je da Klub zastupnika HDZ-a smatra da je Vlada svojim detaljnim odgovorom na ovu interpelaciju zapravo ispunila njen prvi zahtjev o davanju cjelovitog izvješća, a što se tiče poslovanje "Vjesnika" ono je, prema mišljenju Kluba, već usuglašeno sa Zakonom o

medijima. Podržavši izvješće Vlade, zaključio je da se nada da će građani i ubuduće imati pristup istinitim i objektivnim informacijama, te kvalitetnom novinarstvu kakvo je zastupljeno u "Vjesniku".

Zastupnik **Nenad Stazić (SDP)** govorio je u ime **Kluba zastupnika SDP-a**. Naglasio je kako je intencija ove Interpelacije pogrešno shvaćena, SDP smatra da "Vjesnik" mora ostati u vlasništvu države, no upitna je njegova uređivačka politika koja, prema riječima zastupnika, potpuno nekritički prati poteze ove Vlade. Osiguravanje njegove financijske neovisnosti uključivanjem u list Oglasnika javne nabave, zastupnik je ocijenio kao neprimjereno rješenje za ovakvo glasilo.

U pojedinačnoj raspravi govorio je zastupnik **Andrija Hebrang (HDZ)** koji je, još jednom obrazloživši stavove

ve svog Kluba zastupnika, zaključio da ovu interpelaciju treba odbaciti kao neutemeljenu.

Zastupnik **Josip Leko (SDP)** ocijenio je da postoji nerazmjer između onog za što se zalaže Vlada i Klub zastupnika HDZ-a od ocjene stanja u kojem se list "Vjesnik" nalazi, te je još jednom upozorio na njegovo loše financijsko poslovanje i pristranost u uređivačkoj politici.

Završni osvrt dali su potpredsjednik Vlade **Damir Polančec** i u ime predlagача zastupnik **Antun Vujčić (SDP)**.

Zastupnici Hrvatskog sabora su većinom glasova, sa 66 glasova "za", 2 "suzdržana" i 18 "protiv", prihvatili Zaključak da se odbija Interpelacija o odgovornosti Vlade Republike Hrvatske za stanje društva "Vjesnik" d.d. i "Vjesnik Naklada" d.o.o.

A. F.

PRIJEDLOG ZAKLJUČKA KOJIM SE VLADA REPUBLIKE HRVATSKE OBVEZUJE NA PODNOŠENJE DETALJNOG IZVJEŠĆA O POLITICI KOJU DONOŠENJEM, ODNOSNO NE DONOŠENJEM POJEDINIH PODZAKONSKIH AKATA PROVODI

Na 20. sjednici Hrvatskog sabora zastupnici nisu prihvatili **Prijedlog zaključka kojim se Vlada RH obvezuje na podnošenje detaljnog izvješća o politici koju donošenjem, odnosno nedonošenjem pojedinih podzakonskih akata provodi, zbog razloga navedenih u mišljenju Vlade (predlagatelj - Klub zastupnika HSS-a)**.

Na potrebu za raspravom o ovoj temi Klub je ponukala Uredba Vlade RH o visini vodne naknade, donijeta 8. veljače 2006., i njezino oglašavanje na obvezu donošenja uredbe o prodaji poslovnog prostora u vlasništvu Republike Hrvatske, koju je Vlada trebala donijeti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zakupu poslovnog prostora (na snazi je od 30. studenoga 2006.). Sadržaj Uredbe o visini vodne naknade, a napose ne donošenje potonje uredbe nanosi izuzetno veliku štetu za sve investitore u Hrvatskoj, ocjenjuju u Klubu. Također smatraju da Vlada

ne može podzakonskim aktima donositi uredbe financijske naravi, posebice ukoliko su one teške nekoliko stotina milijuna kuna. Ta činjenica ukazuje da je uloga Hrvatskoga sabora u odnosu na izvršnu vlast zanemarena, s obzirom na to da su zakoni nedorečeni, pa podzakonskim aktima Vlada donosi suštinske odluke. Time se grubo krše odredbe Ustava, zaključuju u Klubu obrazlažući svoj prijedlog.

MIŠLJENJE VLADE

Vlada RH je predložila Hrvatskom saboru da ne prihvati **Prijedlog zaključka**. Nije, kaže, prihvatljiv navod da je sadržaj Uredbe o visini vodne naknade (odnosi se na Uredbu o visini vodnog doprinosa) izuzetno štetan za sve investitore u Republici Hrvatskoj jer će izazvati izostanak bilo kakvih investicija u Hrvatskoj i imati za posljedicu bespravnu gradnju, a takvo mišljenje potkrepljuje potanko objašnjavajući sadržaj donesene Uredbe. Jednako tako

nije prihvatljiv niti navod po kojem Vlada ne može podzakonskim aktima donositi odredbe financijske naravi.

RASPRAVA

Tek provedbeni propisi određuju pravi sadržaj zakona

U raspravi najprije je u ime predlagatelja mr. sc. **Božidar Pankretić (HSS)** dodatno pojasnio **Prijedlog Kluba**. Kao najviše zakonodavno tijelo Hrvatski sabor donosi zakone, ali se u najvećem broju slučajeva, temeljem ovlasti u određenim zakonima, tek provedbenim propisima i podzakonskim aktima koje donosi Vlada ili ministri određuje pravi sadržaj konkretnog zakona, a da Sabor na to nema utjecaja. Provedbenim se propisima određuju uvjeti, obveze i troškovi za građane, odnosno domet i težina primjene propisa koju Sabor ne može sagledati u trenutku donošenja

zakona. Parlament bi se stoga morao ozbiljno pozabaviti problemom provedbenih propisa koje temeljem ovlasti iz zakona financijske naravi donosi izvršna vlast i koji na određeni način izigravaju zakonodavca jer u trenutku donošenja zakona nije znao kakve će reperkusije biti u konačnici. U želji da Hrvatski sabor dobije na značenju Pankretić je pozvao zastupnike da prihvate Prijedlog zaključaka.

Klub zastupnika HSP-a, rekao je **Pero Kovačević**, pozdravlja pojavljivanje ove točke na dnevnom redu sjednice Sabora, a napose pokretanja pitanja u vezi sa zakonodavnim stamedom i nedorečenosti zakonskih propisa, te nonšalantnog odnosa Vlade i ministarstava na pravovremeno donošenje, odnosno uopće ne donošenje podzakonskih propisa. Naglašava, međutim, da je predlagatelj bio preblag u ocjeni stanja na ovom području pa je iskoristio priliku i osvrnuo se na neke probleme s tim u vezi svrstavajući ih u tri skupine. Prva se skupna problema odnosi na stamedo u donošenju zakonskih propisa (u sadašnjem sazivu Sabora više od 82 posto propisa doneseno je po hitnom postupku) u kojima nema simulacije njihove primjene, odnosno procjene kakve će pravne učinke neposredno proizvesti na području za koje se donose. Problem predstavljaju i zakoni koji nose oznaku P.Z.E. (usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a) koji su bukvalni prijevod direktiva i smjernica Unije, a kada

Vlada to shvati tada intervenira brojnim amandmanima. Treći problem predstavljaju prijelazne i završne odredbe vezane uz stupanje na snagu zakona i podzakonskih propisa i početak njihove primjene.

Klub zastupnika HNS-a će podržati ovaj Prijedlog zaključka jer smatra da je bilo krajnje vrijeme otvoriti raspravu o odnosu Vlade prema Parlamentu, posebice u dijelu zakonodavne regulative, rekao je **Dragutin Lesar**. Bilo bi dobro da Sabor dobije izvješće barem za prve dvije godine aktualnog mandata o tome koliko je provedbenih propisa propisanih zakonom doneseno u zakonom propisanom roku, a koliko ne. S tim u svezi spomenuo je Zakon o lokalnoj i regionalnoj samoupravi po kojem izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola više nije posao državne uprave nego regionalne samouprave i županija, ali dosad taj posao još nije prenesen na županije kao tijela regionalne samouprave. Zatim je nabrojio zaključke koje je samo lani i preklani donio Hrvatski sabor obvezujući Vladu da podnese izvješće, cjelovitu analizu ili predloži zakon, no ona to dosad nije učinila.

Željko Ledinski objasnio je zašto se **Klub zastupnika HSS-a** zalaže za usvajanje ovog Prijedloga zaključka te ustvrdio kako očekuje da će Vlada RH ubuduće na vrijeme donositi uredbe i odluke koje neće mijenjati smisao zakona. **Klub zastupnika IDS-a** će podržati prihvaćanje Prijedloga zaključaka,

naglasio je **Valter Poropat** te primijetio da činjenice ukazuju na zanemarenu ulogu Hrvatskoga sabora u odnosu na izvršnu vlast. Neki su zakoni neodređeni ili nedorečeni, a Vlada podzakonskim aktima donosi suštinske odluke i time krši odredbe Ustava.

U pojedinačnoj raspravi Prijedlog zaključaka dobio je potporu **Ljubice Lalić (HSS)**, mr. sc. **Zdenke Čuhnil (nezavisna, zastupnica češke i slovačke nacionalne manjine)** i **Jakše Marasovića (HNS)** upozoravajući do kojeg apsurdna se može dovesti pojedini zakon podzakonskim aktima i pravilnicima. Nakon državnog tajnika u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva **Hermana Sušnika** koji je prenio mišljenje Vlade o Prijedlogu zaključka, završnu riječ imao je predstavnik predlagatelja mr. sc. **Božidar Pankretić**. Nije sporno, kaže, što Vlada RH ima zakonsku mogućnost donositi uredbe i ministri podzakonske akte, ali je Hrvatski sabor barem zavrjedio izvješće zatraženo kroz Prijedlog zaključaka Kluba zastupnika HSS-a.

Sa 75 glasova "za" i 15 "protiv" zastupnici Hrvatskoga sabora nisu prihvatili Prijedlog zaključka kojim se Vlada RH obvezuje na podnošenje detaljnog izvješća o politici koju donošenjem, odnosno ne donošenjem pojedinih zakonskih akata provodi, zbog razloga navedenih u mišljenju Vlade.

J.Š.

izvješća
**HRVATSKOGA
SABORA**

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:
Ružica Šimunović

OSNIVAČ I IZDAVAČ: Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
REDAKCIJA: Ivana Čerkez, Ana Favro, Mirjana Kozar, Marija Krakić (zamjenica glavne i odgovorne urednice), Đurda Krmpotić, Marta Micek, Jasenka Šarlija, Sanja Šurina i Vjekoslav Žugaj
GRAFIČKO - TEHNIČKI UREDNIK: Ivo Rada
TAJNICA REDAKCIJE: Gordana Petrović
ADRESA REDAKCIJE: 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6

tel: 01/4569-722
fax: 01/6303-018
Web: <http://www.sabor.hr>
E-mail: sabor@sabor.hr

POŠTARINA: plaćena u pošti 10000 Zagreb
PRETPLATA NA ŽIRO-RAČUN BR: 2390001-1100016162
Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
TISAK: Tiskara Hrvatskoga sabora